

UYUŞTURUCU MADDE OLAYLARI GENEL DEĞERLENDİRMESİ

1998-ANKARA

UYUŞTURUCU MADDE OLAYLARI GENEL DEĞERLENDİRMESİ

MART 1998 - ANKARA

Baskıya Hazırlık / Renk Ayrımı
Karizma
229 97 19 - 230 40 26 • Ankara

Baskı
Evren Yayıncılık Basım San. Tic. A.Ş.
Tel: 484 05 05 • Ankara

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

Uyuşturucu Madde Olayları Genel Değerlendirmesi adlı bu kitap, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı tarafından, bir insanlık suçu olarak kabul ettiğimiz uyuşturucu madde kaçakçılığına karşı Ülkemizin vermiş olduğu kararlı mücadelenin boyutları ve sonuçlarını ortaya koymak ve ilgilileri bilgilendirmek üzere 1993 yılından beri periyodik olarak her yıl hazırlanmaktadır.

Bu çalışmanın meydana getirilmesinde bilgilerinden faydalanılan, Dışişleri, Sağlık ve Tarım ve Köyişleri Bakanlıklarına bağlı kuruluşlara, Gümrük Müsteşarlığı'na, Jandarma Genel Komutanlığı'na, Sahil Güvenlik Komutanlığı'na ve Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü'ne teşekkür ederiz.

Mücadelesini her zaman kanunlar muvahacesinde sürdüren birimlerimizin, henüz yeni sayılabilecek Karaparanın Aklanması İle Mücadele ve Kontrollü Teslimata ilişkin yasal düzenlemeleri, asıl amacımız olan kaçakçılık organizasyonlarının çökertilmesinde oynayacakları önemli rolün idraki ile en kısa zamanda bütün yönleri ile uygulaması kaçınılmazdır.

Bu kitabın, halihazırda görevini fedekarlık ve dürüstlükle yerine getiren meslektaşlarımıza ve ilgili diğer birimlere yararlı olmasını temenni eder, uyuşturucu madde sorunu ile olan mücadelemizin her yıl aynı kararlılıkla devam edeceğinin bilinmesini dilerim.

Emin ARSLAN
1.Sınıf Emniyet Müdürü
Kaçakçılık ve Organize Suçlarla
Mücadele Daire Başkanı

UYUŞTURUCU MADDE SORUNUNA GLOBAL BAKIŞ

1.A. Uyuşturucu, Psikotrop ve Kimyasal Maddelerin Üretim Bölgeleri

Bugün dünya üzerindeki üretim incelendiğinde; uyuşturucu ve uyuşturucu imalinde kullanılan farklı maddelerin değişik kıtalarda değişik miktarlarda üretildiği görülmektedir. Aşağıda kıtalara göre üretim incelenmektedir.[1]

a-Afrika kıtasında birçok ülkede (özellikle Nijerya ve Fas) önemli miktarlarda kenevir ekimi yapıldığı, Avrupa'daki külliyetli yakalamalardan anlaşılmaktadır. Interpol Raporlarına göre Güney Afrika, yıllık tahmini 175.000 tondan fazla (kuru bitkisel ağırlık olarak) yasadışı kenevir ekimi ile başlıca kaynak olmaktadır. Doğu ve Güney Afrika'daki bazı ülkelerde (Güney Afrika, Kenya, Mozambik) methaqualone veya diğer psikotrop maddelerin üretimi için gizli laboratuvarlar kurma teşebbüsleri ortaya çıkarılmıştır.

b-Amerika kıtasında geçmiş yıllarda olduğu gibi, 1996'da da Orta Amerika ve Karayiplerde yerel tüketim için esrar üretiminin yapıldığı, Jamaika'nın Avrupa ve Kuzey Amerika için önemli bir esrar kaynağı olduğu, ülkedeki önemli yakalamalara rağmen Meksika'nın ABD için yasadışı esrar kaynağı olmaya devam ettiği ve yasadışı haşhaş ekiminin de yapıldığı, ABD'de yasadışı metamfetamin ve LSD üretiminde artış olduğu, Güney Amerika'da başlıca olarak Brezilya ve Kolombiya'da esrar ekimi yapıldığı, yine Kolombiya'da haşhaş ve afyon üretimi yapıldığı, dünyanın en büyük koka üreticisi Peru ve Bolivya'nın bu konumlarının sürdüğü tesbit edilmiştir.

Bolivya ve Peru'dan kaçırılan kokain hammaddesi Kolombiya'ya sokularak burada Kokaine dönüştürülmekte ve dünya piyasasına sürülmektedir. Eroin imalinde kullanılan asetik asit anhidrit maddesi ile sentetik tabletlerin üretimi, aynı zamanda uyuşturucu madde tüketiminin ve talebinin en yoğun yaşandığı Amerika'da da gerçekleştirilmektedir.

1) Interpol 1996 yılı raporu, Ekim - 1997

c-Asya kıtasında kenevir Güneydoğu Asya'da birçok ülkede kendiliğinden yetişmektedir. Ayrıca dağınık olarak ekimi yapılmaktadır. Tayland'da yasadışı ekimin yıllık 900 ton civarında olduğu bildirilmektedir. Yasadışı haşhaş ekimi, afyon üretimi ve eroin imali özellikle Burma'da artarak devam etmektedir. Eroin imalinde kullanılan asetik anhidrit maddesi Çin, Hindistan ve G.Kore'de üretilmektedir. Önemli miktarda ephedrone üretimi BDT ülkelerinde kendiliğinden yetişen ephedra bitkisinden elde edilen efedrinden sağlanmaktadır.

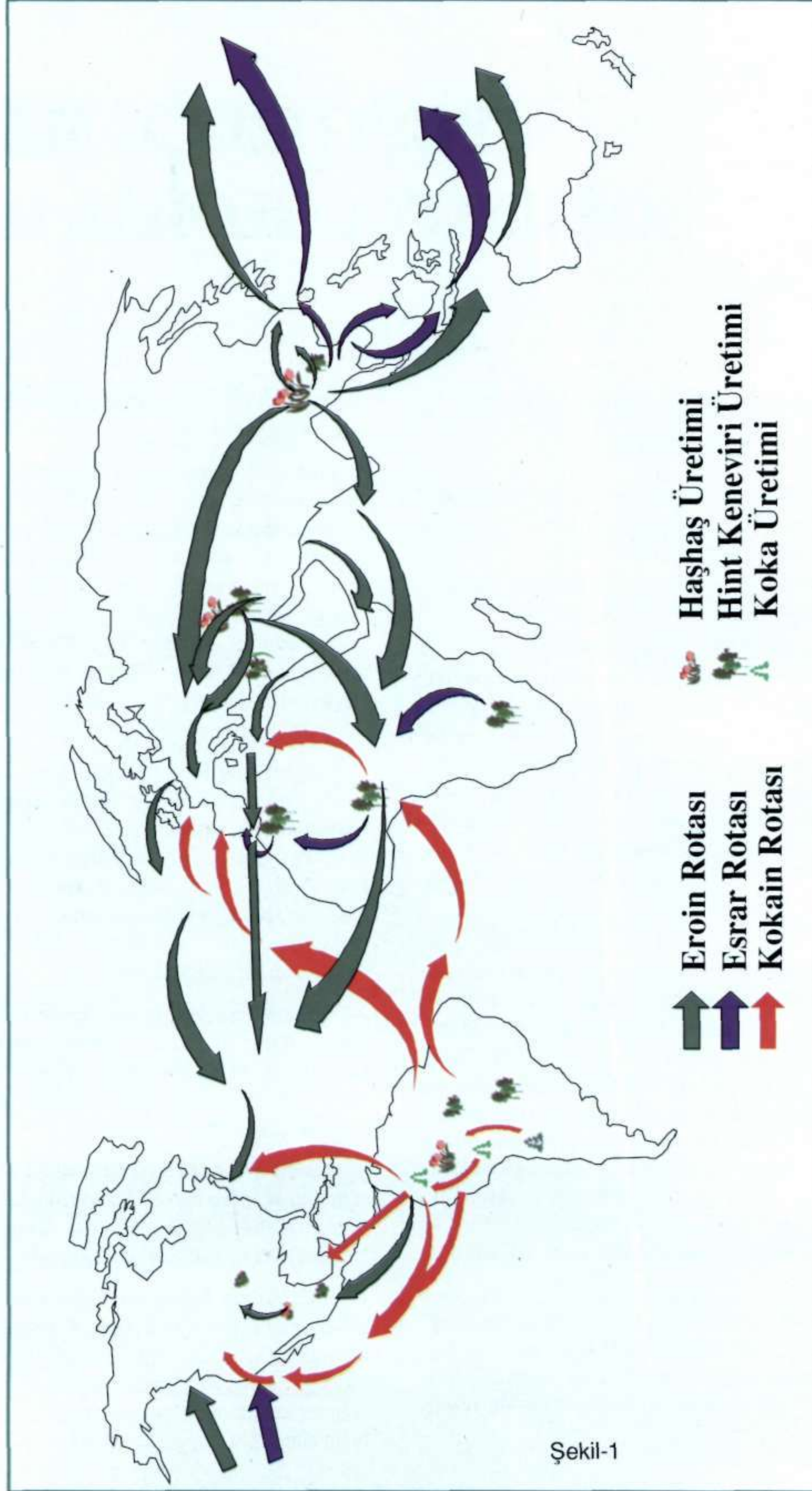
Yine Interpol 1996 raporlarına göre reçine esrar üretiminde Pakistan önemli bir yer tutmaktadır. Eroinin hammaddesi olan haşhaş kapsülünün yasal olarak ekimi Hindistan, Japonya, Çin ve ülkemizde yapılmaktadır. Özellikle kaçakçılık piyasasında sözkonusu olan eroin dünya üzerinde Altın Üçgen (Burma, Laos, Tayland) ve Altın Hilal (Pakistan, İran, Afganistan) bölgelerinde üretilen haşhaştan elde edilmektedir.

Bazı BDT ülkelerinin uyuşturucu imalinde kullanılan kimyasalların üretiminde önemli rolü olduğu, hint kenevirinin BDT ülkelerinde yoğun olarak yetiştiği, Kazakistan'da yasadışı haşhaş kapsülü ekiminin yapıldığı rapor edilmektedir.

d-Doğu Avrupa'da kenevirin doğal olarak ve yasadışı ekiminin yapıldığı rapor edilmektedir. Eroinin hammaddesi olan haşhaş kapsülünün yasal olarak üretimi Fransa, İspanya ve Macaristan'da yapılmaktadır.

Hollanda'nın kapalı alanlarda hint keneviri üreticisi haline geldiği, yine Hollanda ve Almanya'da amfetamin üretiminin yapıldığı, diğer Avrupa ülkelerinde de küçük ölçülerde amfetamin üretiminin olduğuna dair işaretler bulunmaktadır. Avrupa'da ele geçirilen LSD'nin önemli bir bölümünün ABD kaynaklı olduğu anlaşılmıştır.

UYUŞTURUCU ÜRETİM BÖLGELERİ VE KAÇAKÇILIK GÜZERGAHLARI

Şekil-1

e-Avustralya ve Okyanusya'da yasadışı hint keneviri ekimi ve metaamfetamin üretimi yapılmaktadır. Eroinin hammaddesi olan haşhaş kapsülünün yasal olarak Avustralya'da ekimi yapılmaktadır.

Görüldüğü gibi uyuşturucu maddeler doğal olarak yetiştiği gibi, yüksek kar, terörizmin finansı, psikolojik savaş, diğer ülke ekonomisini ve hatta rejimini yıpratma gibi nedenlerle maksatlı olarak da üretilmektedir.

1.B. Kaçakçılık Güzergahları ve Metodları

Uyuşturucu maddelerin sevkiyatlarının hangi güzergahlar üzerinden, hangi metodlarla gerçekleştirildiği uyuşturucu ile mücadele birimlerinin her zaman ortaya çıkartmaya çalıştığı ve uluslararası toplantılarda tartıştığı hususlardır. Esas olarak bu hususlarda yapılan değerlendirmelerde göz önünde bulundurulan en önemli kural, kaçakçıların kendileri için en güvenli yol ve yöntemi kullandıklarıdır.

Bununla birlikte bazı coğrafya kesimleri için en güvenli yol ilkesi için fazla bir seçenek ortaya konulamamaktadır. Ayrıca bu güzergahların jeopolitik özelliğe sahip olduğu gözlenmektedir. Yani güzergah, üzerinden geçtiği coğrafyada meydana gelen ekonomik, siyasi, kültürel, vb. değişimlerden direkt etkilenerek yeni bir biçim almaktadır.

Dünya üzerindeki uyuşturucu kaçakçılığı güzergahlarını uyuşturucu maddelerin cinsine göre tek tek saymanın hayli hacimli olacağı düşünüldüğünden, güzergahların ana hatları Şekil-1'de gösterilmiştir.

Genel olarak uyuşturucu trafiği incelendiğinde

-Altın Üçgen bölgesinden Hong Kong üzerinden deniz ve hava yoluyla Kuzey Amerika ülkelerine,

-Hindistan ve Altın Üçgen bölgesinden Malezya, Singapur ve Avustralya`ya,

-Altın Hilal ve Altın Üçgen bölgelerinden Hazar Denizi ve Kara Deniz`in kuzeyinden Batı Avrupa ve İskandinav ülkelerine,

-Altın Hilal ve Altın Ülçgen bölgelerinden Kuzey Amerika ülkelerine,

-Lübnan, Kıbrıs Rum Kesimi, İtalya ve İspanya üzerinden ABD'ne,

-Lübnan, Kıbrıs Rum Kesimi, Türkiye, Balkan Rotası üzerinden Batı Avrupa ve Kuzey Amerika ülkelerine,

-Altın Hilal bölgesinden Türkmenistan, Özbekistan, Azerbaycan, Gürcistan üzerinden Batı Avrupa, İskandinav ve Kuzey Amerika ülkelerine,

- Altın Hilal bölgesinden deniz yoluyla Hint Okyanusu, Kızıldeniz ve Akdeniz üzerinden Balkan Rotasından Batı Avrupa ülkelerine,

- Altın Hilal bölgesinden Kazakistan üzerinden, Karadeniz'in kuzeyinden Batı Avrupa ülkelerine,

- Meksika`dan Kuzey Amerika ülkelerine olduğu gözlenmektedir.

1.C.Türkiye ve Bölgesi Açısından Durum

Türkiye, yasadışı haşhaş ekimi ve bağlı olarak afyon üretiminin gerçekleştirildiği Güney Batı Asya ülkelerine yakın bir coğrafyada yer almaktadır. Üretim bölgelerine yakın bir coğrafi konumda bulunmanın yanısıra ülkemiz aynı zamanda geniş bir uyuşturucu madde tüketim kitlesine sahip Batı Avrupa ülkeleriyle de komşu durumdadır. Bu konumuyla Türkiye, üretim bölgelerinden tüketici ülkelere yönelik olarak gerçekleştirilen transit uyuşturucu madde kaçakçılığı güzergahında yer almaktadır.

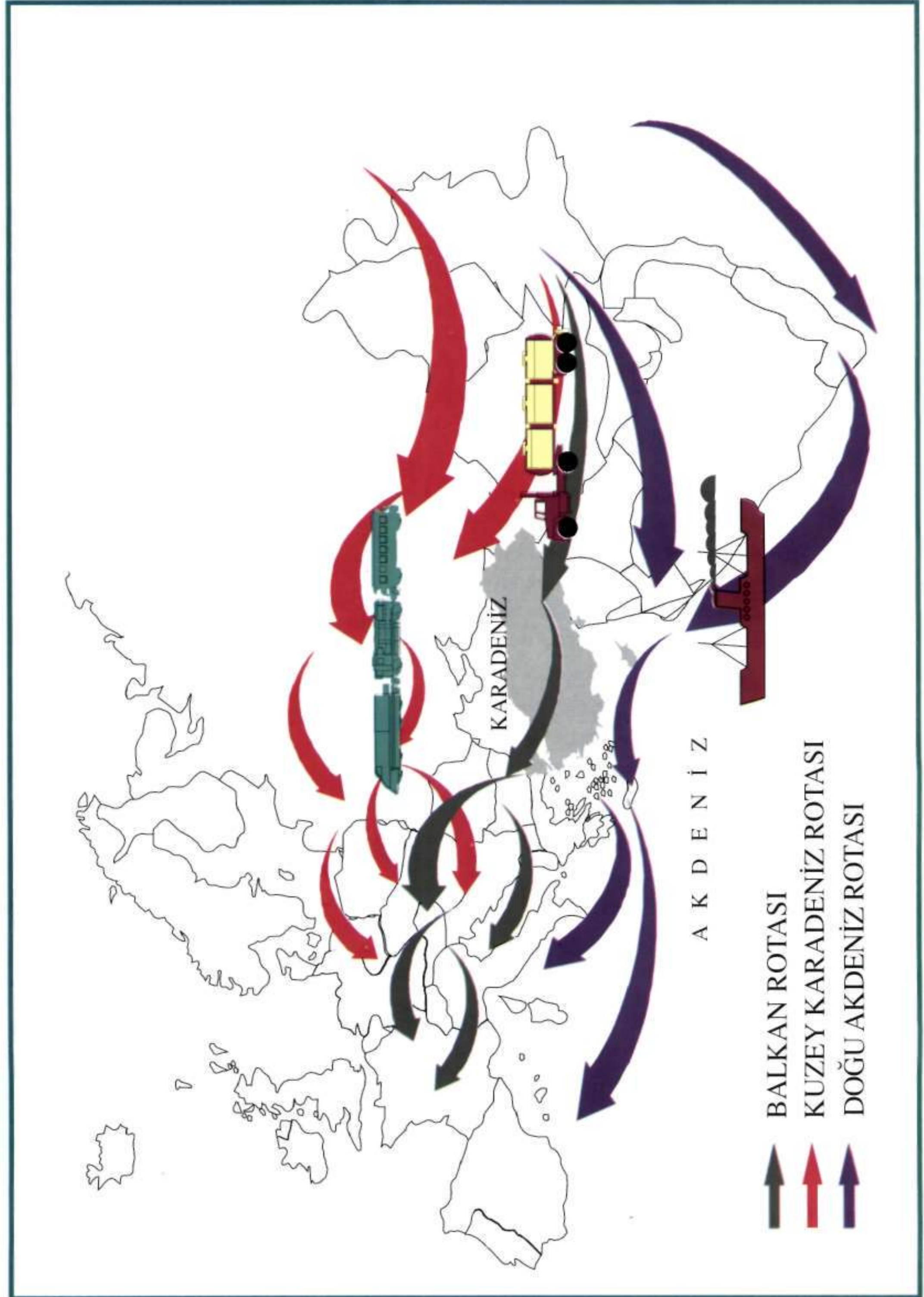
Geçtiğimiz yıllarda da bölgede kayda değer önemli bir gelişmenin mevcut olmaması nedeniyle, Balkan Rotası'nda önemli bir değişiklik gözlenmemiştir. Balkan Yolu'nun bu güzergahlar içerisinde en önemli rotalardan biri olarak aynı zamanda tarihi İpek Yolu'nun da devamı niteliğinde, üretim bölgelerinden başlayıp, ülkemiz üzerinden tüketim bölgelerine uzanan bir yol olarak geçen yıllarda olduğu gibi önemini korumaktadır.

Ayrıca Balkan Rotası üzerinde, uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarının kaynak ülkelerden temin ederek getirdikleri uyuşturucu maddeleri mümkün olduğu kadar kısa sürede, kendilerince daha güvenli olan ülkelere sevkederek buralarda depoladıkları, daha sonra bu uyuşturucu maddeleri partiler halinde Batı Avrupa pazarlarına gönderdikleri, böylece çift basamaklı bir uyuşturucu madde kaçakçılığı yöntemi kullandıkları değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra ortaya çıkan yeni yapılanma, otorite boşlukları ve ülkemiz üzerinde yapılan mücadelenin olumlu etkileriyle yeni bir kaçakçılık güzergahı olarak Kuzey Karadeniz de alternatif bir rotanın oluştuğu geçtiğimiz yıllarda tarafımızdan tesbit edilmiş ve diğer ülkelerce de kabul görmüştür.

Başlıca üretim bölgelerinden olan Altın Hilal'de üretilen uyuşturucu maddeleri deniz yoluyla Hint Okyanusundan başlayıp Süveyş Kanalından geçerek, Güney Kıbrıs'ın güneyinden Avrupa'nın güneyine ulaştıran Doğu Akdeniz Rotası'ndan da sözetmek mümkündür. (Bkz. Şekil-2)

UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI ROTALARI

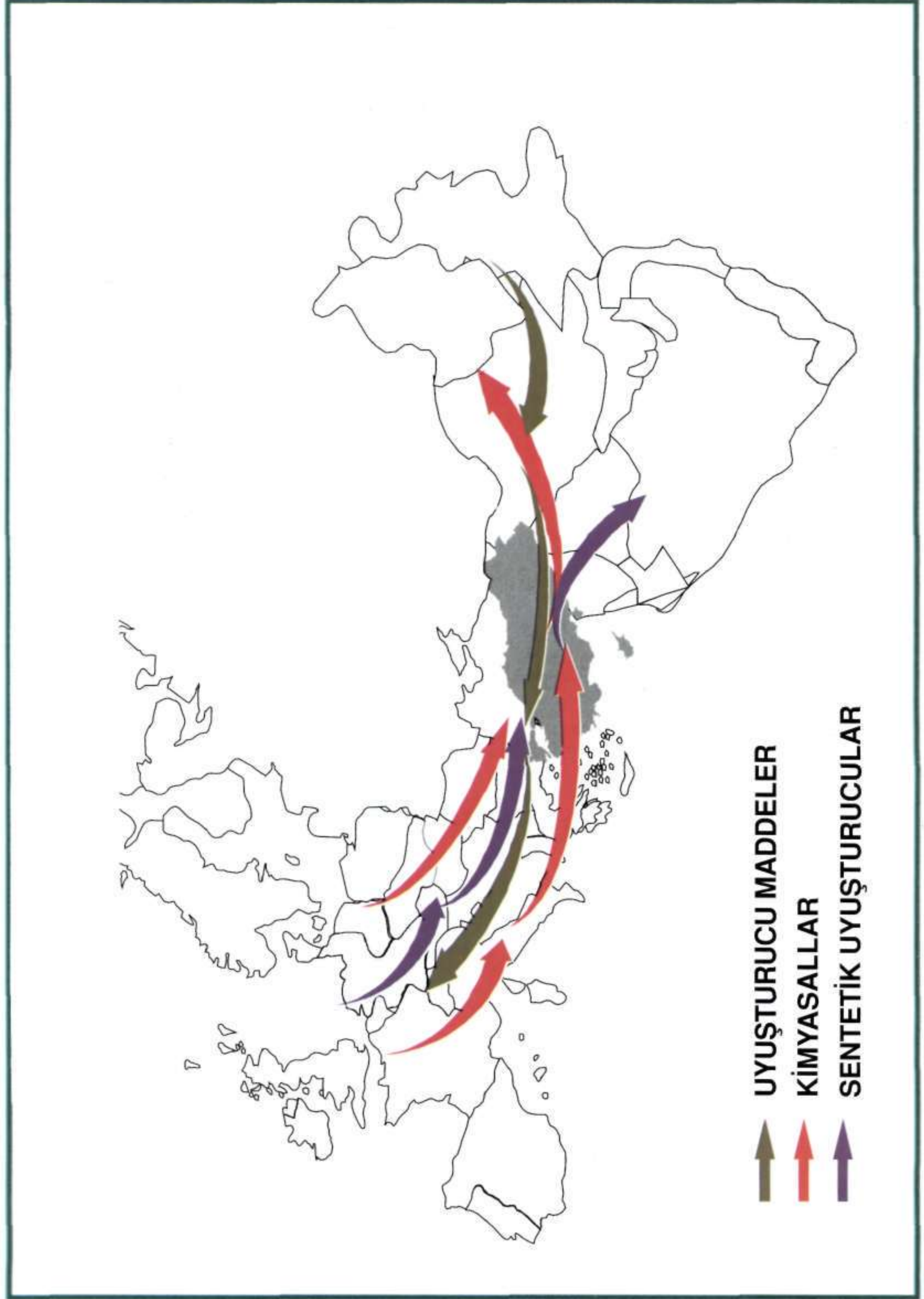

Şekil-2

Türkiye, uyuşturucu üretim bölgelerinden, Batısında yer alan tüketim bölgelerine doğru eroin başta olmak üzere diğer uyuşturucu madde kaçakçılığına, ters yönde ise eroin imalatında kullanılan asetik anhidrit ve diğer kimyasal maddeler ile sentetik uyuşturucular ve kokain kaçakçılığına maruz kalmaktadır. Bu yöndeki kaçakçılığa ise Ters Akım adı verilmektedir (Bkz. Şekil-3). Ülkemiz, geçmiş yıllarda olduğu gibi 1997 yılında da ters akıma maruz kalmıştır. Nitekim ülkemizde gerçekleştirilen asetik anhidrit ve sentetik uyuşturucu (captagon ve extacy) yakalamaları bunu teyid etmektedir.

Uyuşturucu ticareti önceleri küçük gruplarca yapılmakta iken, zamanla büyük gruplara geçmiştir. PKK'nın uyuşturucu madde kaçakçılığına el atması Türkiye'deki uyuşturucu sorununa yeni bir boyut kazandırmıştır. Örgütün yerleştiği bölgelerin Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu sınırlarının hemen dışındaki bölgeler olduğu görülmektedir. Ülkeye uyuşturucu girişinin de bu bölgelerden olduğu gözönüne alındığında anılan bölgelerin uyuşturucu trafiği bakımından yoğunluğu ve terör örgütünün uyuşturucu teminindeki rahatlığı kolayca anlaşılmaktadır. PKK-Uyuşturucu bağlantısına ilişkin detaylı bilgiler Narko-terörizm bölümündedir.

TÜRKİYE'DEN GEÇEN KAÇAKÇILIK YOLLARI

Şekil-3

ÜLKEMİZDE UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI OLAYLARI VE İSTATİSTİKLER

2.A.ÜLKEMİZDE UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI İLE MÜCADELE

Uyuşturucu madde sorununu irdelemeye başlamadan önce Türkiye'nin uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede izlediği politikaları belirtmek gerekir.

Ülkemiz;

-Uyuşturucu suçunu bir insanlık suçu olarak görmektedir.

-Terörist örgütler için en büyük finans gücünün uyuşturucudan geldiğine inanmaktadır.

-Sorunun arz, talep ve rehabilitasyon safhalarında eşit oranda ve aynı yoğunlukta mücadele etme kararlılığındadır.

-Uluslararası işbirliğinin gerekliliğinin bilincindedir.

Uyuşturucu ile mücadelede görevli olan kurumlarımız,

-İçişleri Bakanlığı,

-Sağlık Bakanlığı,

-Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve,

-Gümrük Müsteşarlığı'dır.

İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM)

İçişleri Bakanlığı'na bağlı olan EGM Türkiye'de uyuşturucuyla mücadelede ana operasyonel teşkilattır. Merkez seviyesinde 220 personele sahip Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nda narkotik suçlar, mali suçlar, silah-mühimmat kaçakçılığı ve organize suçlara ilişkin birimler ile Teknik Hizmetler ve Kaçakçılık Araştırma şubeleri bulunmakta, ayrıca 80 il ve 17 ilçede de kaçakçılıkla mücadelede görevli birimler yeralmaktadır. Dairemizce tüm uyuşturucu bilgilerinin toplanması, analizi ile dağıtımı, taşra birimlerine rehberlik, personel, mali ve lojistik kaynakların dağıtılması ve uluslararası işbirliği faaliyetlerinin yürütülmesi sağlanmaktadır. Uyuşturucuyla mücadelede görevli toplam polis sayısı halihazırda yurt çapında yaklaşık 3200'dür.

Uyuşturucu olaylarına tahsisli bir programa sahip ulusal bir polis bilgisayar sistemi mevcuttur. Bu sistem Ankara ile tüm bölgesel polis merkezleri arasında "On-Line" şeklindedir.Polis ve Jandarma şebekelerinin birbirine irtibatlanma yolunda planlar mevcuttur.

EGM, uyuşturucu ve psikotrop maddelerin analizini yapan biri Ankara'daki merkezi adli laboratuvar olmak üzere 6 bölge laboratuvarına sahiptir. EGM'nin eğitim ve programları oturmuş olup, uyuşturucu ile mücadele görevlileri eğitilmiş uzman birer personeldir. EGM, diğer ulusal mücadele personeline eğitim verilmesinde aktif rol almış ve uluslararası eğitim çalışmaları ve uzmanlar toplantılarına da iştirak etmiştir.

EGM, uyuşturucu ile mücadele oparasyonları için mevcut köpek sayısını süratle arttırma ve bu uzman mücadele sahası için ulusal bir planın geliştirilmesi maksadıyla uygun alt yapıyı sağlama amacıyla dedektör köpekler için bir ulusal köpek eğitim merkezi kurmuştur.

2.A.i.Yasal Haşhaş Ekimi

Birleşmiş Milletler tarafından kontrollü afyon ekimi tescil edilen 8 ülkeden biri olmamıza rağmen, Avrupa'da yakalanan eroinin Türk afyonundan yapıldığı konusundaki iddialar nedeniyle 1971 yılında bu konudaki hassasiyetimizi ve söz konusu eroinin Türk afyonundan yapılmadığını göstermek amacıyla hükümet kararı ile bu ekim tamamen yasaklanmıştır. Ancak bu yasaklamanın uyuşturucu trafiğinin etkilemediği, diğer bir ifadeyle söz konusu eroinin Afganistan, Pakistan ve İran'dan geldiği görülmüştür. Bunun

üzerine 1974 yılında yine hükümet kararı ile bu yasak kaldırılmış ve bazı illerimizde kontrollü ekimine izin verilmiştir. 04.07.1997 tarih ve 97/9565 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 7 nci maddesine göre; 1997 yılı Sonbaharından itibaren Afyon, Amasya, Burdur, Çorum, Denizli, Isparta, Karaman, Kütahya, Tokat, Uşak illerinin tamamı ile Eskişehir ilinin Alpu, Beylikova, Çifteler, Günyüzü, Han, Mahmudiye, Mihalıççık, Seyitgazi, Sivrihisar ilçeleri, Konya ilinin Akşehir, Beyşehir, Derbent, Doğanhisar, Hüyük, Ilgın, Kadınhanı, Karatay, Meram, Selçuklu, Seydişehir, Tuzlukçu ilçeleri, Manisa ilinin Demirci, Gördes, Köprübaşı, Kula ve Selendi ilçelerinde izin belgesi karşılığında haşhaş ekimi ve çizilmemiş haşhaş kapsülü üretimi serbest bırakılmıştır. (Şekil-4)

Şekil-4

1996-97 tarım döneminde 429,640 dekar alanda haşhaş ekimi izni verilmiş olup, bu alanın 296,814 dekarında üretim gerçekleşmiştir. 1997-98 tarım dönemi için ise 616,272 dekar alanda kışlık haşhaş ekim izni verilmiştir.[2]

Yasal haşhaş ekimi TMO Genel Müdürlüğüne bağlı birimler tarafından ekimden hasata kadarki bütün evrelerde sıkı bir denetime tabi tutulmaktadır. Şöyle ki, bu uygulamanın başladığı 1974 yılından günümüze kadar ülkemizde yetiştirilen haşhaştan elde edilen afyon yakalamasına dair gerek ülkemizde gerekse yurtdışında herhangi bir olay meydana gelmemiştir

2.A.ii.Yasal Kenevir Ekimi

Ülkemizde kenevire bağlı uyuşturucu madde üretiminin önlenmesi amacıyla, 21.10.1990 tarih ve 20672 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kenevir Ekimi ve Kontrolü Hakkındaki Yönetmelik ile, kenevir ekiminin izne bağlı olduğu bölgeler tesbit edilmiştir. Lif, kağıt, yakacak hammaddesi, yağ ve kuş yemi olarak kullanılmak üzere, bu yönetmelik hükümlerine göre izin alınarak ekilen kenevirin kontrolü de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın il ve ilçe Müdürlüklerince yapılmaktadır.

Yönetmeliğin 5 inci maddesine göre; Amasya, Antalya, Burdur, Çorum, İzmir, Kastamonu, Kayseri, Kütahya, Malatya, Ordu, Rize, Samsun, Sinop, Tokat, Şanlıurfa, Uşak, Yozgat, Zonguldak, Bartın (1994 yılından itibaren) ve Karabük (1995 yılından itibaren) illerinin

Şekil-5

2) TMO Genel Müdürlüğü verileri.

tüm ilçelerinde lif, tohum veya her iki amaca yönelik kenevir ekimine müsaade edilmiştir. (Şekil-5)

Bu illerimizde 1997 yılında 12.848,282 dekar alanda kenevir ekimi yapılmış, 21 dekar alanda ise izinsiz kenevir ekimi yapıldığı tesbit edilmiştir. Kenevir ekimine izin verilmeyen 38 ilimizde de 4793 dekarlık alanda kenevir ekimi yapıldığı tesbit edilmiş, 2.025.641 kök kenevir bitkisi ele geçirilmiştir.[3]

2.A.iii.Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin İmalinde Kullanılan Kimyasal Maddeler ve Kontrolü

1997 yılında Sağlık Bakanlığı'nca; uyuşturucu ve psikotrop maddelerin imalinde de kullanılan maddelerden sanayide kullanılmak üzere, aşağıdaki tabloda belirtilen miktarlarda ithaline izin verilmiştir:[4]

MADDE İSMİ	MİKTAR (kg)
Asetik Anhidrit	852.893
Sülfürik Asit	277.411.965
Aseton	14.311.748
Toluen	52.312.000
Hidroklorik Asit	76.582
Metil Etil Keton	1.701.762
Asetil Klorür	3,850
Antranilik Asit	0,100
Efedrin HCl	2.075
Pseudoephedrin Sülfat	1.200
Pseudoephedrin HCl	4.611
Potasyum Permanganat	104.006
Dietil Eter	18.612
Piperidin	1.215
Piperonal	50
Ergometrin	2,5
Ergotamin	23,520
Fenil Asetik Asit	230

Ülkemizin Güney ve Doğusunda bulunan uyuşturucu üretim bölgelerinden, Batısında yer alan tüketim bölgelerine doğru başta eroin olmak üzere uyuşturucu madde akımı, ters yönde ise bazı kimyasal maddeler, sentetik uyuşturucular ve kokain akımı gözlenmektedir. Ülkemiz bu konumuyla tam bir transit ülke durumundadır.

Uyuşturucu madde imalinde kullanılan kimyasalların en önemlisi olan Asetik Anhidritin, ilgili kanun ile gerek yasal ithalatı gerekse de dağıtımı ülkemizde 1927'den beri sıkı kontrol altına alınmıştır. Ayrıca, 1988 Sözleşmesinin eki listelerinde yer alan maddeler ve tuzların ithalatı Sağlık Bakanlığı'nın özel iznine tabi tutulmuştur.

Mücadelesini her safhasında kararlı bir şekilde sürdürme gayreti içinde olan ülkemiz, uyuşturucu madde imalinde kullanılan kimyasallar konusunda da yoğun bir çaba sarfetmektedir. Aldığı tedbirler ve kontroller sayesinde ülkemize ithal edilen kimyasal maddelerin yasadışı kullanımına rastlanmamıştır.

2.A.iv.Uyuşturucu Madde Yakalamalarında Ödenen İkramiyeler

Uyuşturucu madde yakalamalarında muhbir ve müsadirlere; 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun'un 60 ıncı maddesine göre ikramiye ödenmektedir.

Bakanlar Kurulu'nca son olarak 25.01.1991 tarihinde belirlenen sabit rakamın, her yıl bütçe kanunlarında belirtilen memur maaş katsayısı ile çarpımı sonucu ortaya çıkan miktar üzerinden yapılan ödemelerde; yakalanan malın ekspertiz raporunda yer alan net (saf) miktarı esas alınır. Bu hesaplama ile elde edilen değerin yarısı muhbire, diğer yarısı da müsadirlere olmak üzere ve iki taksit halinde ödenir. İhbarsız yakalamalarda tutarın tamamı müsadirlere ödenir. Ödenecek tutarın yarısını oluşturan ilk ödeme, kamu davasının açılmasını (iddianame) takip eden üç ay içerisinde, ikinci ödeme ise mahkumiyete ilişkin hüküm ya da müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içerisinde gerçekleştirilmektedir. Sahipsiz, yani sanığı olmayan yakalamalarda ödeme, müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içerisinde ve sadece %50'si olarak gerçekleştirilir.

Kanuna göre ödeme; yakalanan malın afyon ve bazmorfin olması halinde Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü'nce, diğer uyuşturucu maddelerin yakalanmasında ise Sağlık Bakanlığı'nca yapılır.

Muhbirlere ödenecek ikramiye tutarına bir sınır getirmeyen kanun hükümlerine göre; müsadirler için yıllık bir tavan miktar belirlenmiştir. Buna göre, müsadirlere verilecek ikramiyenin yıllık tutarı, yakaladıkları uyuşturucu maddelerin miktarı ve değeri ne olursa olsun, ek göstergeler hariç birinci derece son kademe devlet memuru aylığı

3) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı verileri.
4) Sağlık Bakanlığı verileri.

brüt miktarının 20 katını geçemez. 1997 yılı rakamları ile müsadirlerin alabileceği yıllık ikramiye tutarları azami 174.600.000 TL'dir.

İkramiyelerin ödenebilmesi için; birinci taksit için ekspertiz raporu, olay tutanağı ve iddianameden oluşan evraklar, ikinci taksit için ise kesinleşmiş hüküm ve imha tutanağından oluşan evraklar Sağlık Bakanlığı'na intikal ettirilir ve İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü tarafından kontrol, hesap ve tahakkuk işlemleri yerine getirildikten sonra Maliye Bakanlığı'ndan ödeme emri alınır. Ödeme Sağlık Bakanlığı Merkez Saymanlığı tarafından gerçekleştirilir.

Uygulamada bir çok problemlerle karşılaşılan ikramiye ödemelerinin daha hızlı yapılabilmesi için İçişleri Bakanlığı KİHBİ Daire Başkanlığı koordinasyonunda hazırlanan ve 1918 sayılı Kanun'un 60 ıncı maddesinde değişiklik yapan kanun tasarısı 1998 yılı başı itibarı ile TBMM'nde görüşülmektedir. Bu tasarının yasalaşması halinde büyük kırtasiyecilik ve gecikmelere yol açan ödeme işlemleri hem müsadirlerin bağlı olduğu Bakanlıkça yapılacak hem de müsadirlerin bir yıl içinde alabilecekleri ikramiye limiti arttırılacaktır (Ek göstergeler hariç birinci derece son kademe devlet memuru aylığı brüt miktarının 80 katı).

1997 yılında Sağlık Bakanlığı tarafından, toplam 291 uyuşturucu madde kaçakçılığı olayı için, 4579 müsadire 101.233.886.000 TL, 215 muhbire ise 86.470.247.000 TL olmak üzere toplam 187.704.133.000 TL ikramiye ödenmiştir. Bu tutarın %74.5'i Emniyet Genel Müdürlüğü yakalamaları, %23.8'i Jandarma Genel Komutanlığı yakalamaları, %1.7'si ise Gümrük Muhafaza Genel Müdürlüğü yakalamaları için ödenmiştir.[5]

1998 yılı için geçerli olan ikramiye tutarları şöyledir.

TÜRÜ	BİRİM MİKTARI	SABİT RAKAM	BAK. KURULU KAT SAYISI	İKRAMİYE
EROİN	1 KG.	60.000 TL.	5820	349.200.000 TL
KOKAİN	1 KG.	60.000 TL.	5820	349.200.000 TL
BAZMORFİN	1 KG.	36.000 TL.	5820	209.520.000 TL
AFYON	1 KG.	5.000 TL.	5820	29.100.000 TL
LİKİT ESRAR	1 KG.	60.000 TL.	5820	349.200.000 TL
TOZ ESRAR	1 KG.	5.000 TL.	5820	29.100.000 TL
REÇıNE ESRAR	1 KG.	12.000 TL.	5820	69.840.000 TL

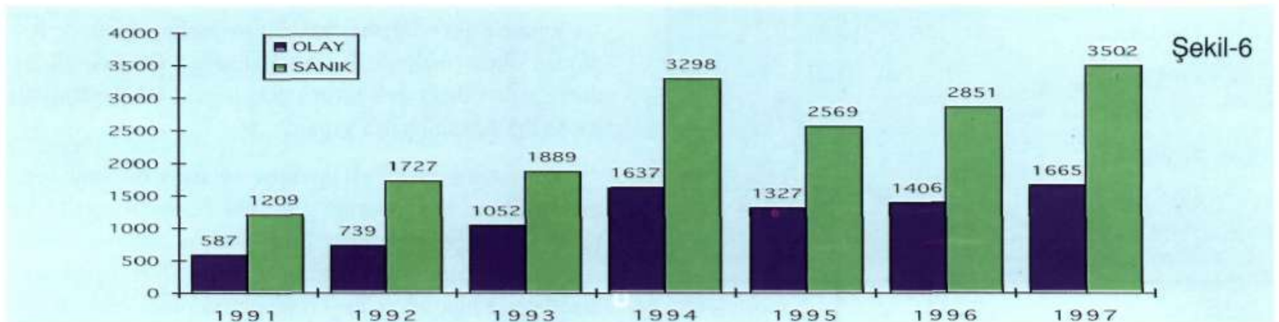
2. B. 1997 YILINDA TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞTİRİLEN UYUŞTURUCU MADDE YAKALAMALARI [6]

2.B.i. Uyuşturucu Madde Cinsine GWöre Yakalamalar

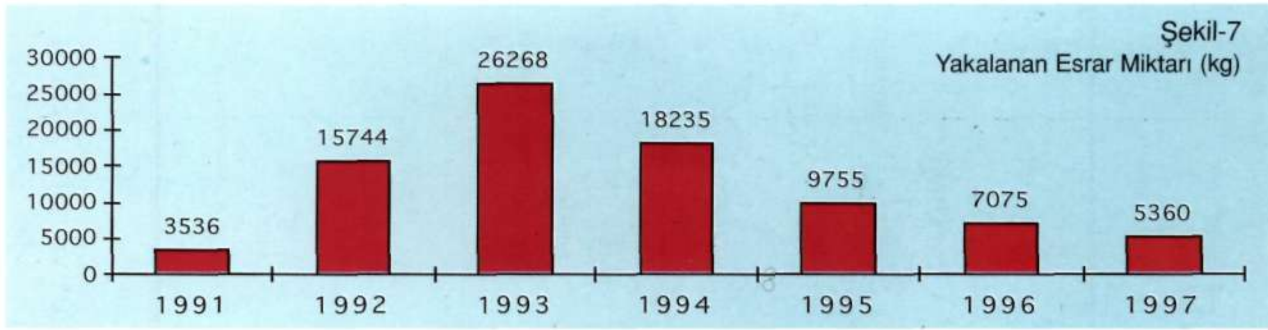
a. Esrar

1991 yılından bugüne kadar ortaya çıkartılan esrar kaçakçılığı olayları incelendiğinde; olay ve sanık sayılarının giderek artmasına karşılık, yakalanan esrar miktarının azaldığı görülmektedir. (Şekil-6 ve 7)

5) Sağlık Bakanlığı verileri.
6) Tüm rakamlar polis kayıtlarıdır.

Şekil-8
Esrar Olay Sayısı

İl	Olay Sayısı
ADANA	76
ADIYAMAN	15
ANKARA	93
ANTALYA	40
AYDIN	33
BALIKESİR	17
BOLU	14
BURSA	98
ÇANAKKALE	11
DENİZLİ	19
DİYARBAKIR	91
EDİRNE	13
ELAZIĞ	27
ERZURUM	15
ESKİŞEHİR	13
G.ANTEP	33
HATAY	25
İÇEL	62
İSTANBUL	279
İZMİR	193
KAYSERİ	22
KOCAELİ	61
KONYA	28
MALATYA	25
MANİSA	34
K.MARAŞ	28
MUĞLA	11
RİZE	17
SAKARYA	15
SAMSUN	39
TRABZON	10
Ş.URFA	40
VAN	12
YALOVA	22

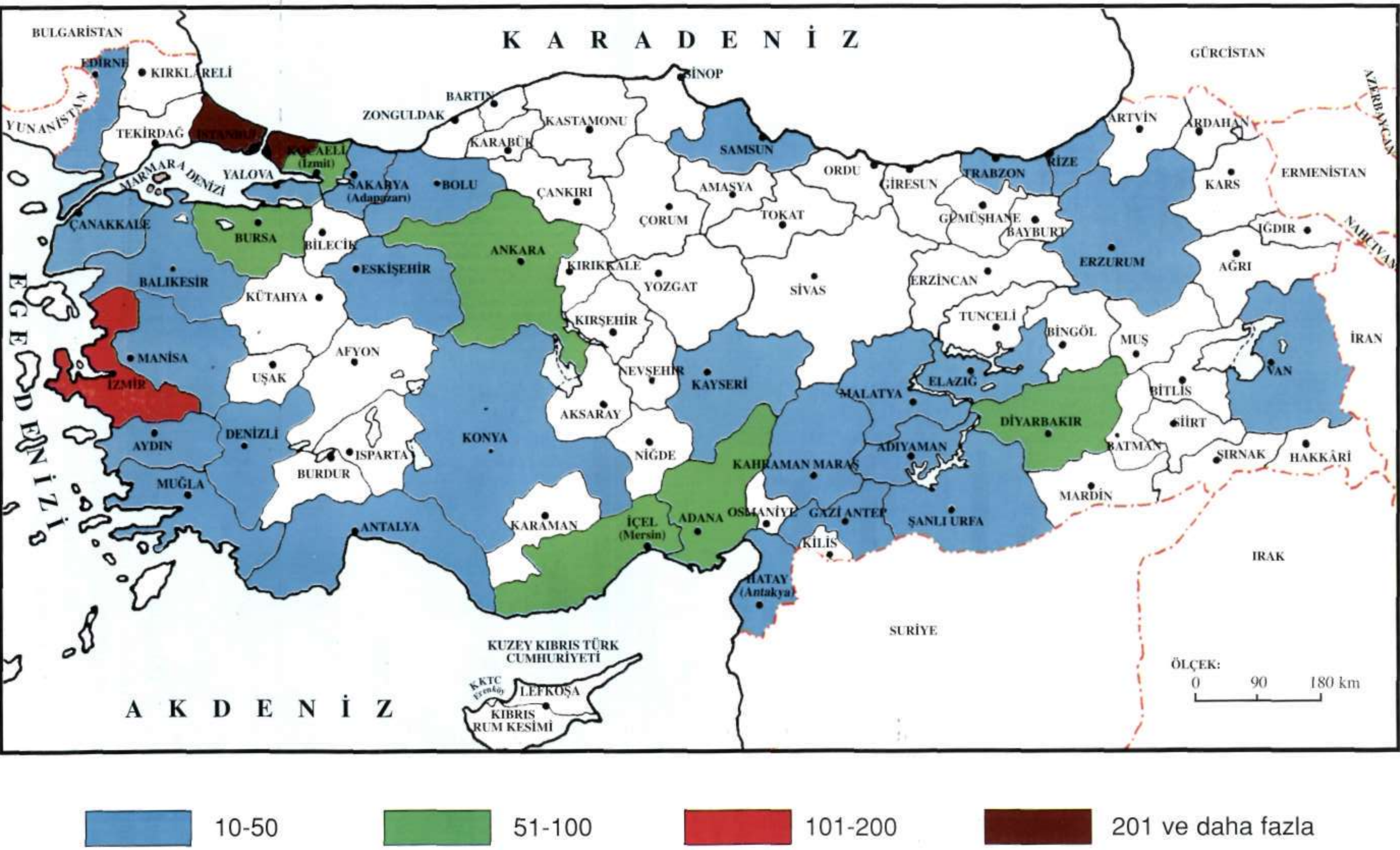
0 50 100 150 200 250

1997 yılında toplam 38 ilimizde 10'dan az esrar kaçakçılığı olayı ortaya çıkartılmıştır. 10 ve daha fazla esrar kaçakçılığı olayının gerçekleştiği iller ve olay sayıları Şekil-8'de gösterilmiştir. Olay sayıları açısından ilk üç sırayı İstanbul, İzmir ve Bursa illeri almaktadır. (Şekil-9)

Yine 10 kg'dan fazla esrar maddesinin ele geçirildiği iller yakaladıkları esrar maddesi miktarı itibarı ile Şekil-11'de yer almaktadır. Görüldüğü gibi, 1,5 tona yakın esrarın yakalandığı İstanbul ilini, miktar açısından Diyarbakır, Şanlıurfa ve Malatya illeri takip etmektedir. (Şekil-10)

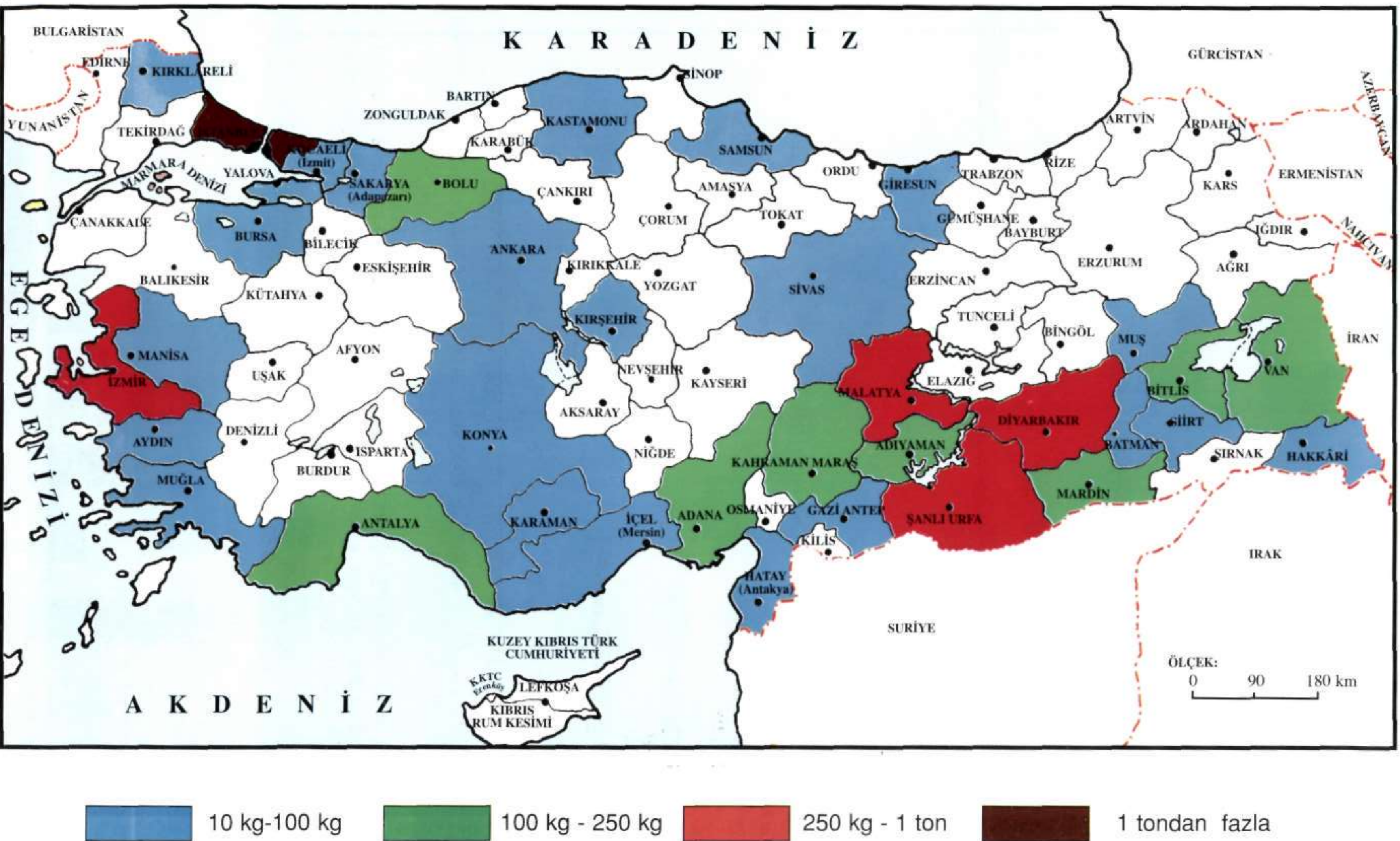
ESRAR OLAY SAYILARINA GÖRE İLLERİMİZ

Şekil-9

YAKALANAN ESRAR MİKTARINA GÖRE İLLERİMİZ

Şekil-10

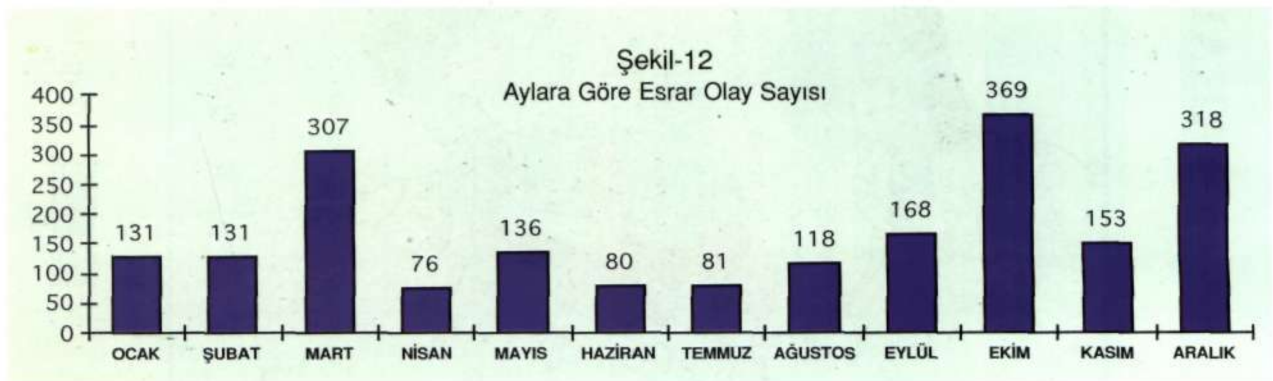

Şekil-11
Yakalanan Esrar Miktarı (gr)

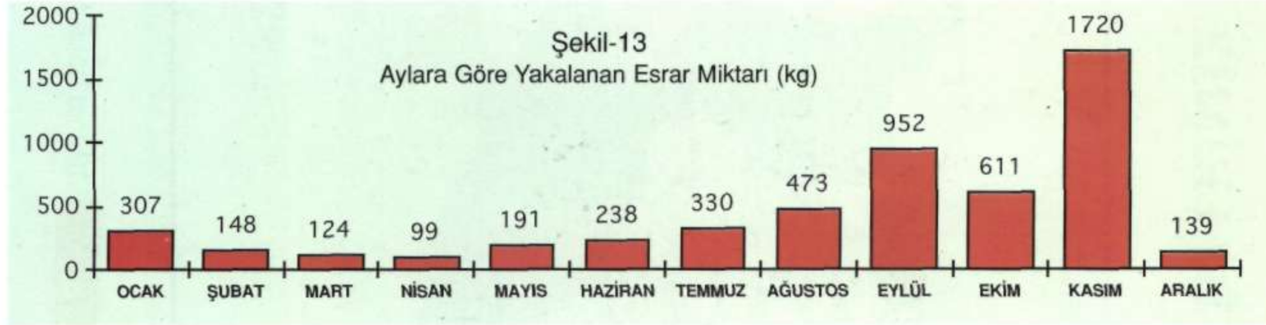
ADANA	151151
ADIYAMAN	209852
ANKARA	20118
ANTALYA	109834
AYDIN	11507
BİTLİS	165030
BOLU	198426
BURSA	25108
DİYARBAKIR	666497
G.ANTEP	52026
GİRESUN	16736
HAKKARİ	68702
HATAY	58075
İÇEL	44682
İSTANBUL	1431513
İZMİR	266958
KASTAMONU	87393
KIRKLARELİ	38011
KIRŞEHİR	11518
KOCAELİ	56749
KONYA	39084
MALATYA	329620
MANİSA	85223
K.MARAŞ	139434
MARDİN	222984
MUĞLA	14517
MUŞ	17213
SAKARYA	17026
SAMSUN	96634
SİİRT	12067
SİVAS	16343
Ş.URFA	339579
VAN	148263
KARAMAN	11951
BATMAN	95850
YALOVA	10683

0 200000 400000 600000 800000 1000000 1200000 1400000 1600000

Esrar olayları ile ilgili olarak bir değerlendirme yapıldığında, İzmir, Ankara, Bursa ve Kocaeli illerinde olay sayısının çok fazla olmasına rağmen ele geçen esrar miktarının az olması, bu illerimizde esrar kaçakçılığının kullanıma yönelik olduğu sonucunu çıkarmaktadır.

Esrar olaylarının aylara göre dağılımı incelendiğinde Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarındaki artışın sebebi olarak, ülkemiz şartlarında kenevir maddesinin hasat mevsiminin Ağustos ayından başlayıp bu aylara sarkması gösterilebilir. (Şekil-12) Bu durum kendisini yakalanan esrar miktarı açısından da göstermektedir. (Şekil-13)

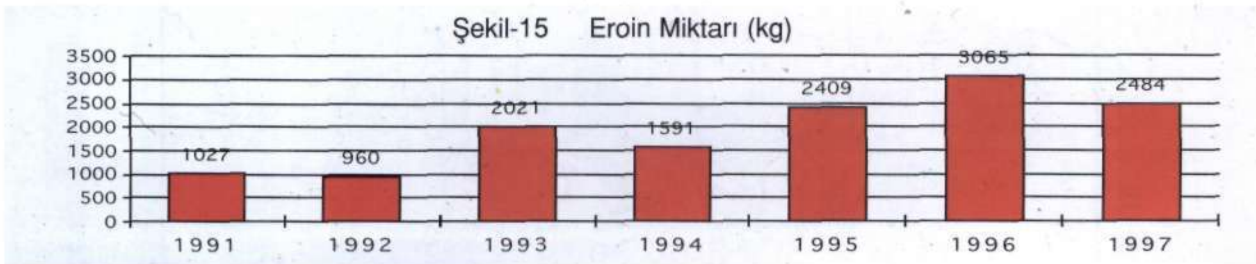
b.Eroin

1991 yılından günümüze kadarki eroin kaçakçılığı olayları incelendiğinde de; hem olay ve sanık hem de elegeçirilen miktar açısından artış olduğu görülmektedir.(Şekil-14 ve Şekil-15)

1997 yılında Antalya, Bolu, Erzurum, Kırklareli ve Şanlıurfa illerinde 2'şer, Ağrı, Ankara, Hatay, Kayseri, Mardin, Muş, Sakarya, Siirt, Uşak, Aksaray ve Batman illerinde de 1'er eroin kaçakçılığı olayı ortaya çıkartılmıştır (Şekil-16). 5 ve daha fazla olayın gerçekleştiği 12 ilimiz ise Şekil-18'de yeralmıştır.

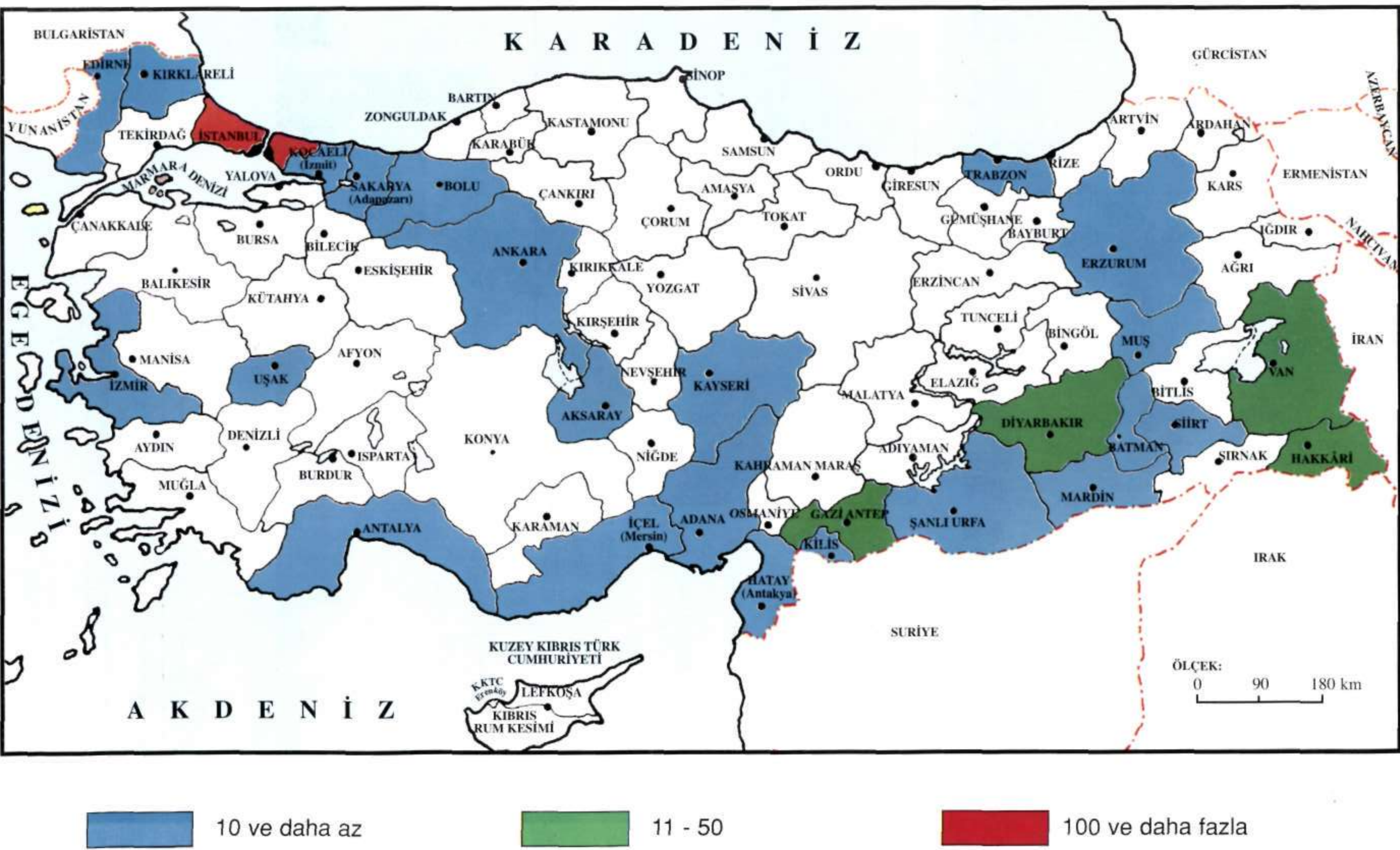

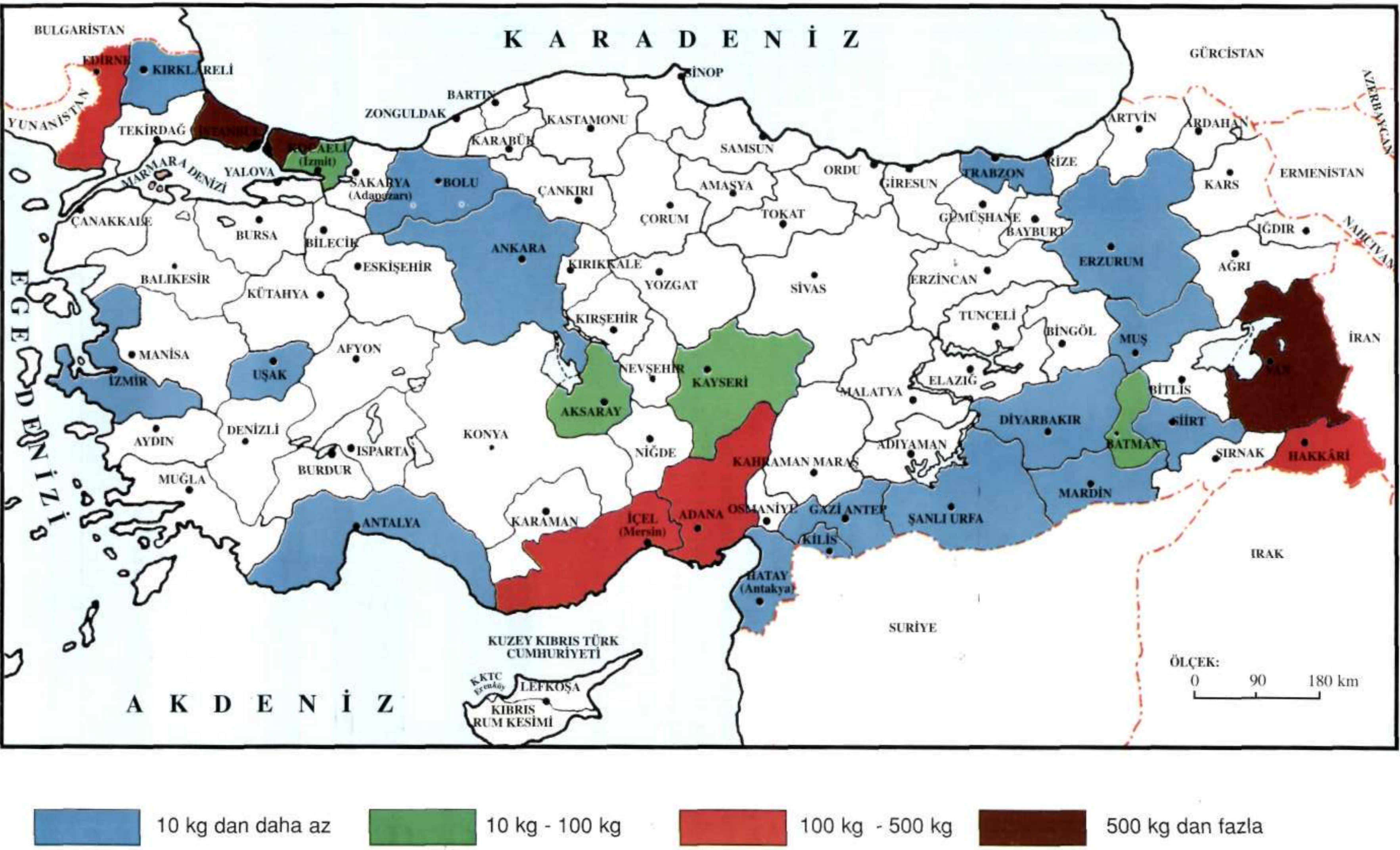
EROİN OLAY SAYILARINA GÖRE İLLERİMİZ

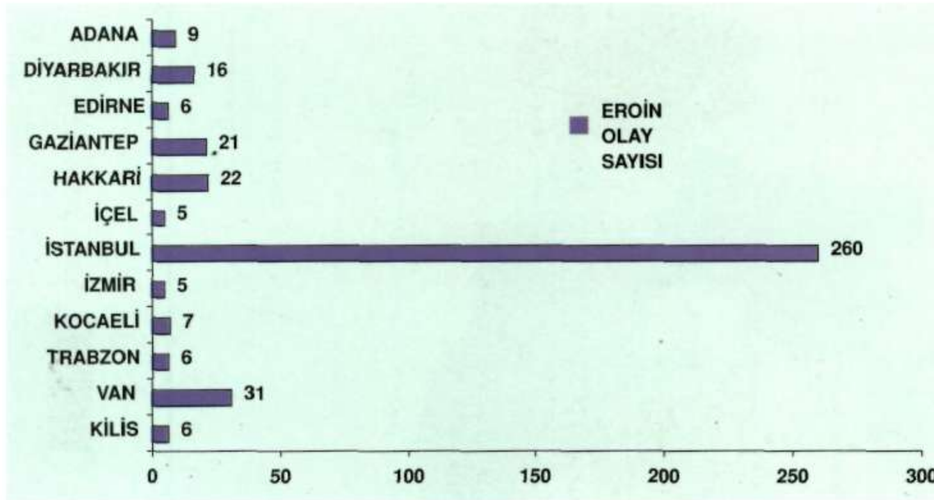
Şekil-16

YAKALANAN EROİN MİKTARINA GÖRE İLLERİMİZ

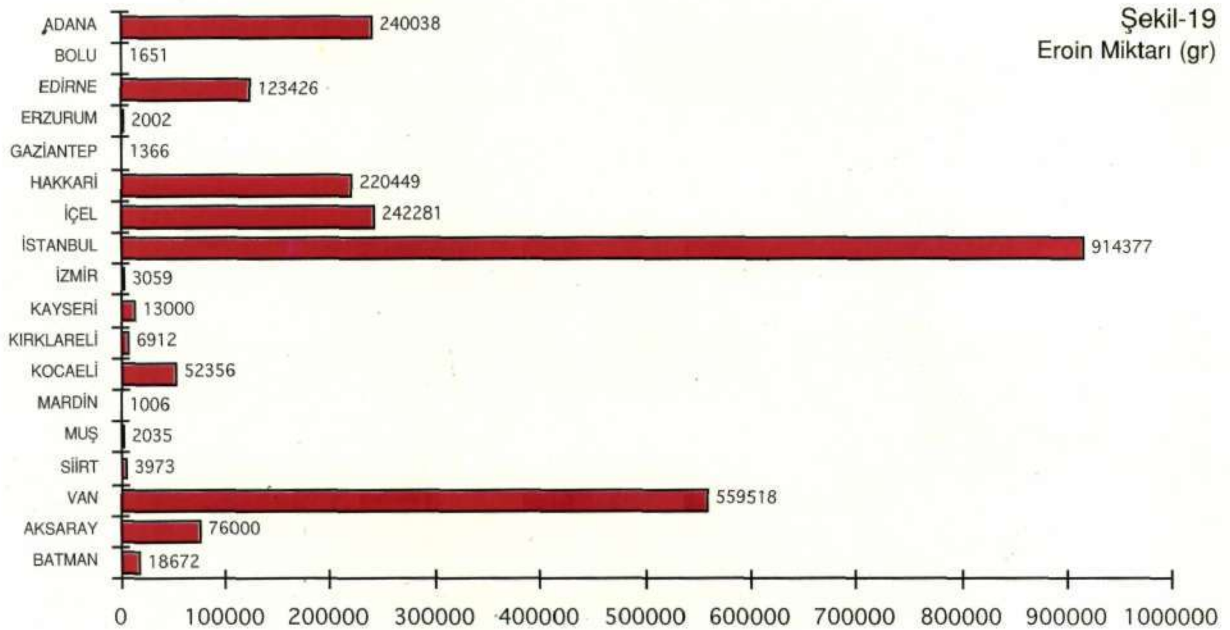
Şekil-17

Şekil-18

Yakalanan eroin maddesi miktarları açısından ise 1 tona yakın eroinin yakalandığı İstanbul ilini, 100 kg'ın üzerindeki rakamlarla Van, İçel, Adana, Hakkari ve Edirne illeri takip etmektedir. (Şekil-19) Bu rakamlar, Doğu illerimizden başlayan, Adana ve İçel üzerinden İstanbul'a, oradan da yurtdışına giden karayolu üzerinde ne ölçüde eroin maddesi yakalandığını göstermesi bakımından önemlidir (Şekil-17). Bolu ilinde 1996 yılındaki 324 kg 282 gr eroin yakalamasının 1997 yılında 1 kg 651 gr'a düşmüş olması, kaçakçıların doğu illerinden İstanbul'a ulaşmada bu güzergahı terkettikleri izlenimini doğurmaktadır. Bunun yanında, istatistiklerde uyuşturucu maddenin yakalandığı yer değil, yakalayan birim esas alındığından, bazı illerimizde sanki eroin kaçakçılığı ciddi boyutlara ulaşmış gibi gözükse de, bu esas itibariyle, o ilin mücadele birimlerinin ceraim verme, ikramiye alma gibi kaygılarından dolayı aslında kendi bölgelerinin dışına taşan eroin kaçakçılığı olaylarında, kaçakçılık olayını kendi bölgelerine yönlendirerek, ilgili bölge birimlerini haberdar etmeden yakalamayı kendilerinin yapmalarından kaynaklanmaktadır. Bu durum çeşitli alanlarda, özellikle uluslararası platformda değişik yorum ve değerlendirmelere sebep olmaktadır. Bu sorun yeni düzenlenen gerek eğitim, gerekse personel politikaları ile kısa zamanda ortadan kaldırılacaktır.

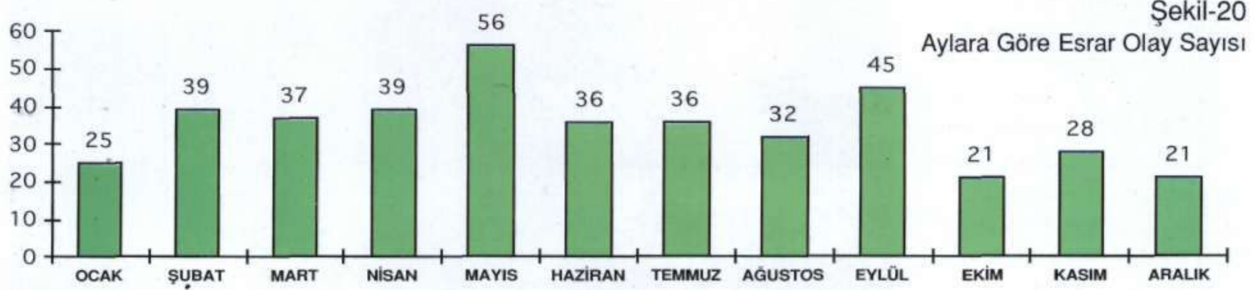

Şekil-19
Eroin Miktarı (gr)

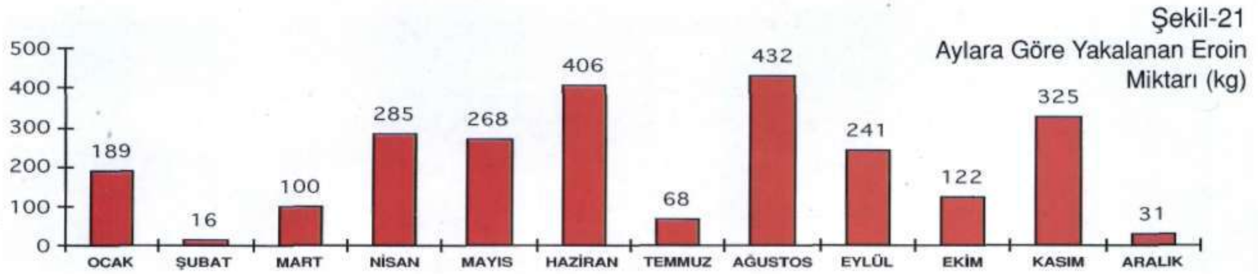
Ayrıca İstanbul'un gerek coğrafi ve demografik özelliği ve gerekse Türkiye'nin sanayi ve ticaret merkezi olması sebeplerinden hareketle, ülkemizdeki uyuşturucu madde kaçakçılığının da merkezi olmaya devam ettiği görülmektedir.

Olay sayıları açısından Mayıs ve Eylül ayları en önde gelirken, Ağustos, Haziran ve Kasım ayları en fazla eroin maddesinin ele geçirildiği aylardır. (Şekil-20 ve 21)

Yakalanan miktar açısından, yaz aylarının eroin kaçakçılığının en fazla miktarlarda yapıldığı aylar olduğu görülmektedir. Yine de ülkemizin eroin kaçakçılığında transit konumu gözönüne alındığında aylara göre kesin bir değerlendirme yapılamamaktadır.

Şekil-20
Aylara Göre Esrar Olay Sayısı

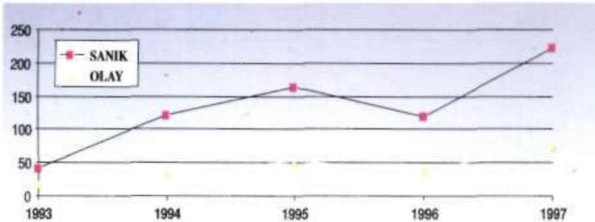
Şekil-21
Aylara Göre Yakalanan Eroin Miktarı (kg)

c.Kokain

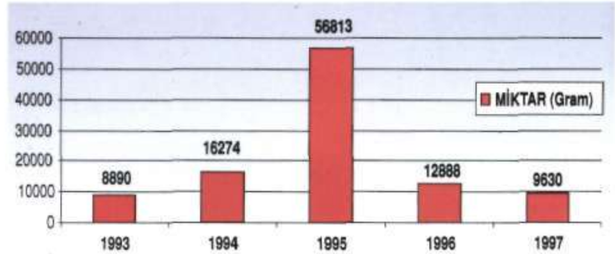
1997 yılında, yakalanan kokain miktarında küçük bir azalma oldu ise de, olay ve sanık sayılarında ciddi artışlar sözkonusudur. Bu durum kokain kaçakçılığının, kullanıma yönelik olduğu şeklinde açıklanabilir. Çünkü ülkemiz, dünya kokain kaçakçılığında önemli güzergahlar üzerinde yer almamaktadır. Özellikle de olayların %88'inin, sanıkların %80'inin ve yakalanan miktarın da %94'ünün sadece İstanbul ilinde gerçekleşmiş olması bu tezi doğrulamaktadır. 9 kg 012 gr kokainin yakalandığı İstanbul ilini, 305 gr ile Adana, 282 gr ile Kocaeli, 30 gr ile Antalya ve 1 gr ile de Edirne takip etmektedir.

Son 5 yıla ilişkin kokain yakalamalarının istatistikleri şöyledir: (Şekil-22 ve 23)

Şekil-22

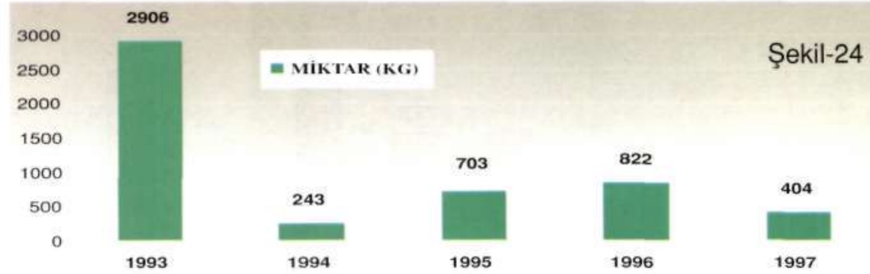

Şekil-23

d.Bazmorfin

Bazmorfin yakalamalarında 1997 yılında 1996'ya göre önemli bir düşüş olmuştur (Şekil-23). Eroinin bir diğer hammaddesi olan asetik anhidrit yakalamalarında da geçen yıllara göre önemli düşüşlerin meydana geldiği Şekil-26'da görülmektedir. Bu durum, eroin imalathanelerine vurulan darbeler sonucunda kaçakçıların artık başka ülkelerde eroin imal ettikleri ve bunları eroin halinde ülkemizden geçirmeye başladıkları izlenimini vermektedir.

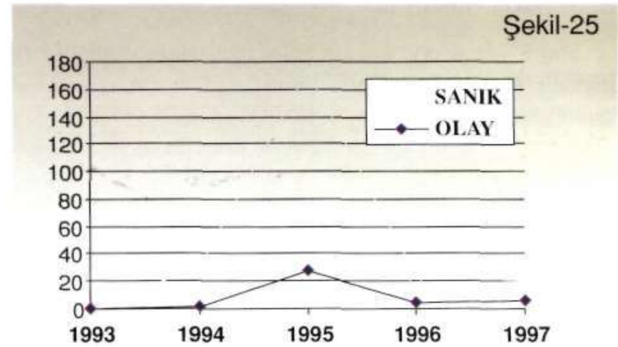

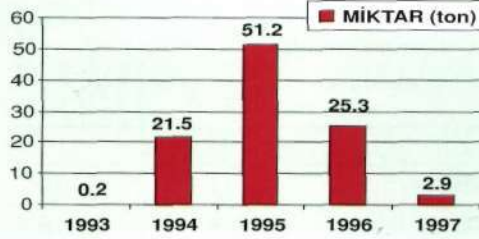

e.Asetik Anhidrit

Asetik anhidrit maddesi, ülkemizde, ilaç, boya, parfüm ve besin sanayiinde, sağlık ve kimya laboratuvarlarında çeşitli analizlerde, patlayıcı madde ve aspirin imalinde kullanılan zehirli bir kimyasal maddedir. Ülkemizde üretilmeyen ve ithali ile dağıtımının Sağlık Bakanlığı'nın iznine tabi olduğu bu madde, yasalara aykırı olarak baz morfinin eroine dönüştürülmesi safhasında kullanılmaktadır.

1997 yılında Sağlık Bakanlığı'nın iznine bağlı olarak 852.893 kg asetik anhidrit ithal edilmiştir.

Ülkemizde polis bölgesinde 1997 yılında Bolu, Edirne, Hatay, İstanbul ve Van illerimizde toplam 2.967 kg asetik anhidrit maddesi ele geçirilmiştir. Bu rakam son üç yılın rakamlarına göre çok düşüktür. (Şekil 25 ve 26)

f.Sentetik Uyuşturucular

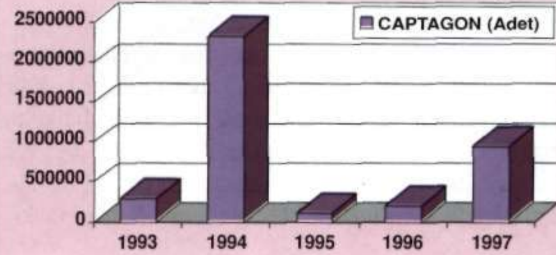
1997 yılında gerçekleştirilen operasyonlarda elegeçirilen sentetik uyuşturuculara ilişkin istatistikler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.[7]

Cinsi	Olay Sayısı	Sanık Sayısı	Miktar (Adet)
Captagon	6	21	942.574
Extacy	8	32	21.236
Sentetik Ecza	100	136	24.698
TOPLAM	114	189	988.508

Captagon

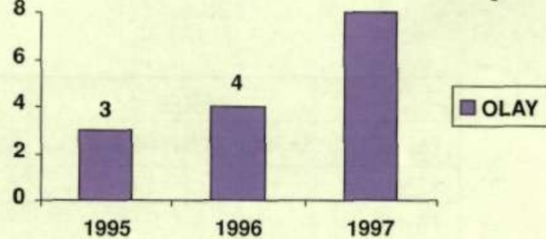
Önceleri Almanya'da yasal olarak üretilen bu maddenin üretimi, suistimalinin artması ve yapılan uluslararası baskılar nedeniyle durdurulmuştur. Ancak yasal olmayan yollarla bu maddenin üretimi devam etmektedir. Ülkemiz captagon kaçakçılığı için üretici veya tüketici konumda değil, üretici durumdaki bazı Avrupa ülkelerinden tüketici durumdaki Arap ülkelerine gerçekleşen kaçakçılığı güzergahı üzerinde transit konumdadır.

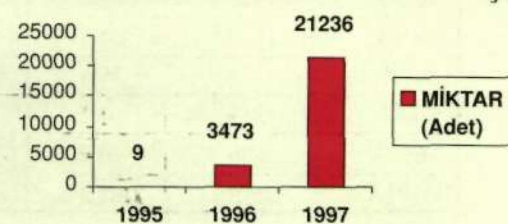

Bu durum özellikle 01.11.1997 tarihinde Edirne ilinde gerçekleştirilen operasyonda Ürdün'e götürülmek üzere Bulgaristan'dan yüklenen 460.000 adet Captagonun, Suriye sınırında yer alan Hatay ilinde de 14.11.1997 ve 20.11.1997 tarihlerindeki iki operasyonda 453.120 adet Captagonun ele geçirilmiş olmasından anlaşılmaktadır.

Extacy

Üretiminin Almanya başta olmak üzere Avrupa ülkelerinde yapıldığı bilinen Extacy maddesinin ülkemizdeki yakalamalarında 1995 yılına kadar hiç bir olay yok iken, 1995 yılından itibaren dikkat çekici bir artış görülmektedir. Öyle ki, 1997 yılında bir önceki yıla göre olay sayısında %100'lük (Şekil-28), miktarda ise %348'lik (Şekil-35) bir artış sözkonusudur. Bu durum Avrupa başta olmak üzere tüm dünyada görülen yeni eğilimin bir sonucu olarak değerlendirilebilir.

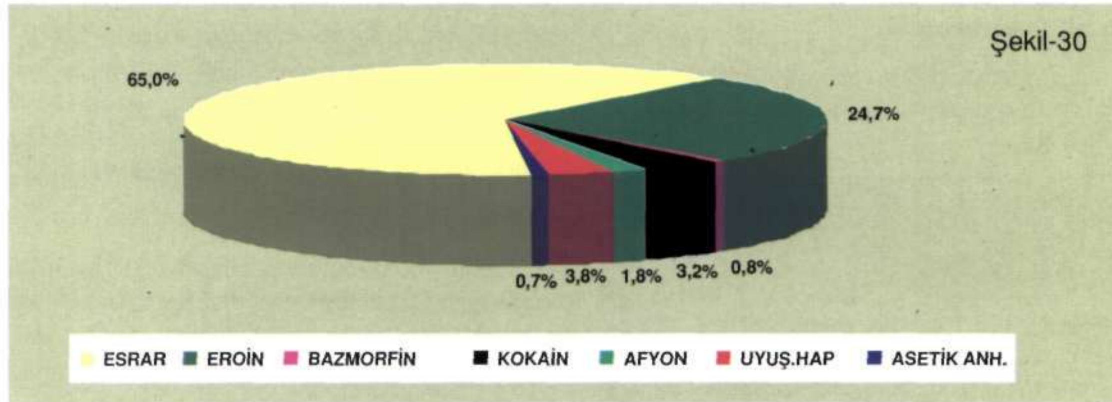
7) Uyuşturucu madde kaçakçılığı olaylarında birden fazla uyuşturucu maddenin ele geçirilmesi halinde olay ve sanık sayıları, mükerrer olmaması için büyük miktarda olan uyuşturucu maddenin istatistiğinde yer almaktadır. Bu nedenle sentetik uyuşturucu yakalamalarındaki olay ve sanık sayıları düşüktür.

2.B.ii.Sanıklara Ait İstatistiki Bilgiler

a.Sanıkların Uyuşturucu Madde Cinsine Göre Dağılımı

Uyuşturucu madde kaçakçılığına karışan sanıklar içinde en önemli payı esrar kaçakçılığı suçu işleyenler almaktadır. Bunun sebebi olarak, esrarın, eroin ve diğer uyuşturuculara göre hem daha ucuz olması, hem de daha kolay bulunabilmesi gösterilebilir. Nitekim üretim bölgeleri çok uzakta olan, dolayısı ile de çok pahalı olan kokain maddesi kaçakçılığına karışanların oranı sadece %3.2'dir. (Şekil-30)

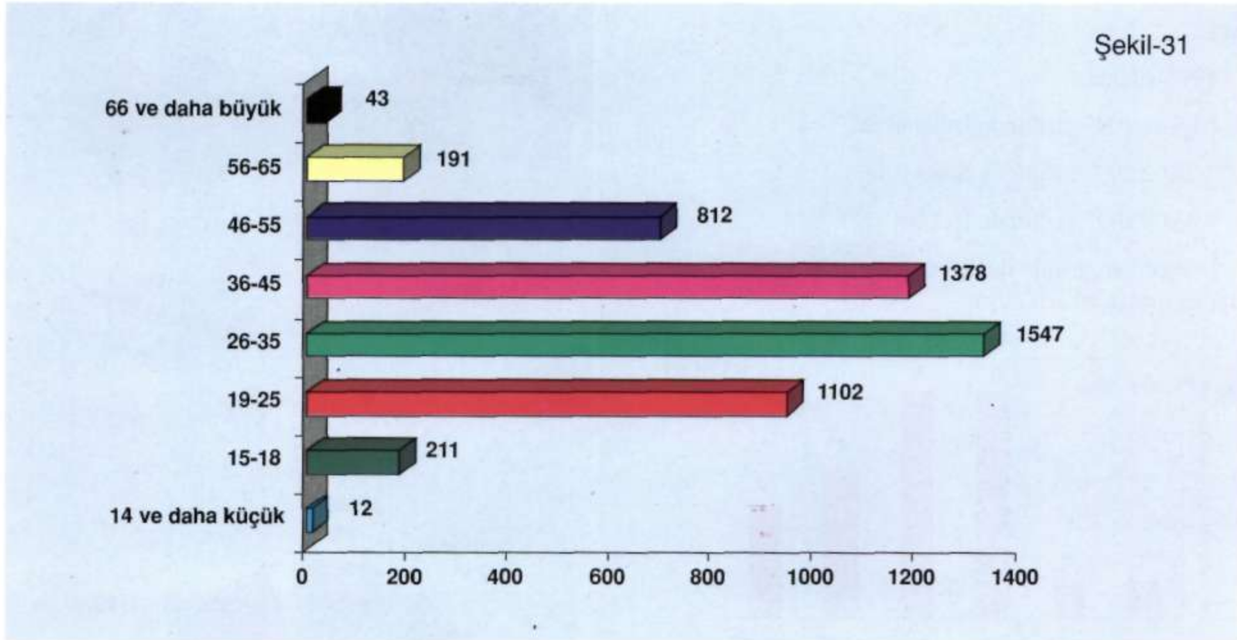
UYUŞTURUCU MADDE	SANIK SAYISI	ORANI (%)
ESRAR	3462	65.0
EROİN	1315	24.7
KOKAİN	171	3.2
AFYON	96	1.8
BAZMORFİN	41	0.8
UYUŞTURUCU HAP	205	3.8
ASETİK ANHİDRİT	38	0.7
TOPLAM	5328	100.0

b.Sanıkların Yaş Grubuna Göre Dağılımı

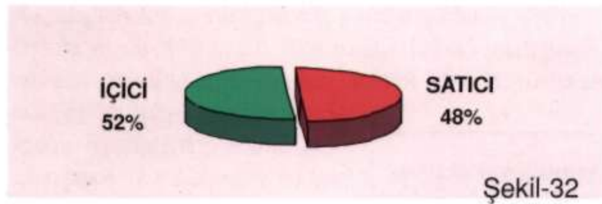
Aşağıdaki tablodan, uyuşturucu madde kaçakçılığına karışan sanıkların en büyük çoğunluğunun hem erkek, hem de kadınlarda 26-35 yaş grubundakiler olduğu, bununla birlikte kadınların 25 yaşından küçük ve 56 yaşından büyük kesiminin (toplam %41.9) erkeklerin aynı yaş gruplarına oranla (%29.3) daha fazla bu suçu işledikleri görülmektedir. Toplam sanıklar bakımından yaş gruplarının dağılımı Şekil-31'dedir.

	ERKEK		KADIN		TOPLAM	
YAŞ GRUBU	SANIK SAYISI	ORANI (%)	SANIK SAYISI	ORANI (%)	SANIK SAYISI	ORANI (%)
<15	10	0.2	2	0.9	12	0.2
15-18	197	3.9	14	5.1	211	4.0
19-25	1027	20.3	76	28.1	1102	20.7
26-35	1477	29.2	73	27.3	1547	29.0
36-45	1320	26.1	59	22.1	1378	25.9
46-55	779	15.4	24	8.7	812	15.2
56-65	213	4.2	14	5.2	223	4.2
>65	36	0.7	7	2.6	43	0.8
TOPLAM	**5059**	**100.0**	**269**	**100.0**	**5328**	**100.0**

c.Sanıkların Suçtaki Rolüne (İçici-Satıcı) Göre Dağılımı

1997 yılında yakalanan toplam 5328 sanığın 2776'sı içici, 2552'si ise satıcı olarak yakalanmışlardır (Şekil-32). Bu durum; ülkemizde esrar kaçakçılığının, diğer uyuşturucu maddelere göre daha fazla kullanıma yönelik olduğu sonucunu doğurmaktadır. Çünkü diğer uyuşturucu madde kaçakçılığı olaylarının sanıklarında satıcılar içicilerden fazladır.

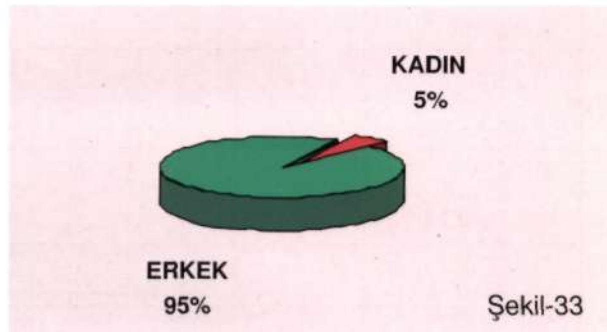

Şekil-32

UYUŞTURUCU MADDE	İÇİCİ	SATICI
ESRAR	2040	1422
EROİN	532	783
KOKAİN	76	95
AFYON	24	72
BAZMORFİN	4	37
UYUŞTURUCU HAP	100	105
ASETİK ANHİDRİT	-	38
TOPLAM	**2776**	**2552**

d.Sanıkların Cinsiyetine Göre Dağılımı

Sanıkların cinsiyetleri açısından geçen yıllara oranla kadınların sayısında nisbi bir artış gözlenmiş ve toplam sanıklar içinde 1995 yılında %4, 1996 yılında ise %3 olan payı, 1997 yılında %5'e çıkmıştır. Buna rağmen erkek sanıkların belirgin bir şekilde fazla olması durumu devam etmektedir. (Şekil-33)

Şekil-33

2.B.iii.Uyuşturucu Madde İmalathanesi Olayları

1997 yılında;

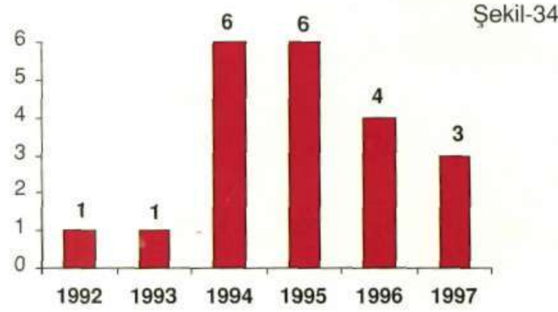
* 05.02.1997 tarihinde İstanbul'da,

* 20.02.1997 tarihinde Kocaeli'de,

* 05.09.1997 tarihinde İçel'de;

Uyuşturucu madde imali yapıldığı tesbit edilen imalathaneler ortaya çıkartılmıştır.

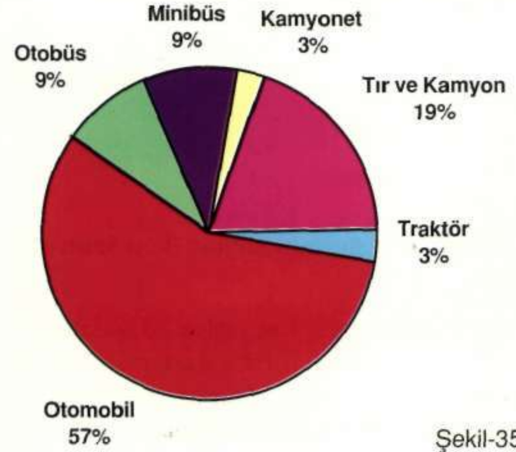

Şekil-34

Şekil-34'den de anlaşılacağı gibi 1994 ve 1995 yıllarında artış gösteren eroin imalathanesi olay sayısı, giderek azalmaktadır. Bunun sebebi, son yıllarda ülkemizde imalathanelere ve eroin imalinde kullanılan kimyasallara karşı yürütülen başarılı mücadele neticesinde kaçakçıların ülkemizde gerçekleştirdikleri eroin imalinden vazgeçmeye başlamalarıdır.

2.B.iv.Araçlarla Yapılan Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı Olayları

a.Araç Türlerine Göre Dağılımı

Şekil-35

ARAÇ CİNSİ	1995	1996	1997	1997 yılında yakalanan araçlar içindeki payı
TIR VE KAMYON	36	26	6	19 %
OTOMOBİL	38	43	18	57 %
OTOBÜS	11	1	3	9 %
GEMİ	2	-	-	0 %
MİNİBÜS	-	-	3	9 %
KAMYONET	-	-	1	3 %
TRAKTÖR	-	-	1	3 %
TOPLAM	**87**	**70**	**32**	**100 %**

1997 yılında araçlarda gerçekleştirilen yakalamalar ele alındığında; önceki yıllara göre önemli bir düşüş gözlenmektedir (%54). Bunun yanında otomobillerin, toplam araçlar içindeki payının yarıdan fazla olması, geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu sene de Tır ve Kamyonların uyuşturucu madde kaçakçılığındaki önemini artık kaybetmeye başladığını göstermektedir (Şekil-35). Tırlar üzerindeki kontrollerin yoğunlaşması ve kaçakçılığa karışan nakliye firmalarının uluslararası taşımacılık yetki belgelerinin iptal edilmesi sonucunda bu araçların yerini; daha az dikkat çeken ve bir ülkeden diğerine kolaylıkla geçebilen otomobiller almaktadır.

1997 yılında araçlarda gerçekleştirilen yakalamalara ilişkin bilgiler yandaki tabloda verilmiştir:

ARAÇ CİNSİ	ARAÇ SAYISI	UYUŞ.MADDE CİNSİ	MİKTAR
OTOMOBİL	11	Esrar	100 kg 954 gr
	5	Eroin	218 kg 644 gr
	2	Afyon	10 kg 570 gr
TIR VE KAMYON	4	Eroin	252 kg 825 gr
	1	Captagon	460.000 Adet
	1	Asetik Anhidrit	1.080 kg 000 gr
OTOBÜS	2	Eroin	292 kg 325 gr
	1	Esrar	20 kg 300 gr
MİNİBÜS	3	Eroin	377 kg 712 gr
KAMYONET	1	Esrar	1.000 kg 000 gr
TRAKTÖR	1	Esrar	107 kg 600 gr
TOPLAM	14	Esrar	1.228 kg 854 gr
	14	Eroin	1.141 kg 506 gr
	2	Afyon	10 kg 570 gr
	1	Captagon	460.000 Adet
	1	Asetik Anhidrit	1.080 kg 000 gr

b.Araçlarda Saklama Yerleri

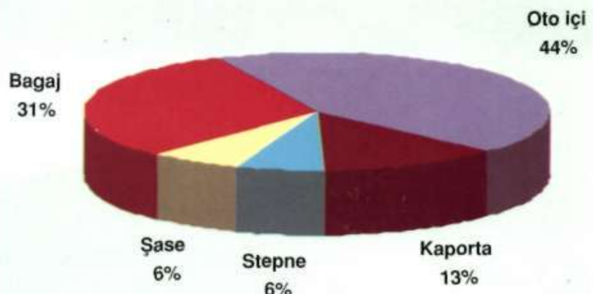
1997 yılındaki yakalamalarda Tır ve Kamyonlarda zula olarak 2 olayda araçların kasaları, 3 olayda yük arası, 1 olayda da şoför mahalli kullanılmıştır. Elegeçirilen tek kamyonette kasa, traktörde ise yük içi, zula olarak kullanılmıştır. (Şekil-36)

1997 yılında otomobillerde 2 olayda zula kullanılmamış, bunun dışında tesbit edilen 13 olayda ise bağaj, kaporta, koltukların altı ve stepne zula olarak kullanılmıştır. Minibüslerin üçünde de uyuşturucu madde oto içinde ele geçirilmiştir. (Şekil-37)

2.B.v.Posta ve Kargo Yolu İle Gerçekleştirilen Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı Olayları

1997 yılında 7 olayda uyuşturucu madde kaçakçılığı posta ya da kargo şirketleri vasıtasıyla gerçekleştirilmiştir. Bu olaylardan;

* 25.02.1997 tarihinde İstanbul'da TNT isimli kargo şirketinde ABD'ne gönderilmek üzere İranlı bir şahıs tarafından teslim edilmiş 6 adet duvar tablosu içinde zulalanmış 4 kg 350 gr afyon sakızı maddesi,

* 06.05.1997 tarihinde Van'da Aras Kargo şirketinde, İstanbul'a gönderilmek üzere teslim edilmiş bir kolideki eski bir televizyon içinde 18 paket halinde 8 kg 925 gr eroin maddesi,

* 20.05.1997 tarihinde İstanbul'da Inter Sky Net Taşımacılık ve Dış Ticaret A.Ş.'de ABD'ne gönderilmek üzere İranlı bir şahıs tarafından teslim edilmiş 2 mukavva kolideki 2 bakır kupa içine yerleştirilmiş 5 kg 050 gr afyon sakızı maddesi,

* 12.06.1997 tarihinde Antalya'da, Hollanda-Amsterdam'dan PTT vasıtası ile bu ilde ikamet eden bir şahsa gelen bir kolide 34 gr kubar esrar maddesi,

* 03.07.1997 tarihinde Kolombiya-Bogota'dan gönderilen ve Almanya-Frankfurt üzerinden İstanbul'da ikamet eden ve halen Almanya tarafından da uluslararası uyuşturucu kaçakçılığı suçundan aranmakta olan bir şahsa gelen bir zarf içinde 100 gr kokain maddesi,

* 08.08.1997 tarihinde Van'da Aras Kargo şirketinde Yalova'ya gönderilmek üzere verilmiş bir kolideki eski televizyonun içinde 3 kg 030 gr esrar maddesi,

* 29.11.1997 tarihinde Van'da Yurtiçi Kargo Urartu Şubesinde, İstanbul'a gönderilmek üzere verilmiş 3 adet koli içinde toplam 36 kg 300 gr esrar maddesi,

Elegeçirilmiştir.

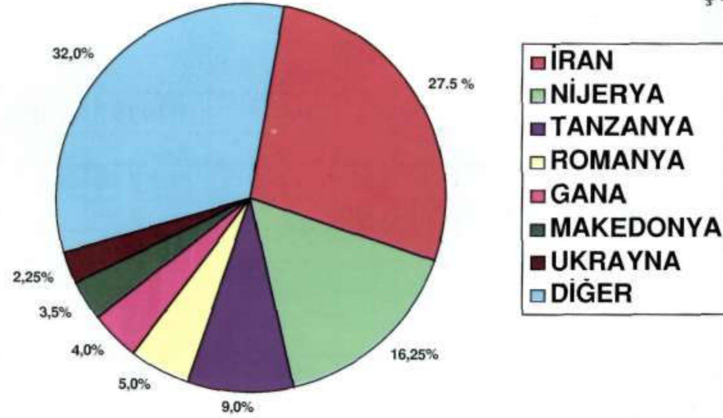
2.B.vi.Müşterek Operasyonlar

1997 yılında gerçekleştirilen kontrollü teslimatlar dışında Haziran ayında gerçekleştirilen bir uluslararası müşterek operasyon örnek niteliğindedir. Buna göre Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, Adana Narkotik Şube Müdürlüğü, Ürdün Polisi ile Ankara ve Kıbrıs'ta faaliyet gösteren DEA yetkililerinin ortak çalışmaları ile 20.06.1997 tarihinde; malları teslim edecek olan iki şahıs 30 kg 700 gr eroin ve 15 kg 450 gr afyon maddesi ile Ürdün-Amman'da, malları temin eden iki şahıs da Adana'da aynı gün düzenlenen operasyonlar ile yakalanmış, sanıkların ifadeleri doğrultusunda da 22.06.1997 tarihinde Kilis'te 20.188 adet Captagon ile 20 gr eroin maddesi elegeçirilmiştir.

Şekil-38

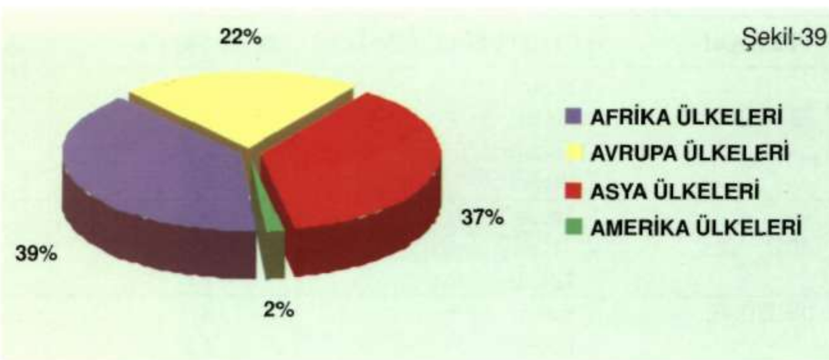
2.B.vii.Türkiye'de Uyuşturucu Madde Kaçakçılığına Adı Karışan Yabancılar

Ülkemizde yakalanan yabancıların ülkelere göre dağılımını gösteren Son üç yıla ilişkin verilerin bulunduğu tablo aşağıdadır:

İLKE ADI	OLAY SAYISI			SANIK SAYISI			1997 yılında yakalanan yabancılar içindeki payı
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	%
A.B.D.	1	-	4	1	-	4	1.00
AFGANİSTAN	-	1	-	-	1	1	0.25
ALMANYA	4	6	6	5	7	7	1.75
ARNAVUTLUK	-	-	2	-	-	8	2.00
AVUSTURYA	2	-	-	2	-	-	-
AZERBAYCAN	3	1	4	4	3	9	2.25
B.A.E.	1	-	-	1	-	-	-
BAHAMA	-	-	1	-	-	1	0.25
BARBADOS	1	-	-	1	-	-	-
BOSNA-HERSEK	-	-	1	-	-	1	0.25
BREZİLYA	1	-	-	1	-	-	-
BULGARİSTAN	3	1	2	4	1	2	0.50
BURUNDı	-	1	-	-	1	1	0.25
ÇEK CUM.	-	1	-	-	1	-	-
DANİMARKA	-	-	1	-	-	1	0.25
FAS	-	2	3	-	2	4	1.00
FİLİPİNLER	1	-	1	1	-	1	0.25
FİLİSTİN	-	-	2	-	-	2	0.50
FRANSA	1	1	2	1	1	2	0.50
GAMBİYA	2	3	1	2	13	3	0.75
GANA	3	8	6	3	11	16	4.00
GÜNEY AFRİKA	2	-	4	3	-	5	1.25
GÜRCİSTAN	4	1	7	6	1	9	2.25
HOLLANDA	2	1	-	3	2	--	
HIRVATİSTAN	1	-	-	2	-	-	-
HİNDİSTAN	1	-	-	1	-	-	-
IRAK	-	1	-	-	1	1	0.25
İNGİLTERE	6	6	1	6	8	1	0.25
İRAN	42	39	55	62	73	110	27.50
İRLANDA	-	1	-	-	1	-	-
İSPANYA	1	2	1	2	11	2	0.50
İSRAİL	3	1	-	6	1	-	-

İLKE ADI	OLAY SAYISI			SANIK SAYISI			1997 yılında yakalanan yabancılar içindeki payı %
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	
İSVİÇRE	-	1	1	-	1	1	0.25
İTALYA	1	-	-	2	-	-	-
JAMAİKA	2	1	-	2	1	-	-
KAMERUN	-	-	1	-	-	1	0.25
KANADA	-	1	-	-	1	-	-
KAZAKİSTAN	-	2	-	-	2	-	-
KENYA	3	3	5	4	3	6	1.50
KOLOMBİYA	1	-	1	-	1	0.25	
KOSTARİKA	-	-	1	-	-	1	0.25
LETONYA	1	-	-	1	-	-	-
LİBERYA	2	3	2	2	4	2	0.50
LİTVANYA	-	-	1	-	-	1	0.25
LÜBNAN	2	-	1	4	-	1	0.25
MACARİSTAN	-	-	1	-	-	2	0.50
MAKEDONYA	5	1	4	8	1	14	3.50
MALEZYA	1	-	-	1	-	-	-
MISIR	1	-	-	1	-	1	0.25
MOLDOVA	-	2	2	-	2	3	0.75
MOZAMBİK	1	-	-	1	-	-	-
NAHÇIVAN	1	4	-	2	7	-	-
NİJERYA	8	21	17	25	42	65	16.25
NORVEÇ	1	-	-	1	-	-	-
PAKİSTAN	4	2	3	9	2	6	1.50
POLONYA	-	1	-	-	3	-	-
PORTEKİZ	1	-	-	1	-	-	-
ROMANYA	5	4	10	6	4	20	5.00
RUANDA	1	4	5	1	4	9	2.25
RUSYA FED.	4	9	4	5	11	8	2.00
SENEGAL	2	-	1	7	-	2	0.50
SIERRA LEONE	-	-	1	-	-	1	0.25
SOMALİ	-	-	1	-	-	1	0.25
SUDAN	-	-	2	-	-	3	0.75
SURİYE	4	2	1	6	2	1	0.25
S. ARABİSTAN	1	-	-	2	-	-	-
TANZANYA	3	8	13	5	20	36	9.00
TOGO	-	-	1	-	-	1	0.25
TUNUS	-	2	1	-	2	1	0.25
TÜRKMENİSTAN	-	-	4	-	-	6	1.50
UGANDA	-	1	1	-	1	1	0.25
UKRAYNA	5	5	6	5	6	11	2.75
ÜRDÜN	1	1	-	1	1	-	-
VENEZUELLA	1	-	-	1	-	-	-
YUGOSLAVYA	3	-	3	3	-	3	0.75
YUNANİSTAN	4	4	-	5	5	-	
T O P L A M	**158**	**166**	**198**	**238**	**272**	**400**	**100.00**

1997 yılında uyuşturucu madde kaçakçılığı suçlarına adı karışan 400 yabancı ülke vatandaşı içinde en büyük payı İran (%27.5), Nijerya (%16.25), Tanzanya (%9.0), Romanya (%5.0), Gana (%4.0), Makedonya (%3.5) ve Ukrayna (%2.75) uyruklular almaktadır. (Şekil-38) İranlıların sayısında görülen artış, Altın Hilal adlı uyuşturucu üretim bölgesinden ülkemize yönelik uyuşturucu trafiğinden kaynaklanmaktadır. Yine Nijeryalıların, geçen yıl olduğu gibi 1997 yılında da önemli bir oranla ikinci sırada yer almaları ile Tanzanya ve Gana gibi Afrika kökenli şahısların sayısındaki artışlar dikkat çekicidir.

Yukarıdaki tablonun incelenmesi sonucunda ülkemizde uyuşturucu madde suçuna karışan yabancıların büyük bir çoğunluğunu Afrika ve Asya kökenli şahısların oluşturduğu görülmektedir. Bu durumun sebepleri arasında bu ülke vatandaşlarının gelir düzeyinin düşük olmasının yanı sıra, ülkemize girişlerinin çok kolay olması sayılabilir. Ayrıca Balkan Ülkeleri vatandaşlarının sayısındaki artış, bu ülkelerin sadece transit ülke olmaktan çıkıp, ülke vatandaşlarının uluslararası kaçakçılık faaliyetlerine yönelmeye başladıklarını göstermektedir (Şekil-39).

Nitekim Interpol rakamları da Afrika ülkeleri ile Balkan ülkeleri vatandaşlarının uyuşturucu madde kaçakçılığına artan oranda karıştıklarını doğrulamaktadır. 1996 yılında uluslararası uyuşturucu madde kaçakçılığı olaylarından; eroin kaçakçılığına 138 Fas, 108 Nijerya ve 46 Cezayir olmak üzere toplam 292 Afrika ülkeleri vatandaşı ile 214 Yugoslavya ve 94 Arnavutluk vatandaşı; kokain kaçakçılığına 142 Nijerya vatandaşı; esrar kaçakçılığına 229 Fas, 51 Güney Afrika ve 48 Cezayir vatandaşı ile 59 Arnavutluk vatandaşı; diğer kaçakçılık olaylarına da 91 Güney Afrika, 24 Botswana, 5 Uganda, 2 Nijerya, 2 Gana ve 2 Fildişi ile 52 Yunanistan, 14 Hırvatistan ve 3 Slovenya vatandaşı karışmışlardır.

2.B.viii.Yurtdışında Uyuşturucu Madde Kaçakçılığına Karışan Türk Vatandaşları

Vatandaşlarımızın yurtdışında karıştıkları uyuşturucu madde kaçakçılığı olaylarında, birinci sırayı her yıl olduğu gibi Almanya almaktadır. Yurtdışında yakalanan toplam 521 Türk vatandaşının 333'ü, yani % 64'ü Almanya'da yakalanmıştır. Almanya'yı İngiltere(34), Hollanda(29), Avusturya(21) ve Fransa(20) takip etmektedir.

ÜLKE ADI	UYUŞTURUCU CİNSİ	OLAY SAYISI	SANIK SAYISI	MİKTAR (KG)
ALMANYA	Eroin	106	237	462,038
	Esrar	8	11	41,371
	Kokain	38	63	88,818
	Amfetamin	5	6	4,964
	Uyuşturucu Hap	11	16	5.478 Adet
	Diğer	-	-	15,476
AVUSTURYA	Eroin	6	11	8,960
	Esrar	-	-	0,342
	Kokain	4	10	3,108
BELÇİKA	Esrar	1	1	300,000
	Eroin	2	8	10,555
	Diğer	2	2	-
BOLİVYA	Kokain	1	1	4,630
BULGARİSTAN	Eroin	9	12	121,565
	Diğer	1	1	6,000
DANİMARKA	Eroin	2	2	6,281
FAS	Eroin	1	1	13,950
	Esrar	1	1	22,500

ÜLKE ADI	UYUŞTURUCU CİNSİ	OLAY SAYISI	SANIK SAYISI	MİKTAR (KG)
FRANSA	Esrar	4	6	769,080
	Eroin	7	10	80,442
	Kokain	2	3	1,147
	Diğer	1	1	-
HOLLANDA	Eroin	5	26	275,000
	Afyon	1	2	-
	Kokain	1	1	2,000
İNGİLTERE	Eroin	18	31	1527,500
	Diğer	1	3	-
İRAN	Bazmorfin	1	3	30,000
	Afyon	2	2	0,016
İSPANYA	Esrar	1	1	185,000
	Eroin	6	8	94,800
	Kokain	1	1	25,000
	Diğer	2	2	10,000
İSVİÇRE	Eroin	1	1	6,910
İTALYA	Eroin	1	1	-
JAPONYA	Kokain	1	1	7,000
KKTC	Eroin	1	1	0,179
	Diğer	1	2	-
LÜBNAN	Esrar	1	1	78,000
MACARİSTAN	Eroin	1	1	5,400
MAKEDONYA	Eroin	1	1	10,430
POLONYA	Eroin	2	4	130,000
ROMANYA	Esrar	1	3	80,000
	Eroin	1	1	0,017
S.ARABİSTAN	Uyuşturucu Hap	1	6	1.100.600 Adet
SURİYE	Eroin	1	3	1,000
ÜRDÜN	Eroin	2	7	38,850
	Afyon	-	-	15,000
YUNANİSTAN	Eroin	3	5	7,510

2.B.ix.Narko Terörizm

Dar anlamda mevcut yasal düzenin şiddet eylemlerine başvurularak değiştirilme çabası olarak nitelendirilen terörizmin, en önemli gelir kaynağının, başta uyuşturucu madde kaçakçılığı olmak üzere illegal faaliyetler olduğu bilinmektedir. Artık üzerinde durulması gereken, terörün uyuşturucu madde kaçakçılığından beslenip beslenmediği değil, bu beslenmenin boyutudur.

PKK Terör Örgütü ülke içindeki uyuşturucu organizasyonlarının faaliyetlerinin her aşamasında belirli roller almak suretiyle iştirak etmekte ve uyuşturucu maddelerin Avrupa ülkelerine sevk edilmesinde işbirliği yapmaktadır. En son olarak, diğer uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarından bir adım daha öteye giderek PKK terör örgütünce birçok Avrupa ülkesine yasal veya yasa dışı yollarla iş bulma vaadiyle götürülenler, iltica amaçlı olarak kendiliklerinden gidenler, polis güçlerine ihbar edilerek sınır dışı edilme tehdidiyle bu ülkelerde sokak satıcıları olarak kullanılmıştır. Örgüt elemanı olup hemen tüm Batı Avrupa ülkelerinde mülteci sıfatı ile yerleşmiş bulunan şahısların bu işi yapmak üzere görevlendirildiği rapor edilmektedir.

Verilen bilgiler, uyuşturucu madde kaçakçılığından yakalanan sanıkların ifadelerinden, yine uyuşturucu madde kaçakçılığına karışan şahısların terör örgütleri ile bağlantılı kriminal kayıtlarından, örgüt ve hücre evlerinde ele geçirilen uyuşturucu maddelerden, ayrıca yine bu evlerde aramalarda ele geçirilen dökümanlardaki uyuşturucu alışverişinin para kayıtlarından çıkartılmıştır. Hiç bir terör örgütü mensubu, bağlı olduğu örgütün kararlarına aykırı bir şekilde uyuşturucu madde kaçakçılığı yapamayacağından dolayı, yukarıda sayılan işaretler terör

örgütünün uyuşturucu kaçakçılığında rol aldığının ispatı için yeterlidir. Ülkemiz açısından uyuşturucu madde kaçakçılığını finansmanında kullanan en önemli terör örgütü, yıllardır olduğu gibi yine PKK'dır. Yalnız burada şu ifade edilmelidir ki; PKK, haşhaşı ekip, bazmorfine ve eroine dönüştürüp, taşımacılığını da yaparak pazarlamak şeklinde komple bir faaliyet olarak değil, daha çok belli aşamalarda devreye girmektedir.

1997 yılı sonuna kadar PKK terör örgütüyle bağlantılı olduğu tesbit edilen toplam 140 uyuşturucu madde kaçakçılığı olayında;

2 ton 455 kg 550 gr eroin,

13 ton 357 kg 817 gr esrar,

4 ton 255 kg 714 gr bazmorfin,

2 ton 125 kg 258 gr hint keneviri,

22 ton 440 kg asetik anhidrit,

100 gr kokain,

10.000 adet amphetamin tablet,

1 ton 080 kg sodyum karbonat ele geçirilmiş,

Bu olaylarda toplam 551 sanık yakalanmıştır.

Bu olaylar haricinde, PKK terör örgütüne yönelik olarak gerçekleştirilen 45 ayrı operasyonda ortaya çıkartılan sığınak ve hücre evlerinde de çok miktarda silah mühimmat ve örgüte ait malzemeyle birlikte;

7 ton 235 kg esrar,

1.484.000 kök hint keneviri,

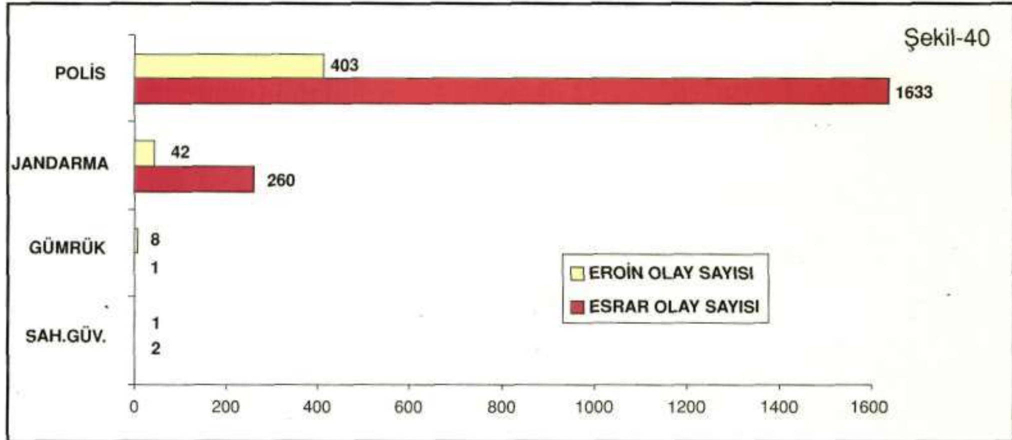
63 kg 375 gr eroin,

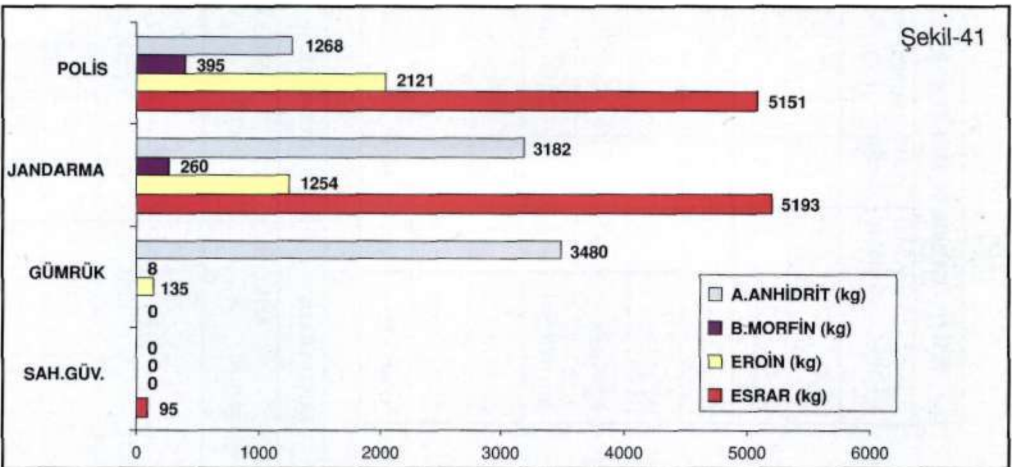
33 kg bazmorfin,

Ele geçirilmiştir.

2.B.x.Türkiye Geneli (Polis, Jandarma, Gümrük, Sahil Güvenlik) Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı İstatistikleri [8]

Bilindiği gibi ülkemizde uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadele eden tek birim Emniyet Genel Müdürlüğü değildir. Kırsal kesim ve sınır bölgelerinde Jandarma Genel Komutanlığı, karasularında Sahil Güvenlik Komutanlığı ve gümrük bölgelerinde de Gümrük Müsteşarlığı birimleri uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadele etmektedir.

Esrar ve eroine ilişkin yakalamalar kıyaslandığında, olay sayılarında Şekil-40'daki durum ortaya çıkmaktadır. 1997 yılında yakalanan madde miktarı açısından ise Şekil-41'deki tablo ortaya çıkmaktadır.

Tüm birimlerin 1997 yılında gerçekleştirdikleri uyuşturucu madde yakalamaları ile Polis-Jandarma ve Polis-Gümrük müşterek yakalamaları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

8) Bu istatistiklere bitkisel şekilde uyuşturucu (hint keneviri ve haşhaş bitkisi) yakalamaları dahil değildir.

Olay sayısı bakımından polis yakalamalarının toplam yakalamaların %85'ine tekabül etmesine karşılık, miktar açısından daha az oranda uyuşturucu madde ele geçirilmesinin sebebi olarak; polisin nüfusun büyük bölümünün bulunduğu şehirlerde faaliyet göstermesi sebebiyle kullanım ile de yoğun olarak mücadele etmekte olduğu, böylece küçük miktarlarda uyuşturucu maddelerin daha fazla ele geçirildiği, buna karşılık kırsal kesimde uyuşturucu maddelerin daha kolay taşınabiliyor olması gösterilebilir.

POLİS İLE JANDARMA VE GÜMRÜK BİRİMLERİNİN MÜŞTEREK GERÇEKLEŞTİRDİKLERİ UYUŞTURUCU MADDE YAKALAMALARI

POLİS - JANDARMA MÜŞTEREK			
CİNSİ	Olay	Sanık	Miktar (Gr)
ESRAR	31	43	208393
EROİN	5	14	234700
B.MORFİN	0	0	1750
AFYON	0	0	0
KOKAİN	0	0	0
A.ANHİDRİT	3	11	677530
CAPTAGON	0	0	0
SENT.ECZA	0	0	80 Adet
TOPLAM	39	68	

POLİS - GÜMRÜK MÜŞTEREK			
CİNSİ	Olay	Sanık	Miktar (Gr)
ESRAR	1	1	7
EROİN	7	11	127721
B.MORFİN	1	3	7589
AFYON	0	0	0
KOKAİN	0	0	0
A.ANHİDRİT	2	2	2150000
CAPTAGON	1	1	460000 Ad.
SENT.ECZA	1	1	20 Ad.
TOPLAM	13	19	

MÜŞTEREKLER TOPLAMI			
CİNSİ	Olay	Sanık	Miktar (Gr)
ESRAR	32	44	208400
EROİN	12	25	362423
B.MORFİN	1	3	9339
AFYON	0	0	0
KOKAİN	0	0	0
A.ANHİDRİT	5	13	2827530
CAPTAGON	1	1	460000 Ad.
SENT.ECZA	1	1	100 Ad.
TOPLAM	52	87	

CİNSİ	POLİS*			JANDARMA			GÜMRÜK			SAHİL GÜVENLİK			TOPLAM		
	Olay	Sanık	Miktar (Gr)	Olay	Sanık	Miktar (Gr)	Olay	Sanık	Miktar (Gr)	Olay	Sanık	Miktar (Gr)	Olay	Sanık	Miktar (Gr)
ESRAR	1633	3418	5151459	260	464	5192735	1	1	7	2	0	95000	1869	3883	10439201
EROİN	403	1290	2121181	42	150	1253733	8	14	134921	1	1	16	454	1455	3509851
B.MORFİN	7	38	394687	8	15	260540	1	3	7589	0	0	0	16	56	662816
AFYON	31	96	54681	6	9	38675	0	0	0	0	0	0	37	105	93356
KOKAİN	73	171	9630	3	4	7	0	0	0	0	0	0	76	175	9637
A.ANHİDRİT	3	28	141000	12	24	3182280	3	4	3480000	0	0	0	18	56	6803280
CAPTAGON	5	20	482574 Ad.	0	0	0	1	1	460000 Ad.	0	0	0	6	21	942580 Ad.
SENT.ECZA	107	183	45834 Ad.	9	15	31705 Ad.	1	1	20 Ad.	0	0	0	117	199	77559 Ad.
TOPLAM	2262	5244		340	681		15	24		3	1		2620	5950	

* Müşterek Yakalamalar Diğer Birimlerin Hanesinde gösterilmiştir.

UYUŞTURUCU MADDE KULLANIMI İLE MÜCADELE

Ülkemiz mevzuatına göre, uyuşturucu ve psikotrop maddelerin sadece üretimi, kaçakçılığı, ithali, ihracı değil, kullanımı da yasaktır. 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 404 üncü maddesinde; uyuşturucu maddeleri kullananlar ile bu maksatla yanında bulunduranlara, bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası verileceği, uyuşturucu madde kullanan kimse, hakkında herhangi bir tahkikata girişilmeden resmi makamlara başvurarak tedavi ettirilmesini isteyecek olursa, kullanma fiilinden dolayı hakkında kovuşturma yapılamayacağı ve uyuşturucu maddeleri kullanan kimselerin alışkanlığı iptila derecesinde ise, salahı tıbben anlaşılıncaya kadar bir hastahanede muhafaza ve tedavisine hükmolunacağı hükümleri yer almaktadır.

TCK'nun bu maddesinde; ilk kez yakalanan uyuşturucu madde bağımlılarının tedaviyi kabul etmeleri durumunda cezalarının erteleneceği şeklinde bir değişiklik yapılması yönündeki Milli Güvenlik Kurulu ve Bakanlar Kurulu Kararları doğrultusunda İçişleri ve Adalet Bakanlıkları bünyesinde yürütülen faaliyetle ilgili bilgi; Uyuşturucu Maddeler İle Mücadele Takip ve Yönlendirme Kurulları Bölümünde yer almaktadır.

Ülkemizde, satışı kırmızı ve yeşil reçeteler ile kontrol altına alınmış olan ilaçlar için, 1997 yılında 75.538 adet Kırmızı Reçete, 773.229 adet ise Yeşil Reçete tanzim edilmiştir.[9]

3.A.UYUŞTURUCU MADDELER İLE MÜCADELE, TAKİP VE YÖNLENDİRME KURULLARI

Uyuşturucu madde kaçakçılığı ve bağımlılığı ile mücadelede etkinliği arttırmak ve sorunun çözümüne (özellikle bağımlılık) ilgili diğer kurum ve kuruluşların da katkısını sağlamak üzere, konu Milli Güvenlik Kurulu'nun 30 Kasım 1995 tarihli toplantısında gündeme gelmiş ve bu çerçevede MGK'nun 27 Aralık 1995 tarihli toplantısında "uyuşturucu madde ticareti, kullanımı, bunun yasadışı örgütlerle ilişkileri, buna karşı alınan ve alınması gereken tedbirler ile mücadele gücümüz" hususlarında bir takdim yapılması uygun görülmüş ve Emniyet Genel Müdürlüğünce gerekli çalışmalara başlanmıştır.

Bu çerçevede, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan "UYUŞTURUCU MADDELER VE TÜRKİYE" başlıklı not Milli Güvenlik Kurulu'na 27 Aralık 1995 tarihli toplantısında arzedilmiştir.

Ana hatları ile;

* Uyuşturucu ve psikotrop maddeler ile bunların üretiminde kullanılan kimyasal maddelerin kaçakçılığında Türkiye'nin konumu, mücadele çalışmaları ve elde edilen sonuçlar,

* Uyuşturucu ve terör bağlantısı, uyuşturucu madde kaçakçılığında terör örgütlerinin, özellikle PKK terör örgütünün etkinliği,

* Uyuşturucu madde kullanımı, kullanımın gelişimi, görece de olsa ülkemizde uyuşturucu madde bağımlılığının artış sebepleri,

* Bağımlıların tedavisine yönelik halihazırdaki mevcut imkan ve uygulamalar ile,

* Yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde mücadelede etkinliği arttırmak için alınması gereken önlemler,

Konularını kapsayan bu rapor, Milli Güvenlik Kurulu'nun 27 Aralık 1995 tarihli toplantısında gündeme alınarak görüşülmüş ve Raporda belirtilen hususlar ile toplantıya katılan Bakanların önerileri doğrultusunda bir tedbirler paketi oluşturulmuş;

* Alkol, sigara, uyuşturucu vb. sağlığa zararlı maddeler konusunda, periyodik yayınlar ve konferanslar gerçekleştirilmesi,

* Gençliğin söz konusu zararlı maddelerden korunması için ve sadece eğitime yönelik çalışmalar yapmak üzere gönüllü kuruluşların oluşturulması,

* Kullanıcılara yönelik araştırmalar yapılması,

9) Sağlık Bakanlığı verileri.

* Uyuşturucu maddelerle ilgili bilgi veren muhbirlere yönelik ikramiye ödemelerinde bürokratik engellerin kaldırılması,

* Kullanıcılara yönelik cezai tedbirlerde düzenleme yapılması,

* Bağımlıları tedaviye yönelik merkezlerin yaygınlaştırılması,

* Mücadelede koordinasyon ve yeknesaklığı sağlamak için gerekli tedbirlerin alınması,

Konularını içeren bu tedbirleri uygulamaya koymak üzere İçişleri Bakanlığı koordinatörlüğünde;

* Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı,

* Gümrük Müsteşarlığı'ndan sorumlu Devlet Bakanlığı,

* Gençlik ve Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı,

* Milli Eğitim Bakanlığı,

* Sağlık Bakanlığı,

* MGK Genel Sekreterliği,

* MİT Müsteşarlığı,

* YÖK Başkanlığı ve

* Bakanlığımızca gerekli görülecek diğer Bakanlık, kurum ve kuruluşların

Katılımı ile gerekli çalışmaların başlatılması emredilmiştir.

Ayrıca hemen hemen aynı tarihlerde Sayın Cumhurbaşkanımızın Başbakanımıza hitaben yazdığı ve "uyuşturucu maddelerle mücadelede acil tedbirlerin alınması hususundaki" mektupları da Başbakanlık kanalı ile Bakanlığımıza ulaştırılmıştır.

Bunun üzerine, Şubat ayı içerisinde Emniyet Genel Müdürlüğü koordinesinde, ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile bir dizi toplantı gerçekleştirilmiştir.

Bu toplantılar neticesinde, MGK'na sunulmak üzere bir takdim hazırlanmıştır.

Bu takdimde;

Uyuşturucu madde kullanımı ve kaçakçılığındaki mevcut duruma değinildikten sonra,

Yasal Tedbirler olarak;

* TCK'nun uyuşturucu madde kullanıcılarıyla ilgili 404 üncü maddesinin kullanıcıları tedaviye yöneltecek şekilde yeniden düzenlenmesi,

* Uyuşturucu madde yakalamalarında ödenecek ikramiye tutarlarına esas sabit rakamların yeniden düzenlenmesi,

İdari Tedbirler olarak;

* Uyuşturucu talebi (kullanımı) ile mücadele için ilgili birimler arasında koordinasyon ve eşgüdüm sağlamak, kullanım ile mücadelede ulusal strateji ve politikayı tesbit etmek, bu alanda faaliyet gösterecek ilgili kuruluşların görevlerini tesbit etmek, hususlarında faaliyet gösterecek "UYUŞTURUCU MADDE KULLANIMI İLE MÜCADELE TAKİP VE YÖNLEDİRME ÜST KURULU" ile "UYUŞTURUCU MADDE KULLANIMI İLE MÜCADELE TAKİP VE YÖNLEDİRME ALT KURULU" oluşturulması,

Kararlaştırılarak, MGK'na gerekli takdim yapılmıştır.

Belirtilen takdim MGK'nda da kabul edilip, bunlara ilaveten;

* Uyuşturucularla mücadelede eğitimde başarıyı sağlamak için, periyodik yayınlar yapılması, konferanslar düzenlenmesi,

* Kullanım yaygınlığını tesbite yönelik araştırmalar yapılması,

* Muhbirlere ikramiye ödemelerinde bürokratik engellerin kaldırılması,

Hususları da eklenerek 26 Nisan 1996 tarihinde 393 sayılı MGK kararı çıkmıştır.

Sözkonusu kurulların çalışabilmesi için gerekli olan Bakanlar Kurulu Kararı'nın alınması içinde Aile Araştırma Kurumu tarafından gerekli çalışmalara başlanarak, 393 sayılı MGK Kararı, Bakanlar Kurulu'nca 25.07.1997 tarihinde 97/9700 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı olarak kabul edilmiştir.

Öneriler arasında yeralan yasal tedbirlerden, "TCK'daki değişiklik" hususu da Emniyet Genel Müdürlüğünce değerlendirilip, 03.07.1996 tarihinde sözkonusu değişikliğin yasalaşmasına yönelik teklif gerekçesi ile birlikte, gereği yapılmak üzere Adalet Bakanlığı'na gönderilmiştir. Adalet Bakanlığı da 23.07.1996 tarihli yazılarında sözkonusu değişiklik ile ilgili olarak "TCK ön tasarısını gözden geçirip gerekli değişiklikleri yapmak üzere oluşturulan komisyonda öncelikle ele alınacağı" hususundaki görüşlerini içeren ve Başbakanlığa gönderilen yazının bir suretini İçişleri Bakanlığına iletmiştir.

393 sayılı MGK Kararı uyarınca, Alt ve Üst Kurulların oluşturulması yönelik çalışmalara geçilmiş, Kurulların Sekreterya görevi Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığına verilmiştir. Bu çerçevede Alt Kurulun ilk toplantısı

24 Haziran 1996 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Alt Kurul ilk toplantısından 1997 yılı sonuna kadar 10 toplantı gerçekleştirmiş, bu toplantılarda;

1. Türkiye Madde Bağımlılığı Araştırması'nın yapılarak bu araştırmaya Alt Kurul üyelerinin katkı sağlamaları ve

2. Fahri olarak görev yapacak, uzmanlardan oluşan bir Alt Kurul Bilimsel Danışma Komitesi oluşturulması kararlıştırılarak,

3. MGK Genel Sekreterliği tarafından oluşturulan, spesifik ve somut hususların dışında, oldukça genel ve kapsayıcı konuları içeren ve Devletin ilgili kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duyabileceği "Genel Mücadele Esasları"nı içeren "UYUŞTURUCU MADDE KULLANIMI İLE MÜCADELE, TAKİP VE YÖNLENDİRME İÇİN POLİTİKA BELGESİ TASLAĞI" tetkik edilmeye başlanmıştır.

Ülkemizin uyuşturucu kullanımı açısından genel bir profilinin çıkarılması amacıyla yaptırılması kararlaştırılan "Türkiye Madde Bağımlılığı Araştırması", Aile Araştırma Kurumu ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün imzaladığı bir Protokol ile gerçekleştirilmeye başlanmış ve Proje, yapılan bir Sözleşmeyle özel bir araştırma şirketine ihale edilmiş, Proje bedeli olan 20 milyar TL'nin %70'inin Emniyet Genel Müdürlüğü, %30'unun da Aile Araştırma Kurumu (AAK) tarafından karşılanması karara bağlanmıştır.

Araştırma ihalesini alan şirket çalışmalarına başlamış ve birinci gelişme raporunu AAK'na sunmuştur. Ancak yapılan araştırmanın izlenmesi ve denetlenmesi amacıyla kurulan ikisi Emniyet Genel Müdürlüğü üyesi dört kişiden müteşekkil Proje İzleme ve Denetleme Grubu (PİDG) birinci gelişme raporunun iki kez revize edilmesini istedikten sonra hazırlanan üçüncü raporu da kabul etmemiştir. Bu durum, Sözleşme Teknik Şartnamesinin 6 ncı maddesine göre otomatikman fesih nedenidir.

Sözkonusu Politika Belgesi ile uygulamaya konulması planlanan düzenlemelerin yapılabilmesi için öncelikle, Bakanlar Kurulu Kararı ile kendisine görev verilen Alt ve Üst Kurulların idari anlamda çalışma şekil, esas ve usüllerini belirleyen hukuki düzenlemeleri biran evvel hazırlanması gerekmektedir.

Bahsekonu Politika Belgesinin irdelenmesinden hareketle, uyuşturucu kullanımı ile mücadele için tefrik edilen Alt ve Üst kurulların görev alanı içine uyuşturucu madde kaçakçılığı ve üretimi ile mücadele kavram veya görevleri de eklenmiştir ki, bu özellikle alt kurulun madde kullanımı gibi spesifik bir konu üzerinde yoğunlaşmasını önleyebileceği gibi, amaca uluşmayı da engelleyebilecektir. Zaten bu yapılanmanın asıl sebebi de uygulanagelmekte olan polisiye tedbirlerin yanısıra vatandaşın henüz uyuşturucu ile tanışmadan bilinçlendirilmesi için gerekli çalışmaları yapmaktır.

Ayrıca, madde bağımlılığı ile ilgili olarak; uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede olduğu gibi; ulusal bir politika belirlenmeden ve ciddi herhangi bir çalışmaya başlamadan önce, Türkiyede madde bağımlılığının profilini ortaya çıkaracak bir araştırma yapılmalı ve yapılan bu araştırma özenle değerlendirilmelidir.

Çünkü, araştırma sonucunda ülkenin geneline ait bir profilin yanısıra, bölgeler düzeyinde madde kullanıma yönelik bilgiler elde edilebilecek ve bu sayede daha spesifik, bölgesel politikaların/düzenlemelerin oluşturulabilmesi mümkün olacaktır.

3.B. EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN MÜCADELE ÇALIŞMALARI

Esasen suçluların yakalanarak adli makamlara sevkini sağlayan Teşkilatımızın uyuşturucu madde bağımlılığı ile mücadele gibi sosyal yaklaşım gerektiren bir konuda çalışma yapması, bu görevi ile çelişkili görülmekte, açıkça; kendilerini yakalayarak adli makamlara gönderen polisten çekinen bağımlılar ve uyuşturucu kullanıcılarına ulaşmakta güçlük çekilmektedir. Buna rağmen yukarıda açıklanan yapılanmalar işlevini tam olarak yerine getirene kadar sahip olduğumuz sorumluluk anlayışı ile kullanım konusunda da faaliyetlerde bulunulacaktır. Emniyet Genel Müdürlüğü olarak bugüne kadar yapılanlar özetlenecek olursa;

Polisin önleyici görevi çerçevesinde, uyuşturucu alanında önleyici tedbir olarak belirlenmiş olan risk grubuna dahil şahısların yoğun olarak bulundukları yerlerde, uyuşturucu madde kullanımını engellemek ve sokak satıcıları ile mücadele etmek amacıyla, özellikle büyük şehirlerimizde Narkotik Şube Müdürlükleri bünyesinde sokak timleri oluşturularak, bilhassa öğrencileri uyuşturucu kullanımına teşvik etme arzusundaki uyuşturucu tacirlerine karşı faaliyet göstermeleri sağlanmıştır.

Uyuşturucu madde bağımlılığında hedef kitle olan gençliğimizi ve bunun yanısıra her kesimden vatandaşlarımızı uyarmak için; 1995 yılında Teşkilatımızca hazırlanarak basımı yapılan afiş ve broşürler tüm illerimizde bulunan ilgili birimlerimiz aracılığı ile dağıtılmış ve umuma açık yerlere asılmıştır. Böylece halkın dikkatinin uyuşturucu tehlikesine çekilmesi ve uyuşturucu sorunu hakkında bilgi verilmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca bağlı birimlerimize gönderilen talimatlarla illeri dahilinde okullarda, bağımlılıkla ilgili bilgilendirme çalış-

maları yapılması bildirilmiş ve bu amaçla tarafımızdan hazırlanan bir konferans metni ve video kaseti ile slaytlar ilgili birimlere dağıtılarak, öğrencilerin konu hakkında bilgilendirilmesi sağlanmıştır.

1996 yılı içerisinde hazırlanan ikinci seri afişler ile uyuşturucu maddelerin tanıtımına yönelik broşürlerin basımı yaptırılarak, ülke çapında dağıtımı gerçekleştirilmiş ve konu gündemde tutulmaya çalışılmıştır.

Çeşitli radyo ve televizyon programlarında uyuşturucu madde kullanımı ile ilgili olarak hazırlanan programlara iştirak edilerek geniş halk kitlelerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Konu ile ilgili hazırlanan programlara her zaman katılım ve bilgi desteği sağlanmıştır.

Haziran 1995'de Ankara Üniversitesi ile işbirliği yaparak, Birleşmiş Milletler'in 50.Kuruluş Yıldönümünden yola çıkılıp "Uluslararası Uyuşturucu Madde Kullanımı ve Kaçakçılığı ile Mücadele Sempozyumu" düzenlenmiş, bu çalışma ile akademik düzeyde uyuşturucu madde sorununun nasıl görüldüğünün bir profili çizilmeye çalışılmış ve o zamana kadar konuya uzak kalan yüksek öğrenim kurumlarının teşviki amaçlanmıştır.

Çeşitli Yüksek Öğrenim Kurumları tarafından düzenlenen panellere katılım sağlanmış ve aynı zamanda bu Kurumlardan gelen konferans telepleri de değerlendirilerek, öğrencilere uyuşturucu maddeler ve bağımlılıkla ilgili aydınlatıcı bilgiler verilmiştir.

Gönüllü kuruluşların (dernek, kulüp vb.) çeşitli vesilelerle tertip ettikleri panel ve toplantılara konuşmacı olarak katılınmış, ayrıca yine bu tür kuruluşlar tarafından düzenlenen panayırlarda da stand açılarak, katılımcılara uyuşturucular ve bağımlılıkla ilgili döküman ve bilgi temin edilmiştir.

Diğer taraftan, son dönemde dikkat çeken bir husus da; insan sağlığı için tehlike arzeden tiner, bally benzeri uçucu ve çözücülerin kullanıldığı solventlerin özellikle sokak çocukları tarafından suistimalidir. Heryerde kolayca bulunabilen ve halihazırda herhangi bir kontrol mekanizmasına tabii tutulmayan bu tür maddelerin satış ve kullanımının denetim altına alınabilmesi için gerekli çalışmaların yapılması zorunludur. Belirtilen hususlar çerçevesinde, solventlerin kullanımı, zararları ve denetim altına alınması yine tarafımızdan ilgili makamlar önünde gündeme getirilmiş olup, bu alandaki çalışmaların ciddi bir şekilde yürütülmesi gerekmektidir.

1996 yılında uygulanmaya başlayan "Uyuturucu Madde Kullanım Anketi" ile ilgili değerlendirmeler kendi bölümünde bulunabilir.

Burada EGM'nün yanında, başkalarınca ne yapıldığına değinmek gerekmektedir.

Bugüne kadar her kurum ve kuruluş bağımsız olarak kendi görev alanına giren konularda bağımsız olarak faaliyetlerde bulundu ve çeşitli sağlık kuruluşları tedavi amacıyla metadon uygulanmasını önerdi. Fakat, bu husus anlaşılacak tarzda açıklanamadığından dolayı, uyuşturucu kullananlar metadon tedavisini bir kurtarıcı olarak görmeye başladılar. Bu durumun, kaçakçılık faaliyetini yapan kişilerce kötüye kullanılması sonucunda yeni bir suç oluştu.

Özellikle, medya tarafından 1995'ten sonra bir gazetecinin kızının aşırı dozda uyuşturucu kullanmaktan dolayı hayatını kaybetmesi üzerine, konunun çok fazla abartılması, ayrıca, değişik çevrelerce verilen konferanslar sonucu kamuoyunun yanlış bilgilendirilmesi, eğlence yerlerinde mutlaka uyuşturucu kullanıldığı, okul çevrelerindeki seyyar satıcıların uyuşturucu sattığı vb. anlatımlar toplum içerisinde uyuşturucu konusunda panik yaratılmasına neden olmuştur.

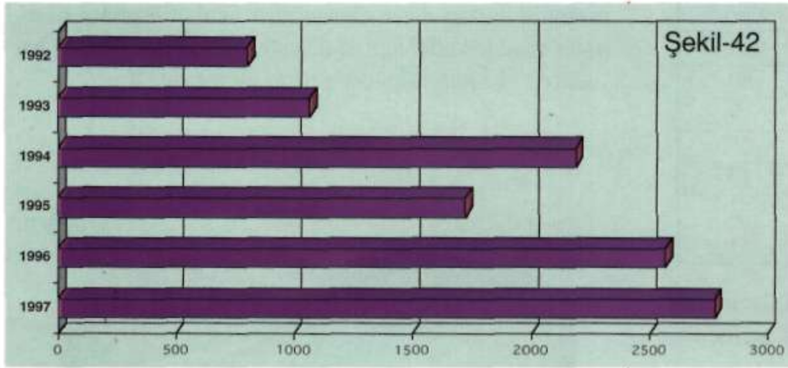
Uyuşturucu konusunun yukarıda da belirtildiği gibi abartılıp yapay bir gündem haline getirilmesinden sonra yeterli yetersiz, ehliyetli ehliyetsiz herkes uyuşturucu konusunda konuşma yapmaya, konferanslar vermeye, programlar yapmaya başlamıştı. Konunun uzmanı olmayan bu kişilerin, uyuşturucu maddelerin etkilerinden bahsederken, "hayal gördürür", "cinsel gücü arttırır", "canlılık verir" gibi yanlış anlaşılabilecek ve merak uyandıran ifadeler kullanması da, kişilerin "en azından birkere deneyeyim" diyerek uyuşturucu maddelere yönelmelerine neden olabilmektedir.

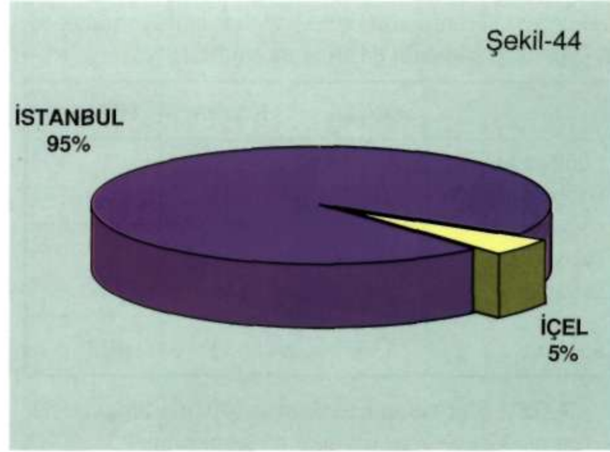
Biz burada uyuşturucu kullanımı probleminin hiç olmadığı gibi pembe bir tablo da çizmek istemiyoruz. Son yıllarda az da olsa uyuşturucu kullanımında bir artış gözlemlenmektedir. Ancak, burada konuya rasyonel yaklaşımlarla çözüm aramak gerektiği unutulmamalıdır. Her alanda meydana gelen gelişme iletişimin de hızla artmasını sağlamış ve uyuşturcunun ne olduğunu hiç bilmeyen insanlar yukarıdaki yanlış bilgilendirmelerin de etkisiyle kullanma eğilimine girmişlerdir.

Bunun yanısıra AMATEM'in varlığından haberdar olunması, bazı özel tedavi merkezlerinin açılması ve daha önceleri gizli kullanıcı konumunda bulunanların ilk etapta cezai işleme tabi tutulmayacaklarının tarafımızdan ısrarla anlatılması sonucu tedavi merkezlerine başvurmalarına, bu da kullanıcı sayısında bir kaç yıl içinde yüzde yüz bir artış varmış gibi gözükmesine neden olmuştur.

Burada polis kayıtlarına geçen kullanıcı sayısını vererek genel bir görüş vermek mümkündür. (Şekil-42)

YILI	KULLANICI SAYISI
1992	802
1993	1068
1994	2189
1995	1721
1996	2570
1997	2776

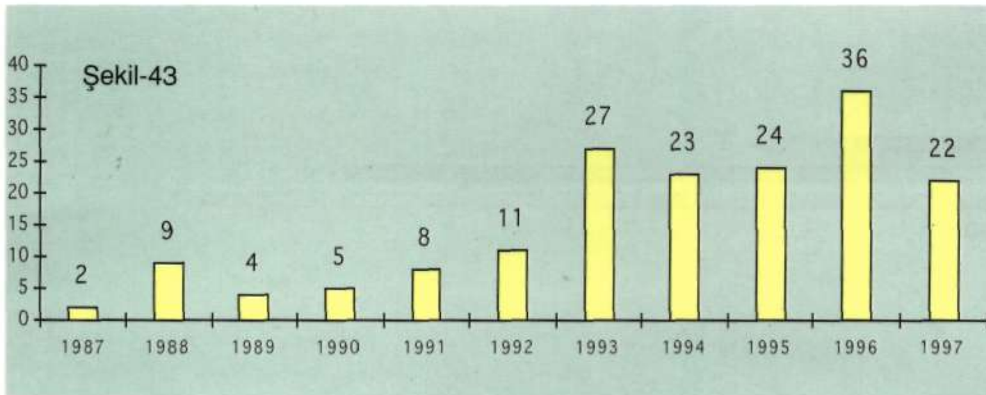

Polis kayıtlarına giren ölüm olaylarının bir tanesi İçel ilinde, diğer 21 olay ise İstanbul ilinde meydana gelmiştir. İstanbul'da meydana gelen 21 ölüm olayının 20'sinin İstanbul ilinde meydana geldiği gözönüne alınırsa, İstanbul'un eroin kullanımının en yoğun gerçekleştiği merkez olduğu anlaşılmaktadır(Şekil-44). Toplam 22 olayın 21'i aşırı dozda eroin kullanımından, diğeri ise uyuşturucu hap kullanımından kaynaklanmıştır.

Aşırı doz ölümlerinin trendi son yıllarda artış artış eğilimi gösterse de, madde bağımlılığının ciddi boyutlarda olduğu ülkelerle karşılaştırılamayacak derecede düşüktür(Şekil-43). Nitekim, ülkemizde alkol ve madde bağımlılarının tedavi edilerek topluma kazandırılması için Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi bünyesinde faaliyet gösteren AMATEM (Alkol ve Madde Bağımlıları Tedavi Merkezi) verilerine göre 1997 yılında uyuşturucu bağımlılığından dolayı meydana gelen ölüm olayı olmamıştır.

YAŞ GRUBU	ERKEK	KADIN	TOPLAM
0-14	80	11	91
15-19	713	63	776
20-65	1695	173	1868
65 ve üstü	7	2	9
Toplam	2495	249	2744

1997 yılında alkol dışında madde kullanımından dolayı AMATEM'e başvuru sayıları yukarıdaki tablodadır.[10]

Toplam 2744 başvurunun 164'ü yalnızca bir madde kullanımından, 93'ü de karışık madde kullanımından olmak üzere 257'si ilk kez başvurmuşlar ve ya-

10) AMATEM verileri

tarak tedavi görmüşlerdir. Yine başvuranlardan yatarak tedavi gören 472 kişinin dağılımı da şöyledir:

	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Yalnızca Bir Madde Kullanan	289	31	320
Karışık Madde Kullanan	146	6	152
Toplam	**435**	**37**	**472**

AMATEM'e başvuran hastalardan 970'inin birinci tercihi olan maddelere göre dağılımı da aşağıdadır:

MADDE ADI	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Alkol	616	18	634
Opiat (eroin)	162	18	180
Opiat (meperidin)	4	1	5
Esrar (cannabis)	25	-	25
Benzodiazepin	36	4	40
Kokain	2	-	2
Uçucular	79	5	84

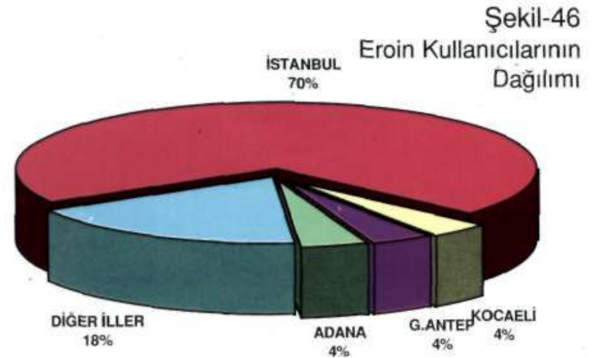
Polis Kayıtlarına geçen uyuşturucu madde kullanıcılarının illere göre dağılımı incelendiğinde aşağıdaki şekillerde yer alan durumlar ortaya çıkmaktadır.

Esrar kullanımından yakalanan sanıkların illere dağılımı incelendiğinde, yakalanan esrar sanıklarından 20 ve daha fazlasının kullanıcı olduğu iller Şekil-45'dedir. Görüldüğü gibi esrar kullanımı, illerin nüfuslarına orantılı bir şekildedir. İzmir ili dışında esrar kullanımının birkaç ilde yoğunlaştığı ifade edilemez. Zira her bölgeden ilimizde esrar kullanılmaktadır.

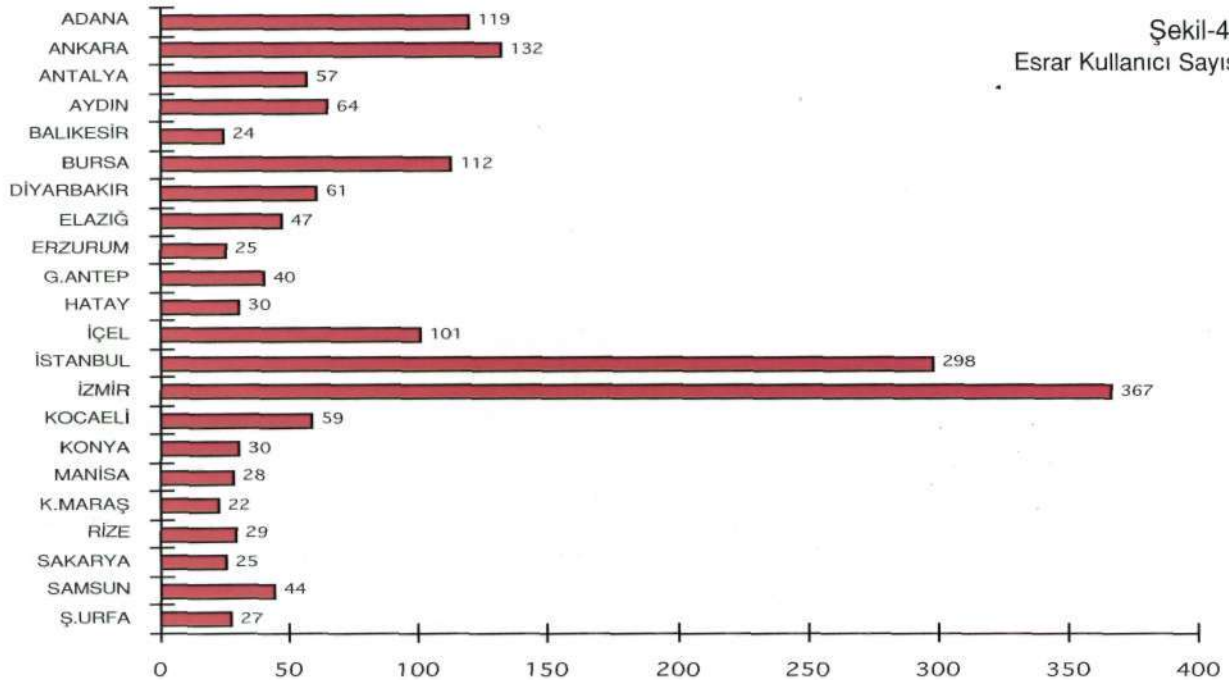
Bununla birlikte eroin, kokain ve uyuşturucu hap kullanımının İstanbul ilinde yoğunlaştığı aşağıdaki şekillerden anlaşılmaktadır.

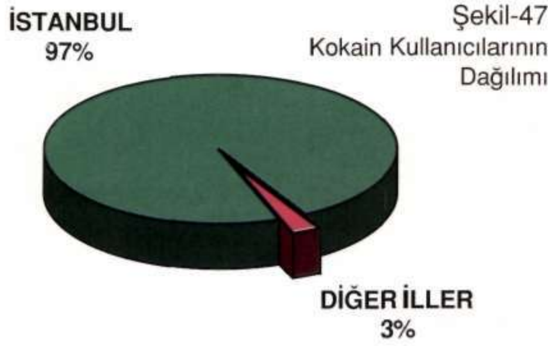
Buna göre aşırı doz ölümlerine neden olan eroin kullanımının sadece bir ilde yoğunlaştığı (diğer illere oranla) kolaylıkla görülebilecektir. Sorunun tüm ülkeye yayılmış gibi gösterilmesinin doğru olmadığı buradan da anlaşılabilir. Görüldüğü gibi ülkemizdeki eroin kullanıcılarının %70'i (Şekil-46), kokain kullanıcılarının ise %97'si (Şekil-47) İstanbul ilinde yakalanmışlardır. Bu durum, coğrafi ve demografik açıdan diğer illerimizden ayrılan İstanbul ili dışında, madde kullanımının ülkemiz açısından ürkütücü boyutlarda olmadığı sonucunu ortaya koymaktadır.

Şekil-46
Eroin Kullanıcılarının Dağılımı

Şekil-45
Esrar Kullanıcı Sayısı

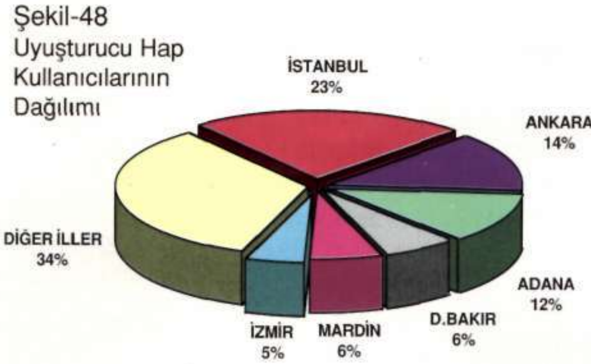

Şekil-47
Kokain Kullanıcılarının Dağılımı

Uyuşturucu haplar açısından ise kullanımın İstanbul ili dışında birkaç ilimizde daha yaygın olduğu, ancak bunun bir sonuç çıkarmak için yeterli olmadığı görülmektedir(Şekil-48).

Şekil-48
Uyuşturucu Hap Kullanıcılarının Dağılımı

Tavsiyeler

Uyuşturucu madde kullanımında gençlerimiz potansiyel suçlu olarak görülmemeli, onları kendi iradeleri ile uyuşturuculara yönelmemeleri sağlanmalı ve bu tarzda eğitim ve bilinç verilmeli,

Uyuşturucu kullananların içerisinde bulundukları; ailevi bozukluklar, fakirlik, sakatlık, eğitimsizlik vb. olumsuzluklardan dolayı uyuşturucuya yönelmeleri haklı gösterilmemeli,

Gençlerin ahlaki ve manevi yönden güçlendirilmesine önem verilmeli, uyuşturucuya verilen paranın kendilerine, akrabalarına, arkadaşlarına, sevdiklerine silah olarak geri döndüğünü anlatarak vatanperverlik duyguları öne çıkarılmalı,

Sorunun artmaması ve halihazırda yaşanan problemlerin bertaraf edilmesi için kamuoyu; yukarıda belirtilen hataları yapmadan; ülke çapında bir araştırma ile Türkiye'nin uyuşturucu kullanımı konusunda doğru bir profili çıkarıldıktan sonra doğru yöntemlerle bilgilendirilmeli,

Profil otaya çıktıktan sonra ;

-Risk Grupları olarak karşımıza çıkan gruplar,

-Kullanıcılar,

-Medya ve

-Halk (eğitimciler, aileler vb) bilgilendirilmelidir.

EGM, kullanımla mücadelede "Engel Olma" sloganıyla hareket etmektedir. Engel Olma deyince neye engel olunması gerektiği açıklanmalıdır. Güvenlik Güçleri olarak;

-Uyuşturucu madde satıcılarının, nerelerde dağıtım veya satış yaptıklarının tesbit edilerek (eğlence yerleri, okullar vb.) gerekli tedbirlerin (Sokak Timleri örneği) alınması ve alıcılara ulaşmasına engel olmak gayretindeyiz.

Aileler, rehber öğretmenler, pedagoglar ve psikologlar, risk grubunu oluşturan gençlere "Aman, buralara gitme!" demek yerine kendi kendini uyuşturucudan uzak tutabilme bilinç ve kabiliyetini kazandıracak şekilde eğitim vermelidir. Zira yasaklamalar, yasaklanan şeyi bazen çekici hale getirebilmektedir.

Uyuşturucu satan veya kullananların TV'de "ne yapsın bu çocuk' gibi yaklaşımlarla masum gösterilmemesi gerekmektedir.

Uyuşturucu madde kullanımına karşı yapılan mücadelede uyuşturucu maddelerin tanınmasının veya tanıtılmasının sanıldığı gibi çok da önemi yoktur. Uyuşturucu olduğundan şüphe edilen bir maddenin ne olduğunun tesbiti için ilgili makamlara başvurmak yeterli olacaktır. Hem böylece çok geç olmadan bazı sorunların da önüne geçilebilecektir. Zaten uyuşturucu madde deyince sadece hiç görmediğiniz eroin esrar gibi uyuşturucuları düşünmemek gerekir. Piyasadan kolaylıkla temin edilebilen uyuşturucu niteliğinde ilaçların da bulunduğu unutulmamalıdır.

İnsanların uyuşturucu kullandıklarını nasıl anlarız? Bu da sık rastladığımız sorulardan birisidir. Aslen sağlık uzmanlarının cevap verebileceği bu soruya çok değişik cevaplar verilebilir (karın ağrıması, göz sulanması, burun akması gibi). Ancak belirtilen sebepler aslında uyuşturucuyla hiç alakası olmayan insanları töhmet altında bırakabileceği gibi bizi de yanlış yöne sevk edebilecektir. Burada asıl olan bireyin normal hayat akışında anormal değişikliklerin olduğunun gözlenmesidir. Örneğin düzenli olarak derslerine çalışan uyumlu bir gencin aniden olumsuz tavırlar içine girerek davranış bozuklukları sergilemesi bir ipucu olabilir. Bu uyuşturucu olmasa dahi başka bir sorun da olabilir ki bunlarla ilgilenmek zaten her ailenin asli görevidir.

Anne babalar çocuklarının hayran olduğu, idol seçtikleri kişileri (Müzisyenler, gruplar vb.) ve özellikle hayat felsefelerini araştırmalı, olumsuz yönlerini gördüklerinde evlatlarını uyarmalıdırlar.

1997 Yılı İçerisinde Uyuşturucu Madde İle İlgili İl Emniyet Müdürlüklerince Verilen Konferanslar

1- ADANA: 40 konferans (38 Lise, 1 Yerel TV ve 1 Yerel Radyo)
2-ADIYAMAN : 2 konferans (1 Yerel TV, 1 Hizmetiçi Kurs)
3- AFYON : Konferans verilmedi
4- AĞRI : 1 konferans (7 Liseye 1 defada müşterek)
5- AMASYA : 16 konferans (9 Lise, 7 İlköğretim)
6- ANKARA : 79 konferans (78 Lise, 1 Yurt)
7- ANTALYA : 8 konferans (2 Panel, 4 Konferans, 2 Radyo)
8- ARTVİN : Konferans verilmedi
9- AYDIN : 3 konferans (2 Lise, 1 Tiyatro oyunu)
10- BALIKESİR : Konferans verilmedi
11- BİLECİK : Konferans verilmedi
12- BİNGÖL : 2 konferans (1 Yerel TV, 1 Seminer)
13- BİTLİS : 91 konferans (37 İlköğretim, 21 İlkokul, 30 Lise, 3 Yüksekokul)
14- BOLU : 12 konferans (12 Okul)
15- BURDUR : 3 konferans (2 Lise, 1 Yurt)
16- BURSA : 21 konferans (19 Lise, 2 Dernek)
17- ÇANAKKALE : 8 konferans (1 Okul, 7 Dernek)
18- ÇANKIRI : 9 konferans (9 Lise)
19- ÇORUM : 23 konferans (11 Lise, 2 Yüksekokul, 2 Ortaokul, 8 İlköğretim)
20- DENİZLİ : 6 konferans (1 Yerel TV, 3 Okul, 1 Tiyatro oyunu, 1 Video gösterisi)
21- DİYARBAKIR : 1 konferans (Broşür dağıtıldı)
22- EDİRNE : Konferans verilmedi
23- ELAZIĞ : 6 konferans (6 Lise)
24- ERZİNCAN : Konferans verilmedi
25- ERZURUM : Konferans verilmedi
26- ESKİŞEHİR : 14 konferans (13 Lise, 1 Polis Okulu)
27- GAZİANTEP : Konferans verilmedi
28- GİRESUN : 9 konferans (7 Lise, 1 Yurt, 1 Ortaokul)
29- GÜMÜŞHANE : 3 konferans (1 Kor.İnf.Memurlarına, 2 Tiyatro oyunu)
30- HAKKARİ : 11 konferans (11 Lise)
31- HATAY : 3 konferans (2 Lise, 1 Yerel TV)
32- ISPARTA : 3 konferans (2 Lise, 1 Halk Eğt.Mrk.)
33- İÇEL : Konferans verilmedi
34- İSTANBUL : 56 konferans (30 Lise, 4 Kolej, 2 Yüksek Okul, 4 İlköğretim, 2 Askeri Birlik, 14 Kültür Merkezi)
35- İZMİR : 10 konferans (9 Lise, 1 Sempozyum)
36- KARS : 1 konferans
37- KASTAMONU : 3 konferans (2 İlköğretim, 1 panel)
38- KAYSERİ : 6 konferans (6 Yurt)
39- KIRKLARELİ : 6 konferans (6 Yurt, 1 Cezaevi)
40- KIRŞEHİR : Konferans verilmedi
41- KOCAELİ : 12 konferans (6 Lise, 2 Kültür Merkezi, 1 Yerel Radyo, 2 Yüksekokul, 1 Askeri Birlik)
42- KONYA : 6 konferans
43- KÜTAHYA : 2 konferens (1 Yerel TV, 1 Okul)
44- MALATYA : 3 konferans (1 Yerel TV, 2 Lise)
45- MANİSA : 16 konferans (2 Orta dereceli okul, 14 Yüksekokul)
46- K.MARAŞ : 19 konferans (19 Lise)
47- MARDİN : 2 konferans (1 Cezaevi, 1 Dernek)
48- MUĞLA : 3 konferans
49- MUŞ : 1 konferans (20 İlköğretim okulu ve liseye 1 seferde)
50- NEVŞEHİR : Konferans verilmedi
51- NİĞDE : 7 konferans (1 Lise, 6 cezaevi)
52- ORDU : 2 konferans (1 Tiyatro oyunu, 1 Lise)
53- RİZE : 11 konferans
54- SAKARYA : 9 konferans (9 Lise)
55- SAMSUN : 22 konferans (16 Lise, 4 Kamu kuruluşu, 2 Yerel TV)
56- SİİRT : 9 konferans (9 Lise ve Dengi okul)
57- SİNOP : 1 konferans (Halk Eğitim Merkezinde)
58- SİVAS : Konferans verilmedi
59- TEKİRDAĞ : Konferans verilmedi
60- TOKAT : 1 konferans (1 Cezaevi İnf.Kor.Memurları)
61- TRABZON : 3 konferans (1 Lise, 1 Yerel TV, 1 Radyo)
62- TUNCELİ : 1 konferans
63- ŞANLIURFA : 2 konferans
64- UŞAK : 17 konferans (1 Yüksekokul, 14 Lise, 2 Ortaokul)
65- VAN : Konferans verilmedi
66- YOZGAT : Konferans verilmedi
67- ZONGULDAK : 2 konferans (2 Lise)
68- AKSARAY : 1 konferans
69- BAYBURT : 15 konferans (8 Lise, 7 İlköğretim okulu)
70- KARAMAN : 9 konferans (7 Lise, 2 Yüksekokul)
71- KIRIKKALE : Konferans verilmedi
72- BATMAN : Konferans verilmedi
73- ŞIRNAK : 1 konferans (1 Lise)
74- BARTIN : 12 konferans (10 Lise, 2 İlköğretim okulu)
75- ARDAHAN : Konferans verilmedi
76- IĞDIR : 1 konferans (1 Lise)
77- YALOVA : 5 konferans (5 Lise)
78- KARABÜK : 1 konferans (Okul Aile Birliği üyelerine)
79- KİLİS : 1 konferans
80- OSMANİYE : Konferans verilmedi

3.C.UYUŞTURUCU KULLANIMI ANKETİ

Ülkemizdeki uyuşturucu bağımlılığının boyutlarının ortaya konması amacıyla 1995 yılında Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nca hazırlanan Madde Bağımlılığı Soru Formları, 1996 yılında taşra birimlerine dağıtılmıştır. Söz konusu formda, madde kullanıcılarının sosyo-ekonomik ve kültürel durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu anket, 1996 yılında uyuşturucu kullanımı suçundan hakkında işlem yapılan 855 sanığa uygulanmış ve ilk kez olmasına rağmen dikkat çekici sonuçlar çıkartılmıştır.

1997 yılında ise Polis Bölgesinde, 245'i İstanbul ilinde olmak üzere, uyuşturucu madde kullanımı suçundan hakkında yasal işlem yapılan 1335 sanığın verdiği bilgiler ışığında doldurulan Anket Formlarından ortaya çıkan sonuçlar, sadece uyuşturucu kullanımından yakalanan şahıslara uygulandığı ve ifadelerin güvenilirliğinin tam olamayacağı gözönüne alınarak değerlendirilmiştir. Buna göre çıkan sonuçlar şöyledir:

i-Yaş Grubu

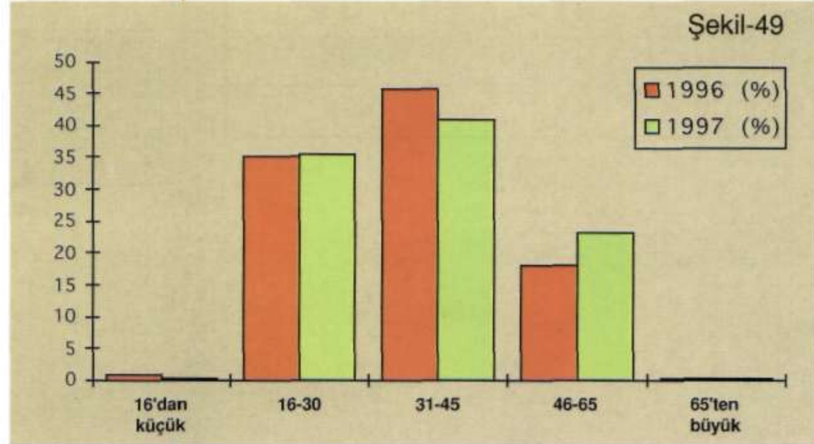
1996 YILI

YAŞ GRUBU	KADIN	ERKEK	TOPLAM	ORANI(%)
16'dan Küçük	1	5	6	0.8
16-30	26	273	299	35.1
31-45	18	368	386	45.7
46-65	2	152	154	18.1
65'ten büyük	-	3	3	0.3
TOPLAM	**47**	**808**	**855**	**100.0**

1997 YILI

YAŞ GRUBU	KADIN	ERKEK	TOPLAM	ORANI(%)
16'dan Küçük	-	4	4	0.3
16-30	25	447	472	35.5
31-45	27	516	543	40.8
46-65	5	303	308	23.1
65'ten büyük	-	4	4	0.3
TOPLAM	**57**	**1274**	**1331**	**100.0**

Uyuşturucu kullanıcılarının yaş grubu dikkate alındığında; en yüksek oranın 31-45, ikinci yüksek oranın ise 16-30 yaş grubunda olduğu görülmektedir. (Şekil-49) Halbuki uyuşturucuya başlama yaşları dikkate alındığında; en önemli bir oranın 16-30 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Özellikle bir gruba ait olabilme, kendini kanıtlama isteği, yenilik arayışları ve büyüklere karşı gelme gibi duyguların yoğun olarak yaşandığı bu dönemde arkadaş çevresinden de kolayca etkilenmek suretiyle gençler uyuşturucu maddelere başlamaktadır. (Şekil-50)

Bu grup, daha önceden potansiyel risk grubu olarak görülen ve uyuşturucu kullanımı ile mücadelede hedef kitlelerden biri olarak tesbit edilerek faaliyetlerimizi üzerlerinde yoğunlaştırdığımız genç kesimden oluşmaktadır ve tesbitlerimizin ne derece isabetli olduğunun bir kanıtı olarak karşımıza çıkmaktadır.

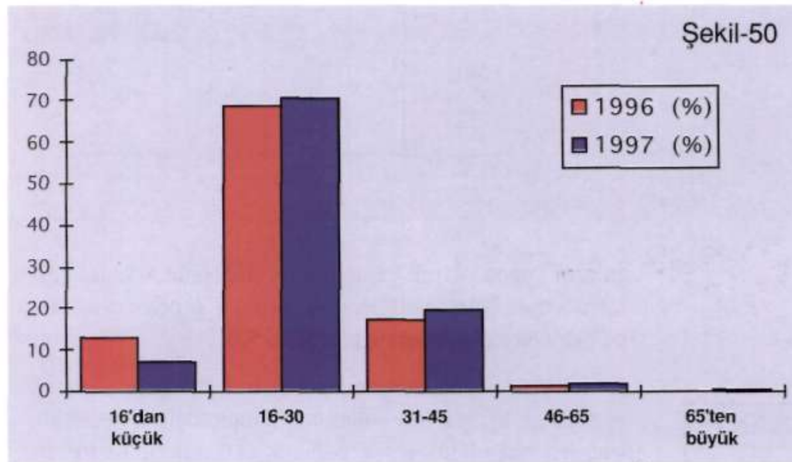
ii-Başlama Yaşı

1996 YILI

YAŞ GRUBU	SAYISI	ORANI(%)
16'dan Küçük	108	12.7
16-30	585	68.7
31-45	146	17.2
46-65	11	1.3
65'ten büyük	1	0.1
TOPLAM	**851**	**100.0**

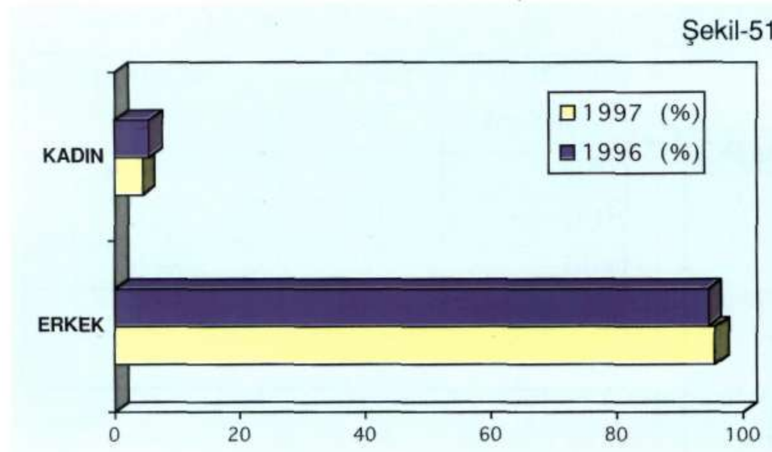
1997 YILI

YAŞ GRUBU	SAYISI	ORANI(%)
16'dan Küçük	91	7.3
16-30	880	70.8
31-45	245	19.7
46-65	25	2.0
65'ten büyük	2	0.2
T O P L A M	1243	100.0

iii-Cinsiyet

Erkeklerin kadınlara göre daha fazla uyuşturucu bağımlısı oldukları görülmektedir. (Şekil-51) Aynı durum, ülkemizde uyuşturucu madde kaçakçılığına karışan şahıslar açısından da paralellik göstermektedir.

1996 YILI

CİNSİYET	SAYISI	ORANI(%)
Kadın	47	5.5
Erkek	808	94.5
T O P L A M	855	100.0

1997 YILI

CİNSİYET	SAYISI	ORANI(%)
Kadın	57	4.3
Erkek	1278	95.7
T O P L A M	1335	100.0

iv-Medeni Durumu

1996 YILI

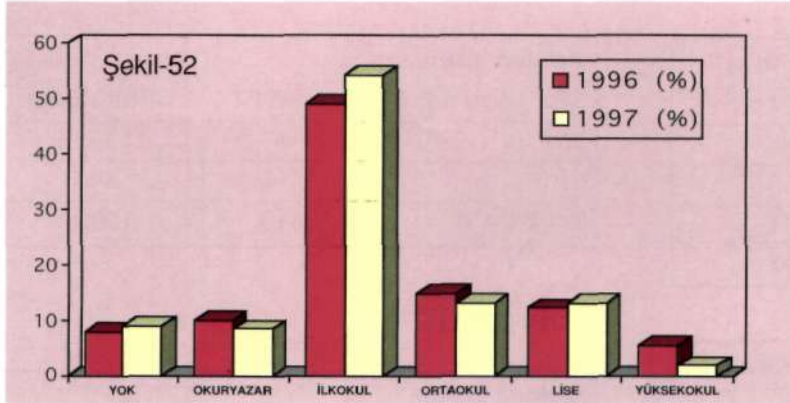
MEDENİ DURUMU	SAYISI	ORANI(%)
Bekar	314	37.5
Evli	461	54.7
Boşanmış	65	7.7
Ayrı Yaşıyor	7	0.1
T O P L A M	847	100.0

İnsanların medeni durumlarının uyuşturucu kullanımıyla bağlantısına dair yukarıdaki rakamlara göre mantıklı bir yorum yapmak zordur. Evli insanların daha çok uyuşturucu kullandığını söylemek sadece ankete göre istatistiki bir değerlendirme olacaktır.

1997 YILI

MEDENİ DURUMU	SAYISI	ORANI(%)
Bekar	255	22.3
Evli	773	67.8
Boşanmış	106	9.3
Ayrı Yaşıyor	7	0.6
T O P L A M	1141	100.0

v-Eğitim Düzeyi

Uyuşturucu kullananların eğitim seviyelerinin genellikle düşük olduğu söylenebilir. Çünkü sanıkların sadece %1.9'u yüksek öğrenim görmüş, %71.7'si ise en fazla ilkokul mezunudur. İlkokul mezunu olanların çokluğu ise ülkemizde ilköğretimin zorunlu olmasından kaynaklanmaktadır.(Şekil-52)

1996 YILI

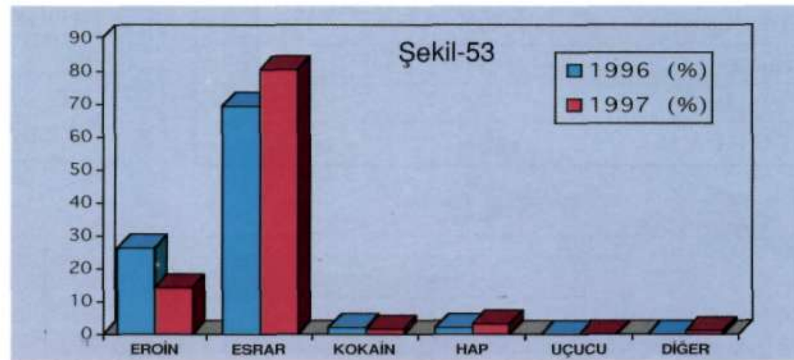
EĞİTİM DÜZEYİ	SAYISI	ORANI(%)
Yok	67	8.0
Okuryazar	84	10.0
İlkokul	417	49.2
Ortaokul	125	15.0
Lise	108	12.3
Yüksekokul	47	5.5
TOPLAM	**848**	**100.0**

1997 YILI

EĞİTİM DÜZEYİ	SAYISI	ORANI(%)
Yok	119	8.9
Okuryazar	113	8.5
İlkokul	725	54.3
Ortaokul	176	13.2
Lise	176	13.2
Yüksekokul	25	1.9
TOPLAM	**1334**	**100.0**

vi-Kullandığı Maddenin Cinsi

Madde bağımlılarının kullandığı maddelerin hemen hemen tamamını esrar ve eroin oluşturmaktadır(Şekil-53). Uyuşturucu kullananlar genellikle esrar kullanarak bu işe başlamakta, bunların bir bölümü tatminsizlik nedeniyle bir süre sonra eroin gibi daha ağır uyuşturucuları tercih etmeye başlamaktadırlar. 1996 ve 1997 yılları karşılaştırıldığında, çok büyük farklar görülmemektedir. Ancak eroin kullanıcılarının oranında bir düşme eğilimi farkedilmektedir. Bu durum, aşırı doz ölümlerinde meydana gelen düşmede de görülebilir.

1996 YILI

Kullandığı Madde	SAYISI	ORANI(%)
Eroin	220	26.4
Esrar	588	69.5
Kokain	16	2.0
Hap	16	2.0
Uçucu	2	0.02
Diğer	6	0.06
TOPLAM	**848**	**100.0**

1997 YILI

Kullandığı Madde	SAYISI	ORANI(%)
Eroin	189	14.2
Esrar	1068	80.2
Kokain	21	1.5
Hap	41	3.1
Uçucu	1	0.1
Diğer	12	0.9
TOPLAM	**1332**	**100.0**

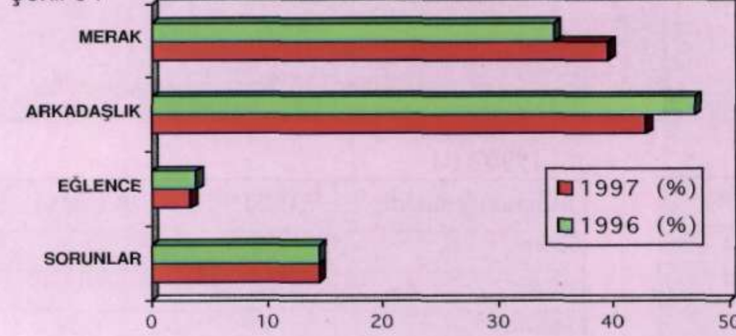
vii-Başlama Nedeni

1996 YILI

Başlama Nedeni	SAYISI	ORANI(%)
Merak	293	34.8
Arkadaşlık	397	46.9
Eğlence	33	3.8
Sorunlar	123	14.5
TOPLAM	**846**	**100.0**

1997 YILI

Başlama Nedeni	SAYISI	ORANI(%)
Merak	522	39.5
Arkadaşlık	566	42.7
Eğlence	44	3.3
Sorunlar	192	14.5
TOPLAM	**1324**	**100.0**

Uyuşturucuya başlama nedenlerinin başında ise arkadaşlık ve merak gelmektedir. (Şekil-54) Gençler, genellikle bulundukları arkadaş çevreleri içinde veya bu maddeler ile ilgili olarak çevrelerinden kaynaklanan merak ile madde kullanmaya başlamaktadırlar. Zira sorunları nedeni ile başladıklarını söyleyenlerin oranı çok düşüktür. Özellikle arkadaş ortamında uyuşturucuya başlamanın bir sonucu olarak bu şahısların maddeyi temin suçunu da işlemedikleri göze çarpmaktadır.

viii-Maddeyi Temin Suçu İşleyip İşlemediği

Uyuşturucu kullanıcılarının çoğu ya düzensiz olarak çalışmakta ya da hiç çalışmamaktadır. Bu nedenle hiç de ucuz olmayan kullandığı maddeyi temin edebilmek için hırsızlık, gasp, soyun gibi suçlar işlemektedirler

1996 YILI

Maddeyi Temin Suçu İşledi mi?	SAYISI	ORANI(%)
Evet	87	10.3
Hayır	761	89.7
TOPLAM	**848**	**100.0**

1997 YILI

Maddeyi Temin Suçu İşledi mi?	SAYISI	ORANI(%)
Evet	144	11.0
Hayır	1169	89.0
TOPLAM	**1313**	**100.0**

ix-İş Durumu

Madde kullananlar arasında düzenli bir işi olmayanlar ve işsiz olanlar çoğunluktadır. Ancak ortalama yüzde 25'lik bir kesimin düzenli iş sahibi olması maddi problemleri olmasa da uyuşturucu kullanımına başlayabileceklerini göstermektedir. (Şekil-55 ve 56)

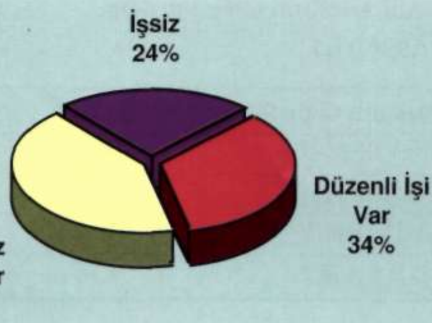
1996 YILI

İş Durumu	SAYISI	ORANI(%)
Düzenli İşi Var	287	33.9
Düzensiz Çalışıyor	356	42.1
İşsiz	204	24.0
TOPLAM	**847**	**100.0**

1997 YILI

İş Durumu	SAYISI	ORANI(%)
Düzenli İşi Var	500	37.5
Düzensiz Çalışıyor	486	36.5
İşsiz	347	26.0
TOPLAM	**1333**	**100.0**

Şekil-55

Şekil-56

x-Sabıka Durumu

Madde kullananların yarısının madde ile ilgili veya ilgisiz bir sabıkası olduğu görülmektedir. Bu da gerek uyuşturucu temin etmek, gerekse uyuşturucu kullanmaya başladıktan sonra onun olumsuz etkileriyle suça daha meyilli olmak sebeplerinden dolayı toplumdaki uyuşturucu kullanım oranı ile suç oranının paralellik gösterdiğini işaret etmektedir. (Şekil-57)

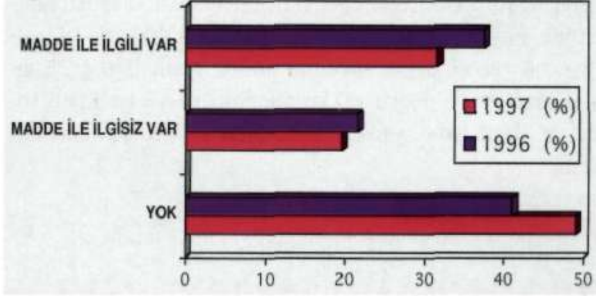
1996 YILI

SABIKASI ?	SAYISI	ORANI(%)
Madde ile İlgili Var	317	37.5
Madde ile İlgisiz Var	182	21.5
Yok	347	41.0
TOPLAM	**846**	**100.0**

1997 YILI

SABIKASI ?	SAYISI	ORANI(%)
Madde ile İlgili Var	411	31.5
Madde ile İlgisiz Var	255	19.5
Yok	641	49.0
TOPLAM	**1307**	**100.0**

Şekil-57

xi-Aile Durumu

1996 YILI

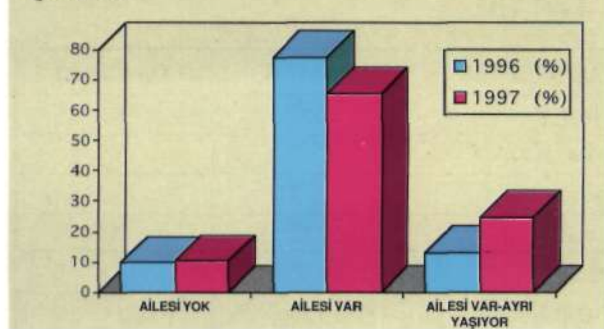
AİLESİ ?	SAYISI	ORANI(%)
Yok	83	9.7
Var	655	77.3
Var - Ayrı Yaşıyor	110	13.0
TOPLAM	**848**	**100.0**

1997 YILI

AİLESİ ?	SAYISI	ORANI(%)
Yok	133	10.2
Var	847	65.2
Var - Ayrı Yaşıyor	320	24.6
TOPLAM	**1300**	**100.0**

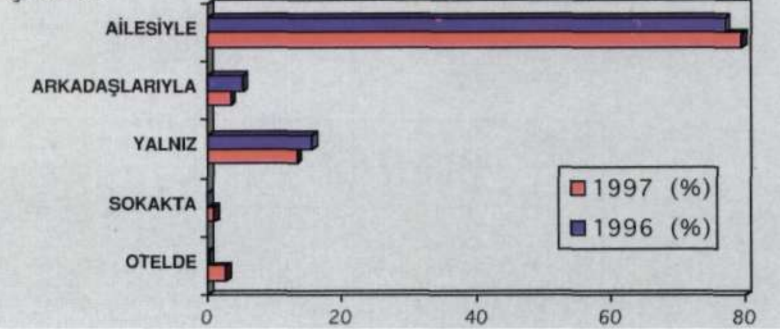
Uyuşturucu madde kullananların çoğunun bir ailesinin olması ve ailesiyle birlikte yaşıyor olması, sadece kimsesiz ve yalnız olanların uyuşturucuya başlayacağı tezini de tamamiyle çürütmektedir (Şekil-58). Bununla birlikte bir ailesi olup da gerçek manada yalnız olanların uyuşturucuya başlayabileceği gerçeği inkar edilemez. İnsanlarımız so-

Şekil-58

rumlulukları altında bulunanlara gerekli ilgiyi mutlaka göstermelidir. Özellikle çocuklarının herzamanki hareketlerinde meydana gelebilecek değişiklikleri dikkatle izlemeli ve çok geç olmadan sorunun önüne geçmelidirler. Unutulmamalıdır ki, doğru yaklaşımlar doğru ve istenilen sonuçları, ilgisizlik ve yanlış yaklaşımlar ise promlemleri doğurur.

xii-Yaşadığı Yer

Uyuşturucu kullananların yarıdan fazlasının (%79.5) ailesi ile birlikte yaşıyor olması da çok düşündürücüdür (Şekil-59). Bu durum, uyuşturucu kullanımı ile mücadelede aileye düşen görevin önemini gözler önüne sermektedir.

1996 YILI

YAŞADIĞI YER	SAYISI	ORANI(%)
Ailesiyle	652	76.9
Arkadaşlarıyla	44	5.3
Yalnız	131	15.5
Sokakta	5	0.1
Otelde	16	0.2
T O P L A M	**848**	**100.0**

1997 YILI

YAŞADIĞI YER	SAYISI	ORANI(%)
Ailesiyle	1057	77.5
Arkadaşlarıyla	46	3.5
Yalnız	177	13.3
Sokakta	12	0.9
Otelde	37	2.8
T O P L A M	**1329**	**100.0**

xiii-Ailesinin Gelir Durumu

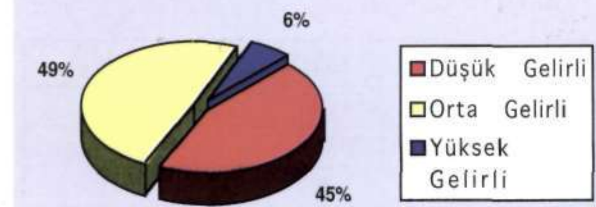
1996 YILI

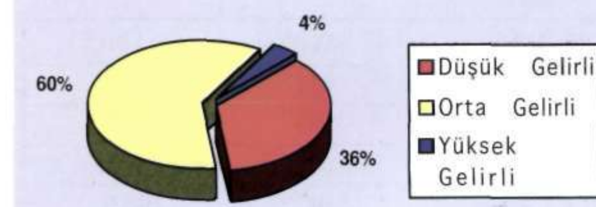
Ailesinin Gelir Durumu	SAYISI	ORANI(%)
Düşük Gelirli	374	44.7
Orta Gelirli	413	49.3
Yüksek Gelirli	49	6.0
T O P L A M	**836**	**100.0**

Yüksek gelirli alilelere sahip gençlerden uyuşturucu kullananların oranı yüzde 10'u bile bulmamaktadır. Bu durum, eğitimin maddi imkanlarla, uyuşturucu kulanımının ise düşük hayat standardının doğurduğu olumsuzluklar ile doğru orantısını göstermektedir.

1997 YILI

Ailesinin Gelir Durumu	SAYISI	ORANI(%)
Düşük Gelirli	399	35.6
Orta Gelirli	679	60.7
Yüksek Gelirli	41	3.7
T O P L A M	**1119**	**100.0**

xiv-Tedavi İsteği

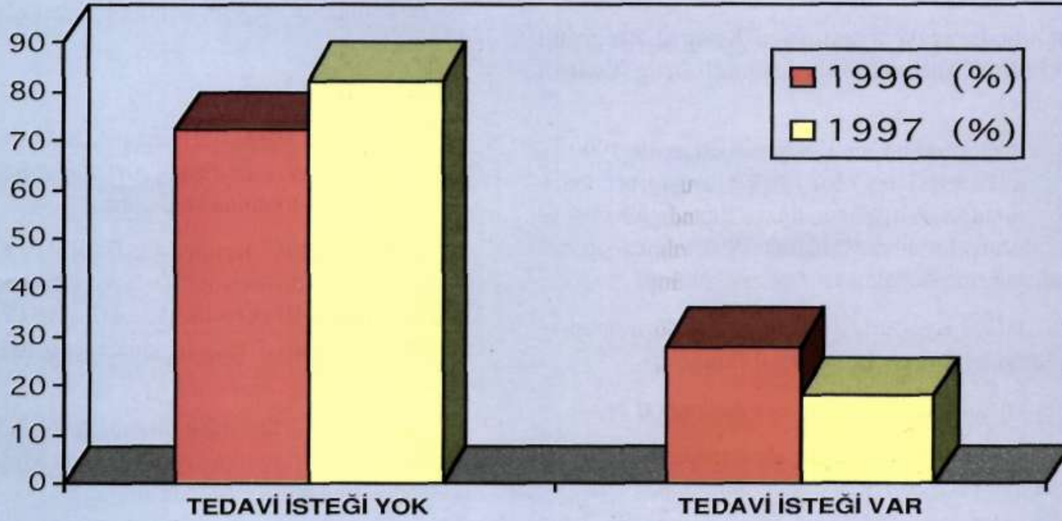
Anketteki en ilginç sonuçlardan birisi ise, bağımlının tedaviyi istememesidir(Şekil-62). Bu durumun, tedavi kurumlarınca da çok iyi değerlendirilmesi gerekmektedir. Uyuşturucu bağımlılarının tedaviyi kabul etmeleri halinde cezalarının ertelenmesine ilişkin Türk Ceza Kanunu'nun 404 üncü maddesinde değişiklik yapılmasına ilişkin tasarı ile ilgili bilgi yukarıdaki bölümde verilmektedir.

1996 YILI

TEDAVİ İSTEĞİ	SAYISI	ORANI(%)
Var	236	27.9
Yok	608	72.1
TOPLAM	**844**	**100.0**

1997 YILI

TEDAVİ İSTEĞİ	SAYISI	ORANI(%)
Var	234	17.8
Yok	1077	82.2
TOPLAM	**1311**	**100.0**

ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ

4.A.ULUSLARARASI KURULUŞLAR

4.A.i.BİRLEŞMİŞ MİLLETLER BÜNYESİNDEKİ KURULUŞLAR[11]

a-BM Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Programı (UNDCP:United Nations International Drug Control Programme)

Genel Kurul'un 45/179 sayılı kararı ile 1990 yılında kurulmuş olan UNDCP, uyuşturucu kullanımının kontrolünde dünya çapında bir bilgi ve uzmanlık merkezi olarak 1991 yılında operasyonel faaliyetlerine başlamıştır. Yaptırım gücünü:

1-1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi ve bu Sözleşmeyi değiştiren 1972 tarihli Protokol,

2-1971 tarihli Psikotrop Maddeler Sözleşmesi ve,

3-1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddeler Kaçakçılığına Karşı BM Sözleşmesi'nden alır.

UNDCP, uyuşturucu kullanımıyla mücadele alanında 10 yıllık planlar yapar. UNDCP'nin 18 bölge sorumlusu vardır ve genel müdürü Genel Sekreterlik tarafından atanır.

UNDCP'nin görevleri şunlardır:

1-Üye ülkelere uluslararası uyuşturucu kontrol yöntemleri, uyuşturucu bağımlılığını önleme yöntemleri, uyuşturucu hammaddelerini üreten çiftçilerin başka işlere kanalize edilebilmesi için alternatif iş imkanları sağlanması yöntemleri belirlemek,

2-Uyuşturucu kullanıcılarının tedavi, rehabilitasyon ve topluma entegrasyonu konularında hükümet, hükümetler arası, sivil toplum örgütleri ve özel sektör kuruluşları ile birlikte çalışmak,

3-Uluslararası uyuşturucu kontrolü alanında, özel kuruluşların çalışmaları ile BM Programlarını koordine etmek,

4-Uyuşturucu kullanımının kötü etkileri hakkında insanları bilinçlendirmek,

5-Bu konularda bölgesel ve bölgelerarası işbirliğini desteklemek.

1997 Yılında;

* 02-04 Mart 1997 tarihlerinde BAE/Abu Dhabi'de UNDCP tarafından düzenlenen Ortadoğu Bölgesi Talep Azaltımı Uzman Forumuna katılınmıştır.

* 24-28 Mart 1997 tarihlerinde UNDCP ile ülkemiz arasındaki anlaşma çerçevesinde, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ülkelerinden 10 görevliye Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nda Kaçakçılıkla Mücadele Kursu verilmiştir.

* 05 Eylül 1997 tarihinde ülkemiz ile UNDCP arasındaki Yardım Anlaşmasının Uygulanmasını göstermek için düzenlenen toplantıya katılınmıştır.

* 17 Eylül 1997 tarihlerinde Dışişleri Bakanlığı'nda gerçekleştirilen Türkiye-UNDCP Yardım Projesi İkinci Koordinasyon Toplantısına katılınmıştır.

* 17-21 Kasım 1997 tarihlerinde Antalya'da WCO-UNDCP İşbirliği ile düzenlenen Uyuşturucu İmalinde Kullanılan Kimyasal Maddeler konulu seminere katılınmıştır.

b-Uluslararası Uyuşturucu Kontrol İdaresi (INCB:International Norcotics Control Board)

1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Sözleşmesi uyarınca 1964 yılında kurulmuş ve 1966 yılında 1106(XL) sayılı ECOSOK kararı ile Daimi Merkez Narkotik İdaresinin (PCNB) ve Uyuşturucu Denetleme İdaresinin (DSB) fonksiyonlarını üstlenmiştir. Ülkelerin fenni ve tıbbi amaçla kullanılan uyuşturucu ve psikotrop maddelere olan ihtiyaçlarının bildirildiği kuruluştur. 1988 Sözleşmesine göre bah-

11) United Nations Handbook, New Zealand Ministry of Foreign Affairs and Trade, 1996

sekonu maddelerin (aramaddeler de dahil olmak üzere) kaçağa kaymasının engellenmesi de görevleri arasındadır.

ÜYELERİ: Dünya Sağlık Örgütün'ün (WHO) belirlediği listedeki adaylar arasından, 5 yıllık periyotlarla seçilir. 1961 Sözleşmesi uyarınca, yılda en az iki kere toplanır. Toplantılar genellikle kapalıdır. Fakat yıllık raporlar düzenlenerek yayımlanır. Bu raporlar, uyuşturucu ve psikotrop maddeler alanında teknik ve yasal düzenlemelere ilişkin detayları içerir.

1997 Yılında;

* 30 Haziran-04 Temmuz 1997 tarihlerinde INCB tarafından Viyana'da düzenlenen Kimyasal Maddelerin Yasadışı Ticareti İle İlgili Toplantıya katılınmıştır.

c-Uyuşturucu Maddeler Komisyonu (CND:Commission on Narcotic Drugs)

Yıllık olarak toplanan Uyuşturucu Maddeler Komisyonu (UMK), ECOSOC tarafından 1946 yılında uyuşturucu maddeleri kontrol amacıyla uluslararası taslak anlaşma metinleri geliştirilmek üzere kurulmuştur. 53 üye ile kurulan Uyuşturucu Maddeler Komisyonu (UMK), uluslararası uyuşturucu kontrolü alanında BM'in ana politika üreticisidir. UNDCP rehberliğinde global aksiyon programları hazırlar. Komisyonun son toplantısı (40.Dönem Toplantısı) 18-27 Mart 1997 tarihlerinde Viyana'da yapılmıştır.

ÜYELERİ: Komisyon'un 53 üyesi vardır. Bu üyeler, Konsey tarafından iki yılda bir dört yıllık süreler için 20 ila 33 ülke olarak seçilir. Ülkemiz 1997 yılı itibarı ile UMK'nun üyesi değildir. Üyeler;

1-BM üyesi ve 1961 Konvansiyonuna üye ülkeler arasından,

2-Afyon, koka yaprağı ve uyuşturucu madde üretimi açısından önem arzeden ve uyuşturucu kullanımı ve trafiğinin önemli bir problem teşkil ettiği ülkeler arasından,

3-Coğrafi açıdan önem arzeden ülkeler arasından seçilir.

1997 Yılında;

* 18-27 Mart 1997 tarihlerinde Viyana'da düzenlenen Uyuşturucu Maddeler Komisyonu 40.Dönem Toplantısı'na katılınmıştır.

d-Uyuşturucu Maddeler Komisyonu Yakın ve Ortadoğu Alt Komisyonu

ECOSOC'un 1973 tarih ve 1776(LIV) sayılı kararı ile kurulmuştur. Uyuşturucu Maddeler Komisyonu'na raporlar verir. Komisyonun 6(XXV) sayılı kararına göre Alt Komisyon; Afganistan, İran, Pakistan, İsveç ve Türkiye'nin katılımlarıyla kurulmuştur. ECOSOC'un 1988/14, 1989/120, 1992/28, 1990/218, 1990/219 ve 1993/246 sayılı kararlarına göre Alt Komisyon Azerbaycan, Bahreyn, B.A.E., Mısır, Hindistan, Irak, Ürdün, Katar, Kuveyt, Lübnan, Özbekistan, S.Arabistan, Suriye, Umman ve Yemen'i de kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Son olarak 32.Dönem Toplantısı Bakü/Azerbaycan'da yapılmıştır.

1997 Yılında;

* 17-21 Şubat 1997 tarihlerinde Bakü'de düzenlenen Uyuşturucu Maddeler Komisyonu Yakın ve Ortadoğu Alt Komisyonu 32.Dönem Toplantısına katılınmıştır.

e-HONLEA (Heads Of National Law Enforcement Agencies)

Uyuşturucu Madde Kaçakçılığıyla Mücadele Eden Ulusal Kuruluş Bölüm Başkanları anlamını taşır. Kendi içinde Avrupa, Afrika, Asya Pasifik ile Latin Amerika ve Karayipler Grubu olarak ayrılır. Bölgesel olarak UMK'na rapor sunmak üzere 1974 yılında faaliyete geçmiş ve ilk uluslararası toplantısını 1986 yılında Viyana'da 101 ülke ve kuruluşun katılımı ile yapmıştır. Bölgesel toplantıları yıllıktır. Uluslararası toplantı yapıldığı yılda bölgesel toplantılar yapılmaz.

HONLEA'nın amacı; Uyuşturucu Maddeler Ulusal Yasa Uygulayıcısı Başkanları arasında işbirliğini arttırmaktır.

ÜYELERİ: Türkiye'nin de yer aldığı Avrupa HONLEA'sında; ABD, Almanya, Avusturya, Belarus, Belçika, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Ermenistan, Finlandiya, Fransa, Hırvatistan, Hollanda, İngiltere, İsrail, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Kanada, Kıbrıs, Letonya, Litvanya, Macaristan, Makedonya, Malta, Monako, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Rusya Federasyonu, San Marino, Slovakya, Slovenya, Ukrayna, Vatikan ve Yunanistan yer almaktadır.

1997 Yılında;

* 22-24 Nisan 1997 tarihlerinde İspanya/Alicante'de düzenlenen 23.Avrupa Uyuşturucu Bölüm Şefleri Toplantısına katılınmıştır.

4.A.ii.AVRUPA KONSEYİ BÜNYESİNDEKİ POMPIDOU GRUBU

Pompidou Grubu, 1971 yılında zamanın Fransa Devlet Başkanı G.Pompidou'nun yaptığı bir öneri üzerine kurulmuştur. Grubun ilk üyeleri Almanya, Belçika, Fransa, İtalya, Lüksemburg, Hollanda ve İngiltere'dir. AET ve İnterpol ise gözlemci statüsündeki ilk teşkilatlardır.

1979 yılında Stokholm'de yapılan toplantıda alınan kararlar uyarınca İsveç Sosyal İşler Bakanı, Grup adına Avrupa Konseyi'ne gönderdiği bir mektupla, o tarihten sonra yapılacak toplantılarda sekreterya hizmetlerinin Konsey yetkililerince yürütülmesinin sağlanmasını talep etmiştir. Bu talep uyarınca Avrupa Konseyi'nde yapılan görüşmelerde, Pompidou Grubu'nun, Konseyin sekreterya hizmetlerinden ancak bir kısmi sözleşme ile Avrupa Konseyi bünyesine dahil edilmesi durumunda yararlanabileceği sonucuna varılmıştır. Kısmi sözleşmenin, o tarihte Pompidou Grubu üyesi ülkelerle mi sınırlı olacağı, yoksa bütün Avrupa Konseyi ülkelerine açık mı olacağı konusunda yapılan görüşmelerde, Türk Delegasyonu'nun istemi üzerine 1980 yılına kadar kapalı bir grup niteliği taşıyan Pompidou Grubu'nun, Kısmi Anlaşmanın imzalanmasını takiben bütün arzu eden Avrupa Konseyi üyesi ülkelerin katılımına açık olması sağlanmıştır. Ancak üyelik için Avrupa Konseyine üye olmak doğal üyeliği gerektirmez. Ayrıca talep gerekmektedir. Ülkemiz, Federal Almanya, Belçika, Fransa, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, İngiltere, Danimarka, İrlanda ve İsveç'in de imzaladıkları Kısmi Sözleşme çerçevesinde, 14.09.1980 tarihinde Pompidou Grubuna katılmak için müracaat etmiş ve Avrupa Konseyi bünyesinde 1980 yılında Gruba dahil edilmiştir. Grup, üye ülkelerin ilgili Bakanlarının muntazam aralıklarla toplanmak suretiyle, uyuşturucu maddelerle ilgili konulara çok yönlü şekilde yaklaşarak, madde kullanımı ve kaçakçılığına karşı alınan ve alınması tasarlanan tedbirler konusunda görüş teatisinde bulunmalarına imkan sağlamaktadır. Normal şartlarda Pompidou Grubu, Bakanlar seviyesinde iki yılda bir toplanır, ancak olağanüstü durumlarda özel toplantılar da yapılabilmektedir. Bakanlar seviyesindeki toplantılara davet, toplantının yapılacağı ülke bakanınca yapılmaktadır. Normal olarak toplantının yapılacağı ülkenin ilgili bakanı toplantının başkanlığı görevini de yürütür. Bakanlar seviyesindeki toplantılarda katılım sağlayan ülkeler, ilke olarak ilgili bakan tarafından temsil edilir. Görevliler, Bakanlar seviyesindeki toplantılar arasında iki kez toplanarak Bakanlar tarafından alınan kararların uygulanması ve gelecek toplantının hazırlığıyla ilgili çalışmaları yaparlar. Ayrıca Pompidou Grubunun birçok konuda çalışma grubu bulunmaktadır. Bu grupların makul aralıklarla toplanması suretiyle çalışma konularında üye ülke temsilcilerine tartışma ve görüş teatisi imkanı sağlanmaktadır. Bu gruplar;

Uyuşturucu Sorununda Salgın Hastalıklar Uzmanları Grubu,

Önleme Grubu (Uyuşturucu Suistimalini),

Avrupa Havaalanlarındaki Uyuşturucuyla Mücadele Servisleri İşbirliği Grubu ve,

Uluslararası Nehir Taşımacılığı ve Uyuşturucuyla Mücadele Grubu'dur.

POMPIDOU Grubunun amacı, uyuşturucu madde kullanımı ve ticaretiyle ilgili sorunları çok yönlü olarak incelemektir. Grup, Avrupa Konseyine üye ülkeler arasında kurulmuş yarı resmi bir kuruluş hüviyetinde olup, uluslararası resmi teşkilatlara benzer bir niteliği bulunmamaktadır. Resmi dilleri İngilizce ve Fransızcadır.

ÜYELERİ: Gruba üye ülkeler; Almanya, Andorra, Arnavutluk, Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Hırvatistan, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, İzlanda, Kıbrıs, Letonya, Liechtenstein, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Makedonya, Malta, Moldova, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Rusya Federasyonu, San Marino, Slovakya, Slovenya, Türkiye, Ukrayna ve Yunanistan'dır.

Avrupa Havaalanlarında Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı İle Mücadele Grubu

POMPIDOU Grubu'nun çalışma gruplarından olan Avrupa Havaalanlarında Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı İle Mücadele Grubu, havaalanları yolu ile gerçekleştirilen uyuşturucu madde kaçakçılığında işbirliğinde bulunmak üzere faaliyet göstermektedir.

POMPIDOU Avrupa Havaalanlarında Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı İle Mücadele Grubu 1997 yılı Toplantısı; Başkanlığımızın koordinesinde 30 ülke, 3 uluslararası kuruluş ve irtibat görevlileri ile ülkemizden kaçakçılıktan ve havaalanlarından sorumlu Emniyet Müdür Yardımcıları ve Şube Müdürlerinin katılımı ile 25-27 Haziran 1997 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, havaalanlarında uyuşturucuyla mücadele için yeni tedbirler ve stratejiler geliştirilmiştir. Ayrıca bu toplantıda tarafımızdan yapılan sunuşla, ülkemizin uyuşturucu madde kaçakçılığı konusunda yürüttüğü mücadelenin boyutunun anlatılması imkanı doğmuş ve ülke temsilcilerinden takdir de almıştır.

1997 Yılında;

* 04 Nisan 1997 tarihinde Paris'te yapılan, Haziran ayında ülkemizde gerçekleştirilen POMPIDOU Avrupa Havaalanlarında Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ile Mücadele Grubu Toplantısı için Hazırlık Toplantısına katılınmıştır.

* 25-27 Haziran 1997 tarihlerinde İstanbul'da, POMPIDOU Avrupa Havaalanlarında Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı İle Mücadele Grubu Dönem Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

4.A.iii.DİĞER ÇOK ULUSLU KURULUŞLAR

a-INTERPOL

Uluslarararası türlü alanlarda kurulmak istenen işbirliği ve karşılıklı yardımlaşma sorunu polis çalışmalarında da kendini göstermiş ve ilk kez uluslararası polis yardımlaşması düşüncesi 1914 yılında Monaco'da toplanan "Adli Polis Kongresi'nde ortaya atılmıştır. Bu kongrede uluslararası suç ve suçluluk sorunları görüşülmüş ve ulusların adli polis çalışmaları alanında birbirlerine ne şekilde yardım edebilecekleri tartışılmıştır. Fakat Birinci Dünya Savaşı, bu düşüncenin gerçekleşmesine engel olmuştur.

Savaşın sona ermesi ile 1923 yılında Viyana'da yapılan İkinci Uluslararası Adli Polis Kongresi'nde amaç gerçekleştirilmiş ve merkezi Viyana'da olmak üzere "Uluslararası Polis Birliği" adı altında bir örgütün kurulması karar altına alınmıştır.

İkinci Dünya Savaşının patlak vermesi ile bu alandaki çalışmalar yine durmuş ve harbin sona ermesinden sonra 1946 yılında Brüksel'de yapılan kongrede bugünkü çalışmalarının kaynağını oluşturan ilkeler kabul edilmiş ve örgütün merkezi Paris'e nakledilerek çalışmalara başlanılmıştır. Bu şekilde bir çok uluslararası kuruluşlar ile birlikte yeniden çalışma sürecine giren bu teşkilat, uluslararası suçluluk ve suçlarla savaşımda üye ülkelerin polis teşkilatlarına büyük yardımlar sağlayan bir kuruluş durumuna gelmiştir.

1956 yılında Viyana'da yapılan toplantıda Uluslararası Kriminal Polis Kurulu adı, Uluslararası Kriminal Polis Örgütü olarak değiştirilmiştir.

İNTERPOL'ün çalışmaları Birleşmiş Milletler Örgütü tarafından takdirle karşılanmış ve 1949 yılında bu örgüt tarafından Birleşmiş Milletler'in sosyal alanında çalışma yapan danışımsal bir organı olarak kabul edilmiştir. Ülkemiz de 1930 yılından beri Interpol ile koordineli olarak çalışmaktadır.

İnterpol Statüsüne göre örgütün çalışmalarını şu organlar yürütür: Genel Kurul, Yürütme Kurulu, Genel Sekreterlik, Ulusal Merkez Büroları ve Danışmanlar.

1997 Yılında;

16-18 Nisan 1997 tarihlerinde Zagrep Interpolü tarafından Zagrep/Hırvatistan'da düzenlenen Uluslararası Karapara Aklama Seminerine katılınmıştır.

28-30 Mayıs 1997 tarihlerinde Cenova/İtalya'da yapılan 3.Eroin Konferansı'na katılınmıştır.

12) Uluslararası Ekonomik Kuruluşlar, Prof. Dr. S.Rıdvan Karluk, 1996

4.A.iv.BÖLGESEL KURULUŞLAR [12]

a-Ekonomik ışbirliği Örgütü (ECO:Economic Cooperation Organizition)

İran devriminden sonra atıl duruma düşen Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği Örgütü'nün devamı olarak, 1985 yılında Türkiye, İran ve Pakistan arasında imzalanan ve 1977 tarihli İzmir Anlaşmasını değiştiren bir Protokol ile kurulmuştur. 1992 yılında İslamabad'da yapılan Olağanüstü Bakanlar Konseyi Toplantısı'nda üye sayısı 10'a çıkmıştır. Teşkilatın Genel Sekreterliği Tahran'dadır.

ECO, üye ülkeler arasında bölgesel düzeyde ekonomik, sınai, tarımsal ve bilimsel alanlarda işbirliğinin geliştirilmesini amaçlamaktadır.

ECO bünyesinde oluşturulan 8 Teknik Komite Bölgesel Planlama Konseyi'nin öngördüğü tarihlerde toplanmakta ve bu toplantılara her ülkenin belirlediği ilgili bakanlık temsilcileri katılmaktadır. Aşağıda isimleri yazılı Teknik Komiteler, sayıları sınırlı tutulmak üzere uzmanlar düzeyinde bazı alt komiteler veya çalışma grupları oluşturulabilmektedir.

1-Ekonomik ve Ticari İşbirliği Komitesi,

2-Ulaştırma ve Telekomünikasyon Alanlarında İşbirliği Komitesi,

3-Sınai ve Teknik İşbirliği Komitesi,

4-Tarımsal İşbirliği Komitesi,

5-Enerji Alanında İşbirliği Komitesi,

6-Eğitim, Bilim ve Kültürel Alanlarda İşbirliği Komitesi,

7-Sağlık ve Çevre Alanlarında İşbirliği Komitesi

8-Uyuşturucu Maddelerin Kötüye Kullanımı ve Kaçakçılığının Kontrolü Komitesi.

ÜYELERİ: Türkiye, İran ve Pakistan'ın kurucu üyeleri olduğu ECO'ya 1992 yılında Afganistan, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan katılmışlardır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti de 1992 yılından itibaren üye sıfatı olmaksızın örgüt faaliyetlerinden yararlanmaktadır.

1997 Yılında;

* 23-24 Şubat 1997 tarihlerinde İran/Tahran'da düzenlenen ECO Uyuşturucu Kontrol Komitesi 4 üncü Toplantısına katılınmıştır.

b-Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ)

1990 yılında başlayan görüşmeler neticesinde 25 Haziran 1992 günü İstanbul'da düzenlenen Zirve Toplantısına katılan Devlet veya Hükümet Başkanları tarafından Karadeniz Ekonomik İşbirliği Zirve Bildirisi'nin imzalanması ile kurulmuştur.

Üye ülkelerin coğrafi yakınlıklarından ve ekonomilerinin birbirlerini tamamlayıcı özelliklerinden yararlanılarak, aralarındaki ekonomik, ticari, bilimsel ve teknolojik işbirliğini geliştirmeleri ve Karadeniz havzasının bir barış, istikrar ve refah bölgesine dönüştürmesi KEı'nin amaçları arasındadır.

ÜYELERİ: KEİ'nin 11 kurucu üyesi vardır: Arnavutluk, Azerbaycan, Bulgaristan, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Romanya, Rusya Federasyonu, Türkiye, Ukrayna ve Yunanistan.

1997 Yılında;

* 24-25 Haziran 1997 tarihlerinde Ukrayna'da düzenlenen Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü üyesi ülkeler Uyuşturucu Kaçakçılığı İle Mücadele Toplantısına katılınmıştır.

* 21-22 Ekim 1997 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü 2 nci İçişleri Bakanları ve Yüksek Düzeyli Uzmanlar Toplantısına katılınmıştır.

4.A.v. DİĞER BÖLGESEL KURULUŞLAR

a-Güneydoğu Çalışma Grubu:

Dünyanın önemli uyuşturucu üretim bölgelerinden, Avrupa'ya yönelik gerçekleştirilen uyuşturucu madde kaçakçılığında geleneksel Balkan Rotası üzerinde bulunan ülke temsilcilerinin katılımı ile toplanan Güneydoğu Çalışma Grubu, katılan ülkelerin bilgi ve tecrübe değişimini sağlayan çalışma toplantıları yapmaktadır.

ÜYELERİ: Sekreteryalığını Almanya'nın Bavyera Eyaleti Kriminal Dairesinin yaptığı Güneydoğu Çalışma Grubu toplantılarına; Almanya, Avusturya, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, İsviçre, Macaristan, Slovak Cumhuriyeti, Slovenya, Romanya ve Türkiye'nin uyuşturucu ile mücadelede görevli polis ve gümrük yetkilileri ile İnterpol temsilcisi katılmaktadır.

1997 Yılında;

* Güneydoğu Çalışma Grubu'nun, 05-07 Mayıs 1997 tarihlerinde Almanya'da yapılan 130 uncu Dönem Toplantısına katılınmıştır.

4.B.UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI İLE MÜCADELE ALANINDA İKİLİ İŞBİRLİĞİ İÇİNDE OLDUĞUMUZ ÜLKELER İLE İMZALANMIŞ BELGELER

1-A.B.D.

Dışişleri Bakanlığınca Temsil Edilen Türk Hükümeti İle Türkiye'deki ABD Büyükelçiliğince Temsil Edilen Amerika Birleşik Devletleri Arasında Protokol (28.08.1980)

2-ALMANYA

A-Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yasadışı Uyuşturucu Madde Ticareti ve Nakliyatı İle Mücadelede Yardım ve İşbirliği Sağlanmasına İlişkin Anlaşma (15.07.1981)

B-Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yasadışı Uyuşturucu Madde Ticareti ve Nakliyatı ıle Mücadelede İşbirliğine İlişkin Anlaşma (02.07.1987)

C-Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ıle Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 1992 İle 1994 Yılları Teçhizat Yardımı Uygulanmasına Dair Anlaşma (02.03.1992/ANKARA)

3-ARJANTİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Arjantin Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Uyuşturucu ve Psikotrop Madde Kaçakçılığı, Uluslararası Terörizm ve Organize Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması (04.04.1995/Buenos Aires)

4-ARNAVUTLUK

Türkiye Cumhuriyeti ve Arnavutluk Cumhuriyeti Arasında Kamu Güvenliği İşbirliği Protokolü (01.06.1992/Tiran)

5-AVUSTURYA

Avusturya Federal Hükümeti İle Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı, Uluslararası Terörizm ve Diğer Örgütlü Suçlarla Mücadeleye İlişkin Anlaşma (11.03.1993/Viyana)

6-AZERBAYCAN

Türkiye Cumhuriyeti İle Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında İşbirliği Anlaşması (04.10.1994/Ankara)

7-BELÇıİKA

Toplantı Tutanağı (09.07.1996/Ankara)

8-BELARUS

Uluslararası Organize Suçlar, Uluslararası Yasadışı Uyuşturucu Ticareti ve Uluslararası Terörizm İle Mücadele Edilmesinde İşbirliği Konusunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Anlaşma (24.07.1996/Ankara)

9-BULGARİSTAN

A-Türkiye Cumhuriyeti İle Bulgaristan Cumhuriyeti Arasında Dostluk, İyi Komşuluk, İşbirliği ve Güvenlik Anlaşması (06.05.1992/Ankara)

B-Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı İle Bulgaristan Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı, Terörizm ve Organize Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması (03.02.1993/Ankara)

C-Türkiye Cumhuriyeti İle Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Arasında Mal ve Maddelerin İki Ülke Arasındaki Sınır Üzerinden Yasadışı Naklinin Önlenmesi Hakkında İşbirliği Anlaşması (26.02.1980/Ankara)

10-ÇEK CUMHURİYETİ

Uluslararası Uyuşturucu ve Psikotrop Madde Kaçakçılığı, Uluslararası Terörizm ve Organize Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması (17.01.1997/Ankara)

11-DANİMARKA

Türkiye Cumhuriyeti İle Danimarka Krallığı Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Madde Kaçakçılığına Karşı İşbirliği Anlaşması (23.02.1990/Kopenhag)

12-FRANSA

Ortak Bildiri (15.06.1994/Paris)

13-GÜRCİSTAN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Gürcistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması (13.01.1994/Ankara)

14-HOLLANDA

İrtibat Görevlisi Atanması Mutabakat Muhtırası (02.08.1989/Lahey)

15-HIRVATİSTAN

Uluslararası Uyuşturucu ve Psikotrop Madde Kaçakçılığı, Uluslararası Terörizm ve Organize Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması (07.11.1995/Ankara)

16-IRAK

Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı İle Irak Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Narkotik ve Psikotrop Maddeler Kaçakçılığına Karşı İşbirliği Protokolü (20.01.1984/Ankara)

17-İNGİLTERE

Türkiye Cumhuriyeti İle Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Madde Kaçakçılığına Karşı İşbirliği Mutabakat Muhtırası (20.06.1990/Ankara)

18-İRAN

A-Türkiye Cumhuriyeti İle İran İslam Cumhuriyeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Maddeler Kaçakçılığına Karşı İşbirliği Protokolü (02.02.1989/Ankara)

B-Türkiye Cumhuriyeti İle İran İslam Cumhuriyeti Arasında Güvenlik, Sınır Güvenliği, Uyuşturucu ve Psikotrop Maddeler Kaçakçılığı İle Mücadelede İşbirliği ve Konsolosluk Konuları İle İlgili Mutabakat Zaptı (02.02.1989/Ankara)

19-İSPANYA

Türkiye Cumhuriyeti İle İspanya Krallığı Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Madde Kaçakçılığına Karşı İşbirliği Anlaşması (09.05.1990/Ankara)

20-İSRAİL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle İsrail Devleti Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Madde Kaçakçılığı ve Kullanımı, Terörizm ve Diğer Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması (03.11.1994/Kudüs)

21-İTALYA

A-Türkiye Cumhuriyeti İle İtalya Cumhuriyeti Arasında Terörizm, Örgütlenmiş Suçlar ve Uyuşturucu Madde Trafiği İle Mücadele İçin İşbirliği Anlaşması (02.10.1986)

B-Balkan Yolu Üzerinden Yapılan Uyuşturucu ve Psikotrop Madde Kaçakçılığı İle İlgili Kompüterize Bilgi Değişimine İlişkin Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı İle İtalya Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasındaki Toplantı Tutanağı (10.01.1992/Ankara)

22-KAZAKİSTAN

Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı İle Kazakistan Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Protokolü (26.09.1992/Ankara)

23-KIRGIZİSTAN

Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı İle Kırgız Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Suçla Mücadele ve Toplumsal Güvenliğin Sağlanması Konusunda İşbirliğine Dair Anlaşma (23.07.1992 / Bişkek)

24-KUVEYT

Kuveyt Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı İle Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Psikotrop ve Uyuşturucu Maddelerin Yasadışı Ticareti İle Mücadelede İşbirliğine Dair Protokol (20.06.1988/Kuveyt)

25-K.K.T.C.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İle Türkiye Cumhuriyeti Arasında Güvenlik, Asayiş, Narkotik ve Psikotrop Maddeler Kaçakçılığı, Terörizmle Mücadele İle Mesleki Eğitim ve Sosyal İlişkiler Alanında İşbirliği Protokolü (24.10.1990/Ankara)

26-LETONYA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Uyuşturucu ve Psikotrop Madde Kaçakçılığı Uluslararası Terörizm ve Organize Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması (04.06.1997/Riga)

27-LİTVANYA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Terörizm, Örgütlü Suçlar, Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kanundışı Sirkülasyonu (Kaçakçılığı) ve Diğer Önemli Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması (02.06.1997/Vilnius)

28-MACARİSTAN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Macaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Terörizm, Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ve Organize Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması (18.12.1992/Ankara)

29-MAKEDONYA

Makedonya İçişleri Bakanlığı İle Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Protokolü (19.05.1992/Ankara)

30-MISIR

Türkiye Cumhuriyeti İle Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Narkotik ve Psikotrop Maddeler Kaçakçılığı İle Savaşımda İşbirliği Protokolü (26.03.1978/Kahire)

31-MOLDOVA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı, Uluslararası Terörizm ve Diğer Örgütlü Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması (03.06.1994/Kişinev)

32-ÖZBEKİSTAN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Madde Kaçakçılığı, Uluslararası Terörizm ve Diğer Örgütlü Suçlarla Mücadeleye İlişkin Anlaşma (05.04.1993)

33-POLONYA

Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı İle Polonya Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Kamu Güvenliği ve Asayişin Korunmasına Dair İşbirliği Anlaşması (30.01.1993/Ankara)

34-ROMANYA

A-Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Romanya Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına ve Bunların Kötüye Kullanımına Karşı Mücadelede İşbirliği Anlaşması (26.02.1992/Ankara)

B-Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ıle Romanya İçişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Anlaşması (28.04.1992/Ankara)

C-Romanya İçişleri Bakanlığı İle Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasındaki İşbirliği Anlaşması Çerçevesinde 1992 ve 1993 Yılları Protokolü (15.07.1992/Bükreş)

35-RUSYA FEDERASYONU

A-Türkiye Cumhuriyeti İle Rusya Federasyonu Arasındaki İlişkilerin Esasları Hakkında Antlaşma (25.05.1992/Moskova)

B-Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı İle Rusya Federasyonu İçişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Anlaşması (30.10.1992/Moskova)

C-Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı İle Rusya Federasyonu Güvenlik Bakanlığı Arasında İşbirliğine İlişkin Anlaşma (28.10.1992/Moskova)

D-Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı İle Rusya Federasyonu Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığı Arasında Protokol (06.11.1992/Ankara)

36-SLOVAKYA

Uluslararası Terörizm, Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ve Diğer Organize Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması (06.06.1996/Ankara)

37-SUDAN

Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı İle Sudan Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Protokolü (05.08.1992/Ankara)

38-SURİYE

A-Türkiye Cumhuriyeti İle Suriye Arap Cumhuriyeti Arasında Güvenlik Meselelerinde İşbirliği Protokolü (17.07.1987/Şam)

B-Türkiye Cumhuriyeti İle Suriye Arap Cumhuriyeti Arasında Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı İle Mücadelede İşbirliği Protokolü (19.11.1966/Ankara)

39- SUUDİ ARABİSTAN

A- Protokol (07.10.1988/Ankara)

B- Toplantı Tutanağı (02.10.1989/Riyad)

40-TUNUS

Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı İle Tunus Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşma Protokolü (24.03.1990)

41-TÜRKMENİSTAN

Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı İle Türkmenistan İçişleri Bakanlığı Arasındaki Suça Karşı Mücadele ve Toplum Emniyeti Konularındaki İşbirliği Hakkında Protokol (03.04.1992)

42-UKRAYNA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Ukrayna Hükümeti Arasında Suça Karşı İşbirliği Anlaşması (14.04.1994/Ankara)

43-ÜRDÜN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ıle Haşimi Ürdün Krallığı Hükümeti Arasında Uluslararası Uyuşturucu ve Psikotrop Madde Kaçakçılığı, Uluslararası Terörizm ve Diğer Organize Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması (07.05.1994/Ankara)

4.C.1997 YILINDA DİĞER ÜLKELERLE GERÇEKLEŞTİRİLEN GÜVENLİK İŞBİRLİĞİ GÖRÜŞMELERİ

1997 yılında;

06-10 Ocak 1997 tarihlerinde Tahran'da, Ülkemiz ile İran arasında Ortak Güvenlik Komitesi 14 üncü Toplantısı,

08 Ekim 1997 tarihinde Van'da, Van Valiliği ile İran İslam Cumhuriyeti Hoy Valiliği arasında 16 ncı Alt Güvenlik Komite Toplantısı

16-18 Haziran 1997 tarihlerinde Ankara'da, Ülkemiz ile Avusturya arasında 3.Ortak Komisyon Toplantısı,

04-07 Aralık 1997 tarihlerinde Zagrep'te, Ülkemiz ile Hırvatistan arasında 1.Ortak Komisyon Toplantısı,

22-23 Aralık 1997 tarihlerinde Ankara'da, Ülkemiz ile Arnavutluk arasında 4.Ortak Komisyon Toplantısı yapılmıştır.

Yine ikili işbirliği çerçevesinde,

16-18 Ocak 1997 tarihlerinde Çek Cumhuriyeti İçişleri Bakanı Jan RUML Başkanlığındaki heyet Güvenlik İşbirliği Anlaşmasını imzalamak üzere,

05-07 Mayıs 1997 tarihlerinde Litvanya Polis Genel Müdür 1.Yardımcısı Benediktas VAZUTKA Başkanlığındaki Litvanya heyeti, imzalanması planlanan güvenlik işbirliği anlaşması taslağı hakkında görüşmelerde bulunmak üzere,

09-11 Haziran 1997 tarihlerinde Arnavutluk İçişleri Bakanı Belül ÇELO Başkanlığındaki Arnavutluk heyeti, güvenlik işbirliği görüşmelerinde bulunmak üzere,

04 Ağustos 1997 tarihinde 2 Hollandalı yetkili, yürütülen ortak operasyonları değerlendirmek üzere,

13 Kasım 1997 tarihinde Hollanda Heyeti, güvenlik işbirliği görüşmelerinde bulunmak üzere,

10-14 Mayıs 1997 tarihlerinde Bulgaristan İçişleri Bakanı Bogomil BONEV Başkanlığındaki Bulgar Heyeti, güvenlik konularında işbirliği çerçevesinde görüşmelerde bulunmak üzere,

15-18 Aralık 1997 tarihlerinde Rusya Federasyonu Uyuşturucu ile Mücadele Servisinden bir uzman grubu, uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede işbirliği görüşmelerinde bulunmak üzere,

Ülkemizi ziyaret etmiştir.

1997 yılında ikili işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilen ziyaretler aşağıdaki tablodadır.

TARİH	GİDİLEN ÜLKE	ZİYARET AMACI
24-26 Mart 1997	Romanya	İkili işbirliği görüşmeleri
08-09 Nisan 1997	Letonya	İmzalanması planlanan güvenlik işbirliği anlaşması taslağı hakkında görüşmelerde bulunmak
10-11 Nisan 1997	Litvanya	İmzalanması planlanan güvenlik işbirliği anlaşması taslağı hakkında görüşmelerde bulunmak
06-09 Nisan 1997	Hollanda	İkili işbirliği görüşmeleri
11-24 Nisan 1997	ABD	Ortak bir soruşturma için
21-29 Nisan 1997	ABD	Yasadışı Yollardan Elde Edilen Gelirlerin Müsaderesi konulu Seminere katılım
11-15 Mayıs 1997	S.Arabistan	İmzalanması planlanan güvenlik işbirliği anlaşmasını müzakere etmek amacıyla
18-24 Mayıs 1997	İngiltere	İkili işbirliği görüşmeleri
19-22 Mayıs 1997	ABD	8 inci Sky Narc Konferansına katılım
29 Eylül-13 Ekim	Macaristan	İkili işbirliği görüşmeleri
03-05 Kasım 1997	Azerbaycan	İkili işbirliği görüşmeleri
05-07 Kasım 1997	Romanya	Ortak bir soruşturma için
23-25 Kasım 1997	İtalya	Ortak bir soruşturma için
24-26 Kasım 1997	İspanya	İkili işbirliği görüşmeleri
28 Kasım-07 Aralık 1997	Almanya	İkili işbirliği görüşmeleri
03-05 Aralık 1997	Bulgaristan	İkili işbirliği görüşmeleri
08-10 Aralık 1997	Hollanda	Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı İle Mücadele ve Suç Kontrolü konulu seminere katılım
17-19 Aralık 1997	Romanya	İkili işbirliği görüşmeleri

20 Ocak 1997 tarihinde, ABD'de ülkemiz lehine faaliyetleri destekleyen JINSA isimli kuruluşun üst düzey yöneticilerinden oluşan bir gruba,

19 Şubat 1997 tarihinde, ABD Kongresi Senato ve Temsilciler Meclisi Üyelerine bağlı olarak çalışan Danışmanlardan oluşan 15 kişilik bir gruba,

26 Mart 1997 tarihinde, ABD Kongresi Temsilciler Meclisi Üyesi Lloyd DOGGETT'e,

04 Nisan 1997 tarihinde ABD'den "Abemathy MacGregor Group" adlı danışmanlar grubundan 4 kişilik uzmanlar heyetine,

29 Nisan 1997 tarihinde ülkemizi ziyaret eden İngiliz yetkililere,

30 Nisan 1997 tarihinde Fransa İçişleri, Adalet ve Savunma Bakanlıkları Bürokratlarından oluşan bir heyete,

02 Mayıs 1997 tarihinde, ABD Kongresi Senato ve Temsilciler Meclisi Üyelerine bağlı olarak çalışan, Kongre üyelerinin faaliyet gösterdikleri komitelerde bağlı bulundukları üyeler adına gündem konularını takip eden, Komite raporlarının hazırlanmasında önemli rol oynayan Danışmanlardan oluşan 7 kişilik bir gruba,

19 Haziran 1997 tarihinde ülkemizi ziyaret eden KKTC Emniyet Genel Müdürlüğü heyetine,

04 Kasım 1997 tarihinde, imzalanması planlanan güvenlik işbirliği anlaşması taslağını müzakere etmek ve bilgi alışverişinde bulunmak üzere ülkemizi ziyaret eden İrlanda Emniyet Genel Müdürlüğü heyetine,

25 Kasım 1997 tarihinde Almanya Federal Kriminal Dairesi 2.Başkanı Bernhard FALK başkanlığındaki Alman Heyetine,

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı tarafından ülkemizdeki uyuşturucu madde kaçakçılığı (ve terör bağlantısı) ile mücadele konusunda brifingler verilmiştir.

4.D.İRTİBAT GÖREVLİLERİ

Uluslararası işbirliğinin en hızlı ve güvenli şekilde yapılabilmesinde en büyük rol irtibat görevlilerine düşmektedir. İlgili birimler arasında direkt bilgi alışverişini sağlayan bu görevlendirme sisteminin tesisi, 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ile de tavsiye edilmiştir.

1997 yılı sonu itibarı ile, ülkemizin 6 ülkede faaliyet gösteren 7 irtibat görevlisi ile, ülkemizde faaliyet gösteren 11 ülkenin 20 irtibat görevlisinin dağılımı şöyledir:

SIRA NO	İLKE ADI	Türk İrtibat Görevlisi	Yabancı İrtibat Görevlisi	
			Ankara	İstanbul
1	A.B.D.	-	2	2
2	ALMANYA	1	1	2
3	AVUSTURYA	1	-	-
4	BELÇİKA	-	-	1
5	DANİMARKA	1	1	-
6	FRANSA	2	1	1
7	HOLLANDA	1	-	1
8	İNGİLTERE	-	1	1
9	İSPANYA	-	1	-
10	İSRAİL	-	-	1
11	İTALYA	1	1	1
12	S.ARABİSTAN	-	1	1
T O P L A M		**7**	**9**	**11**

UYUŞTURUCU VE PSİKOTROP MADDELERİN KAÇAKÇILIĞINA KARŞI İMZALANMIŞ ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER VE ULUSAL MEVZUATIMIZ

5.A.ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER

5.A.i.İLK SÖZLEŞMELER

a-1909 Shanghai Afyon Antlaşması

1906 yılında Çin Hükümeti afyon üretimini bir yandan yasaklamaya çalışırken, diğer taraftan İngiliz tüccarları Hindistan'dan bu memlekete afyon ihraç etmeye çalışıyorlardı. Bu sırada Çin'deki afyon alışkanlığı, diğer memleketlere sirayet etmeye ve Birleşik Amerika'yı da tehdit etmeye başlamıştı. Shanghai toplantısına iştirak eden Birleşik Amerika, Çin, Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya, Japonya, Hollanda, Avusturya-Macaristan, İran, Portekiz, Rusya ve Siyam temsilcileri, Çin Hükümeti'nin afyon üretimi ve tüketimini yasak etmek hususunda sarfettiği çabaları takdir ettiklerini kararlaştırdıktan sonra:

1-Kendi ülkelerinde ve idareleri altında bulunan memleketlerde afyon kullanma alışkanlığının kaldırılması hususunda tedbirler alınmasını,

2-Afyon ithalini yasak eden memleketlere ihracat yapılmamasını,

3-Morfinin imal, satış ve stoklarını kontrol etmeye yarayacak tedbirlerin acilen alınmasını,

4-Avrupalıların Çin'de bulunan afyon kullanma yerlerinin kapatılmasını, içeriğinde afyon bulunan ilaçların imal ve ticaretinin yasaklanmasını ve bu yerlerde ilgili devletlerin, uyuşturucu maddelere dair bulunan milli kanunlarının uygulanmasını temenni ve tavsiye etmişlerdir.

İstişari mahiyette olan bu anlaşmanın hükümleri, uluslararası teşşebüslere bir başlangıç olması itibariyle önemlidir. Nitekim bu hükümler, takip eden yıllarda toplanan uluslararası konferanslarda tartışılan konuların temelini teşkil etmiştir.

b-1912 Lahey Afyon Mukavelenamesi:

Birleşik Amerika'nın teklifi üzerine Shanghai Antlaşmasına katılan devletler tarafından yapılan uluslararası ikinci teşebbüs olan Lahey Konferansı neticesinde düzenlenen 23 Ocak 1912 tarihli Lahey Afyon Mukavelenamesi ile, ham afyon, işlenmiş afyon, tıbbi afyon, morfin, eroin ve kokaini tarif edip sınıflandırarak, anlaşmalarda bu maddelerin tıbbi ve fenni maksatlar dışında kullanılmasını yasak edecek tedbirler almaya ve taraflar bu hususta diğer taraflarla işbirliği yapmaya mecbur kılınmıştır.

Bundan başka ham afyonun üretim ve satışının kontrol edilmesi, ithal ve ihracının izne tabi tutulması ve bu maddenin ticeretine geçit teşkil eden şehir ve limanlarla diğer bölgelerin sınırlandırılması, hazırlanmış afyonun imal, satış ve kullanılmasının kaldırılması, ithal ve ihracının yasak edilmesi, ihraç edilen morfin ve kokain ile bunların türevlerinin, ithal eden memleketin kanun ve nizamlarına göre müsaade edilen şahısların eline geçmesini sağlayacak tedbirlerin alınması hususlarına dair hükümler yer almıştır.

Mukavelenamede dikkati çeken diğer bir husus da, ihtiva ettiği hükümlerin tatbikini sağlayacak tedbirlerin alınmasını, taraf devletlere bırakmış olması ve uluslararası herhangi bir yaptırım hükmünü içermemesidir.

c-1925 Cenevre Afyon Mukavelenamesi:

Üçüncü teşebbüs olan Cenevre Konferansı'nda kabul edilen 19 Şubat 1925 tarihli Cenevre Mukavelenamesi, Lahey Mukavelenamesinin esasları ve tariflerini aynen kabul etmekle beraber, uyuşturucu maddelerin uluslararası ticaretini kontrol altında bulundurucak etkili bir sistemin kurulmasını düzenleyerek, başka memleketlere yapılacak ihracatın bir hükümet inhisarı tarafından sevk ve idare edilmesi hususlarının mümkün olduğu kadar yakın bir zamanda tatbik edilmesine, ithalat ve ihracatın hükümetler tara-

fından verilecek izne bağlı olarak yapılmasına dair hükümler içermiştir.

Mukavelenamenin uygulanmasını izlemek, istatistikleri talep etmek ve düzenlemek ve gerektiği takdirde taraflardan açıklama istemek yetkilerine sahip olmak üzere Daimi Merkez Komitesi adı altında bir komite kurulması bu anlaşmanın özelliğini teşkil eder.

d-1931 Cenevre Afyon Mukavelenamesi

Uyuşturucu maddelerden bazıları toksikomani hasıl ederler. Bazılarının böyle bir vasfı yoktur. Bazı maddeler de vardır ki, uyuşturucu olmadıkları ve toksikomani ihtiva etmedikleri halde bu özelliğe sahip uyuşturucu maddelere dönüşebilmektedirler. Bu maddelerin hepsini uyuşturucu madde ismi altında toplamayı yeterli görmeyen 1931 Cenevre Konferansında düzenlenen sözleşme metninde uyuşturucu madde yerine ecza tabiri kullanılmıştır.

1931 Cenevre Afyon Mukavelesi, uyuşturucu madde üretiminin sınırlandırılması hususunda 1912 ve 1925 mukavelelerinin eksikliklerini gidermek üzere, uyuşturucu maddelerin üretimini dünyanın yalnız tıbbi ve fenni ihtiyaçlarına yetişecek miktara indirmek esasına göre hazırlanmıştır. Ham afyon, hazırlanmış afyon, tıbbı afyon ve koka yaprağı bahis konusu olduğu zaman bu maddeler ecza tabir edilen uyuşturucu maddelerin üretiminde kullanıldığı takdirde mukavele hükümlerine girmektedir.

e-Zararlı İlaçların Meşru Olmayan Ticaretinin Yasaklanması Hakkında 1936 Cenevre Mukavelenamesi:

Afyon ve diğer zararlı ilaçlar hakkında tanzim edilen uluslararası mukavelelerin hükümlerini daha etkin bir hale getirmek ve bu maddelerin kaçakçılığıyla yapılacak mücadeleyi kolaylaştırmak amacıyla Cenevre'de 40 hükümet temsilcisinin katılımıyla toplanan konferans neticesinde 26 Haziran 1936 tarihinde imza edilen bu mukaveleyi Türkiye 21 Mayıs 1937 tarihli ve 3189 sayılı Kanun ile onaylamıştır.

Mukavelenin başlıca hükümleri:

1-Daha önceki mukavelelerde bahis konusu edilen uyuşturucu maddeleri yasadışı üretenlerin, ticaret ve her çeşit suistimalini yapanları, bu fiilere kasten iştirak edenlerin, bu hususta örgüt kuranların veya anlaşanların ve bu suçlara ait fiillere teşşebüs edenlere hapis veya hürriyetten men ile cezalandırılması için gerekli olan yasal tedbirlerin alınması,

2- Uyuşturucu maddelerin zirai üretimini kontrol etmek maksadıyla alınacak yasal tedbirlerin, yasadışı ticaretini önlemeye yöneltilmiş bulunan diğer tedbirleri tamamlayıcı mahiyette olması,

3- Mukavelede uyuşturucu madde suçu olarak düzenlenen fiillerin:

a)Değişik memleketlerde işlenmesi hallerinde her birinin ayrı bir suç olarak ele alınması,

b)Yabancı memleketlerde işlenmiş olması ve şahısların cezalandırılmaları hallerinde, buna dair mahkumiyet kararlarının milli kanunlarda yer alan şartlar dahilinde tekrarına esas tutulması,

c)Yabancı memleketlerde işlenmiş olması hallerinde vatandaşlarının iadesi prensibini kabul etmeyen memleketlerin, bu suçları kendi arazisinde işlenmişçesine takip etmeleri ve cezalandırmaları,

d)Yabancı bir memlekette işlenmeleri ve suçlularının mukaveleyi imza eden memleketlerden birine iltica etmeleri halinde vukuu bulacak iade talepleri, fiille alakası olmayan bir sebepten dolayı reddedilmiş ve o memleket kanunu bu gibi fiiller hakkında takibat yapılmasını genel bir kural olarak kabul etmiş ise kendi arazilerinde işlenmiş gibi takip edilmesi ve cezalandırılması,

e)Mukaveleyi imzalayan memleketler tarafından bu suçlar için suçluların iadesinin kabul edilmesi.

f-Sentetik Uyuşturucu Maddeler Hakkında 1948 Paris Protokolü:

Toksikomani içeren sentetik ilaçlar, 1931 tarihli Cenevre Afyon Mukavelenamesinden sonra keşfedildikleri için bu tarihe kadar toplanan konferanslarda düzenlenen mukavelename ve protokollerle tayin edilmiş olan uluslararası kontrolün dışında kalmışlardır.

1925 Cenevre Afyon Mukavelesinde uyuşturucu madde tabiri 1931 mukavelesine göre daha geniş anlamda kullanılmıştır. Bu mukavelename hükümlerinin, mümasil suiistimallere yarayabilecek ve aynı derecede zararlı tesirler meydana getirebilme ihtimali olan bütün uyuşturucu maddeler hakkında tatbik edilebilmesi için Birleşmiş Milletler Hıfzıssıhha Komitesinin tavsiyede bulunulması, Genel Asamble'nin bu tavsiyeyi akid devletlere tevdi etmesi ve bu devletlerce de kabul edilmesi gerekmektedir.

1931 Mukavelesine gelince: Bu mukavele hazırlanırken o sırada tanınmış olan zararlı ilaçlar değil, sonradan keşfedilecek olanların da otomatik bir surette aynı hükümlere tabi tutulması nazari itibara alınmış ise de bu mukavelenin alanına giren yeni ilaçlar afyon ve koka yaprağının alkaloidlerine münhasır bulunmaktadır.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği; sentetik ilaçların kontrolünü sağlamak için bu mukavelelerin etki alanını genişletmeyi veya bu konuya ait uluslararası yeni bir mukavelename yapmayı düşünmüş ise de, çeşitli bölümleri ihtiva eden mukavelenamelerin düzeltilmesi yoluna gidilmesi birçok zorluklara yolaçabileceğinden, 1931 Mukavelenamesiyle sağlanmış olan kontrole sistematik olarak tabi olacak uluslararası yeni bir anlaşma yapılmasının daha uygun düşeceğini düşünülerek, bu yolu tavsiye etmeye karar vermiştir.

Genel Sekreterliğin bu tavsiyesi üzerine hazırlanan protokol taslağı, 30 Eylül 1948 tarihinde Ekonomik ve Sosyal Konsey, 8 Ekim 1948 tarihinde Genel Asamble ve 29 Kasım 1948 tarihinde de Paris'te Chaillot Sarayı'nda yapılan bir merasimle üye devletlerin selahiyetli temsilcileri tarafından imza edilerek 1 Aralık 1949 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu protokole göre üye her devlet; 1931 Cenevre Afyon Mukavelesinin etki alanına girmeyen ve fakat etkileri narkotik ve zararlı olduğu tesbit edilen herhangi sentetik bir ilacı, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine bildirmeyi taahhüt etmiştir. Bu bildirimi alan Genel Sekreterlik durumdan derhal Narkotik İlaçlar Komitesini, Dünya Sağlık Örgütünü ve protokole dahil diğer üye devletleri haberdar edecektir. Dünya Sağlık Örgütü bu ilacın toksikomani içerip içermediğini veya böyle bir madde haline çevrilip çevrilmediğini inceleyerek bu hususa dair vereceği kararı Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine bildirecektir. Genel Sekreterlik de Birleşmiş Milletlere üye olan veya olmayan devletlere tebliğ edecektir. Dünya Sağlık Örgütünün kararından bu suretle haberdar olan üye devletler, toksikomani içeren veya bu özelliğe sahip madde haline çevrilebilen sentetik uyuşturucu maddeyi kontrol altına almayı taahüt etmişlerdir.

Sentetik narkotik maddelerin uluslararası kontrolüne dair bulunan 1948 Paris Protokolünde iki önemli yenilik vardır:

1-1912 ve 1925 mukavelelerinin şumulüne giren uyuşturucu maddeler, kimyevi formüllerine göre tayin ve tarif edilmişlerdi. 1931 mukavelenamesi de aynı sistemin belirli bazı hammedelerden çıkarılan uyuşturucu maddeleri de kontrol altına almak suretiyle kabul etmişti. Paris Protokolü, uluslararası kontrolü kimyevi formül sisteminden ayırarak narkotik tesir oluşturan ve toksikomani içeren bütün zararlı maddelere teşmil etmiştir. Yeni keşfedilen ve ileride keşfedilecek olan sentetik uyuşturucu maddelerde bu protokol hükümlerine göre kontrole tabi tutulabilecektir.

2-Protokole dahil devletlerin Uyuşturucu Maddeler Komisyonuna, etkileri narkotik ve zararlı olduğunu bildirecekleri ilaçlar hakkında geçici tedbirler alınması yetkisinin, Dünya Sağlık Örgütüne verilmiş olmasıdır. Bu sayede yeni sentetik uyuşturucu maddeler hakkında protokol hükümlerinin süratle tatbiki mümkün olabilecektir.

1948 tarihli Paris Protokolü, narkotik ilaçların uluslararası kontrolünde ileri bir adım teşkil eder. Bunu tamalamak ve daha ileriye götürmek için protokole dahil devletlere düşen bir görev bulunmaktadır.

g-1953 Newyork Afyon Protokolü:

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi'nin 27 Mayıs 1952 tarihinde kabul ettiği bir karar gereğince; 19 Mayıs ila 18 Haziran 1953 tarihleri arasında Newyork'ta toplanan Uluslararası Afyon Konferansında hazırlanıp 28 Aralık 1953 tarihinde imza edilen ve afyonun üretim, kullanım, toptan ve uluslararası ticareti ile haşhaş ekiminin sınırlandırılması ve düzenlenmesine yönelik olan bu protokolün başlıca hükümleri şunlardır:

1-Afyon kullanımının sadece tıbbi ve fenni ihtiyaçlarda sınırlandırılması,

2-Afyonun üretim, ticaret ve kullanımını kontrol altına almak üzere her üretici devlet tarafından resmi müesseseler kurulması,

3-Üretimin, ilgili devlet kuruluşu veya gerektiğinde yetkili hükümet makamları tarafından tayin edilecek bölgelerde ruhsat esasına göre yapılması,

4-Afyon üretiminden başka amaçlarla yapılan haşhaş ekiminin ve haşhaş sakızından üretilen uyuşturucu maddelerin yeter surette kontrol edilmesi,

5-Afyon stoklarının protokolde açıklanmış olan ölçülere göre sınırlandırılması,

6-Protokole taraf olmayan devletlerden afyon ithalatının yasaklanması,

7-Müsadere edilen afyonlar hakkında ne şekilde işlem yapılacağı,

8-Bir sonraki yıl için tahmin edilen afyon ihtiyaçlarının Daimi Merkez Komitesine bildirilmesi,

9-Bir evvelki yıla ait aşağıdaki istatistiklerin Daimi Merkez Komitesine gönderilmesi:

a)Afyon üretilmek üzere haşhaş ekilen sahaların yüzölçümü ile bu sahalarda üretilen afyonun miktarı,

b)Tüketilen afyonun miktarı,

c)Alkaloidler veya müstahzarlar imali için kullanılan afyonun miktarı,

d)Yasadışı ticaret sırasında müsadere edilen afyon miktarı,

e)Stok miktarını gösteren rakamlar,

f)Üç aylık afyon ithalat ve ihracatının miktarı.

10-Genel Sekreterliğe aşağıdaki raporların gönderilmesi:

a)Afyonun üretim, ticaret ve kullanımını kontrol edecek devlet kuruluşunun teşkilatına ve vazifelerine dair bir rapor,

b)Protokol hükümlerine göre gerçekleştirilen yasal ve idari tedbirlere ait bir rapor,

c)Protokolün uygulanmasına dair yıllık bir rapor.

11-Protokol hükümlerine gözetmek için Daimi Merkez Komitesi'ne aşağıdaki tedbirleri almak yetkilerinin verilmesi:

a)Taraflardan protokol hükümlerinin uygulanmasına dair bilgi talep edilmesi ve gereken her türlü telkinleri yapması,

b)Protokolün önemli bir hükmüne uyulmaması halinde açıklama istemesi,

c)Düzeltici tedbirler teklif etmesi,

d)Mahallinde tahkikat yapılmasını istemesi,

e)Akitlerden birinin prokokol hükümlerini tatbik etmemesi; tarafların veya diğer bir devletin, uyuşturucu maddelerin kontrolüne dair aldığı tedbirlere ciddi bir surette zarar vermesi halinde aleni tebligat yapması veya aleni beyan yayınlaması,

f)Taraflardan birinin protokol hükümlerini yerine getirmekte hissedilir derecede eksiklik göstermesi veya diğer bir devletin protokolün etkili bir tarzda tatbikini engellemesi, aşırı miktardaki afyonun herhangi bir devlet veya arazide yığılmakta olması, veya arazinin gayrimeşru bir ticaret merkezi haline gelmesi tehlikesinin mevcut bulunması hallerinde, ilgili memleket veya araziden afyon ithalatına ve bu yerlere yapılacak afyon ihracatına veyahut muayyen bir zaman için veya bu haller düzelinceye kadar ithalat ve ihracatın her ikisine birden ambargo konulmasını tavsiye etmesi ve bazı hallerde doğrudan doğruya ambargo uygulaması.

12-Protokolün tatbiki esnasında ortaya çıkacak itilafların Uluslararası Adalet Divanı tarafından halledileceği.

5.A.ii.1961 TARİHLİ UYUŞTURUCU MADDELER TEK SÖZLEŞMESİ

Uyuşturucu maddelerin zararlarından hareketle hazırlanan bu Sözleşme ile getirilen hükümler şöyle özetlenebilir:

1.Taraf Devletler, aşağıdaki hususlarla ilgili yasal ve idari tedbirleri alacaklardır:

Bu sözleşme hükümlerinin kendi ülkeleri dahilinde uygulanması,

Bu sözleşme hükümlerinin uyğulanmasında diğer Devletlerle işbirliği yapılması,

Bu sözleşme hükümleri çerçevesinde; uyuşturucu maddelerin istihsalinin, imalinin, ihracının, ithalinin, dağıtımının, ticaretinin, kullanılmasının ve elde bulundurulmasının sırf tıbbi ve bilimsel amaçlarla sınırlandırılması.

2.Bu sözleşmenin uygulanması ile ilgili olarak Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyin Uyuşturucu Maddeler Komisyonu (CND) ile Uluslararası Uyuşturucu Maddeler Kontrol Organı (INCB) görevlendirilmişlerdir.

3.Taraflar her yıl; tıbbi ve bilimsel amaçla istihlak edecekleri, bu Sözleşme ekinde belirtilmeyen maddelerin imalinde kullanılacakları, 31 Aralık tarihinde stok halinde bulunduracakları ve özel stoklara ilavesi gereken uyuşturucu madde miktarlarını ihtiyaç tahminleri şeklinde INCB'ye bildireceklerdir.

4.Taraflar, halk sağlının korunması ve uyuşturucu kaçakçılığına yönelmesinin önlenmesi için afyon haşhaşı, koka ağacı ve kenevir bitkisi ekimini yasaklayabileceklerdir. Afyon istihsalinden başka amaçlarla afyon haşhaşı ekimine müsaade eden devletler, afyonun bu gibi afyon haşhaşlarından istihsal edilmemesi ve haşhaş kelle ve sapıyla yapılan uyuşturucu madde imalinin tatminkar bir şekilde kontrol edilmesi için gerekli tedbirleri alacaklardır. Bu tedbirler koka ve kenevir için de uygulanacaktır.

5.Taraflar, uyuşturucu maddelerin imal, ticaret, dağıtım, ithal ve ihracını (Devlet teşebbüsleri tarafından yapılması hali hariç) ruhsata tabi tutacaklar ve bu faaliyetleri yapan veya katılan her şahıs ve tesebbüsü denetleyeceklerdir.

6.Taraflar, uyuşturucu maddelerin herhangi bir memleket veya ülkeye ihracını da kontrol edeceklerdir. Ayrıca, serbest liman ve bölgelerde ülkelerinin diğer kısımlarında uygulanan kontrolün aynısını uygulayacaklardır.

7.Sefer sırasında ilk yardım ve acil vakalar vukuunda gerekli olabilecek sınırlı miktardaki uyuşturucu maddele-

rin gemiler veya hava gemileriyle yapılacak uluslararası nakliyatı, bu Sözleşmenin derpiş ettiği anlamda bir ithal veya ihraç şeklinde telakki olunmayacaktır.

8.Taraflar, kanuni müsaade alınmaksızın elde uyuşturucu madde bulundurulmasına müsaade etmiyeceklerdir.

9.Taraflar, anayasa, hukuk ve idare rejimlerini gözönünde bulundurarak, kaçakçılığa karşı, milli çapta önleyici tedbirlerin ve mücadele faaliyetlerinin koordinasyonunu sağlayacaklar, kaçakçılıkla mücadelede birbirlerine karşılıklı yardımda bulunacaklar, kaçakçılıkla düzenli bir şekilde mücadele edebilmek üzere kendi aralarında ve üyesi bulundukları yetkili uluslararası teşekküllerle sıkı bir işbirliğinde bulunacaklar ve ilgili teşkilatlara ait uluslararası işbirliğinin süratle gerçekleştirilmesini temin edeceklerdir.

10.Taraflar, uyuşturucu maddelerin bu Sözleşmeye uygun olmayan bir şekilde yapılacak ekim ve istihsalinin, imalinin, istihracının, hazırlanmasının, elde bulundurulmasının, arzının, satışa arzının, dağıtımının, satın alınmasının, satışının, herhangi bir maksatla tesliminin, simsarlığının, gönderilmesinin, transit olarak sevkinin, naklinin, ithal ve ihracının veya sözü geçen Tarafın görüşüne nazaran, işbu Sözleşme hükümlerine aykırı olabilecek her türlü fiillerin kasden yapılmalarının hukuklarında suç olarak ihdas edilmeleri ve hapis ve hürriyetten mahrumiyet gibi ağır cezalar öngermelerini sağlamak için gerekli tedbirleri alacaklardır.

11.Bu yasak fiillerin her birinin değişik memleketlerde işlenmeleri halinde ayrı bir suç addedilecek, bu suçlar için yabancı memleketlerde hükmolunan mahkumiyet kararları, sabıka kaydı teşkil edecek, bunları ika edenler vatandaş veya yabancı olsun, suçun ülkesi üzerinde işlendiği Tarafça veya iade talebinin vaki olduğu Tarafın mevzuatı gereğince suçlunun geri verilmesi şayanı kabul değilse ve söz konusu suçlu önceden takip ve muhakeme edilmemişse suçlunun ülkesi üzerinde bulunduğu tarafca takip olunacaktır. Ayrıca bu husus iade anlaşmalarında düzenlenecektir.

12.Bu suçların işlenmesinde ele geçirilen uyuşturucu maddeler ile her türlü malzeme zapt ve müsadere olunacaktır.

13.Uyuşturucu madde bağımlılarının tedavilerini, bakılmalarını ve tabii hayata intibaklarını sağlamak üzere, Taraflar gereken tedbirleri alacaklardır.

14.Bu Sözeşmenin yorumlanması ve uygulanmasından kaynaklanan anlaşmazlıklarda, görüşme, soruşturma, arabuluculuk, uzlaştırma, hakemlik, bölgesel kuruluşlara başvurma, yargı yolu ile başka barışçı yollara başvurulacaktır. Bu yolla çözümlenemeyen anlaşmazlıklar Uluslararası Adalet Divanına havale edilecektir. (*Uluslararası Adalet Divanına başvurulmasına ilişkin fıkralara, Sözleşmenin uygun bulunduğu 4136 sayılı kanunun 2 nci maddesi ile Türkiye tarafından çekince konulmuştur)

5.A.iii.1961 TEK SÖZLEŞMESİNİ DEĞİŞTİREN 1972 TARİHLİ PROTOKOL

Bu protokol ile genel olarak 1961 TEK Sözleşmesi ile kurulan Uluslararası Uyuşturucu Maddeler Kontrol Organı'nın yapısı ve işleyişi ile ilgili değişiklikler getirilmiştir.

5.A.iv.1971 TARİHLİ PSİKOTROP MADDELER SÖZLEŞMESİ

Psikotrop maddelerin zararlarından hareketle hazırlanan bu Sözleşme ile getirilen hükümler şöyle özetlenebilir:

1.Tarafların biri veya Dünya Sağlık Örgütü, bir maddenin, Sözleşmenin ekindeki cetvellerinden birine girmesi, birinden diğerine aktarılması ya da çıkarılmasını gerekli görürse Genel Sekreter'e açıklayıcı bilgilerle birlikte sunacaklardır.

2.Cetvel 1'dekiler dışındaki psikotrop maddeler ile ilgili taraflar; uluslararası yolcular tarafından kişisel kullanım için az miktarlarda preparasyonların taşınmasına delil gösterilmesi şartıyla izin verebilirler. Psikotrop maddeler gerçekte kötüye kullanılmayacak veya tekrar elde edilemeyecek bir duruma gelinceye kadar bu sözleşmenin gerektirdiği kontrol tedbirlerinin uygulanması şartıyle bu gibi maddelerin sanayide psikotrop olmayan madde ve mamüllerin yapımı için kullanımına izin verebilirler. Bu sözleşmenin gerektirdiği kontrol tedbirlerinin uygulanması şartıyla bu gibi maddelerin, yetkili makam tarafından bu maddeleri bu amaçla kullanmaya açıkça yetkilendirilen kişiler tarafından hayvanların yakalanmasında kullanımına izin verebilirler.

3.Taraflar, yukarıda belirtilen durumlar dışında cetvel 2, 3 ve 4'deki maddelerin yapımını ihracatını, ithalatını, dağıtımını ve stoklarını, ticaretini, kullanımını ve elde bulundurulmasını, uygun gördüğü tedbirlerle tıbbi ve bilimsel amaçlarla sınırlandıracaktır.

4.Taraflar, yetkilendirilmiş kişilerce, kendi Hükümütlerinin doğrudan kontrolü altında olan veya Hükümetin açıkça onayladığı, tıbbi veya bilimsel kuruluşlarda bilimsel ve çok sınırlı tıbbi amaçlar için kullanımı dışında Cetvel 1'deki maddelerin tüm kullanımını yasaklayacaktır,

5.Taraflar, Cetvel II, III ve IV'de sayılan maddelerin

imalat, ticaret, ihracat, ithalat ve dağıtımını lisansa veya diğer benzeri kontrol tedbirlerine bağlayacaklar ve bu şekilde yetkilendirilen kişi ve kurumları kontrol edeceklerdir.

6.Taraflar Cetvel II, III ve IV'deki maddeleri kullanılmak üzere ancak doktor reçetesiyle kişilere verilmesini veya dağıtılmasını sağlayacaklar ve gerekli kontrol mekanizmasını kuracaklardır.

7.Taraflar, Dünya Sağlık Örgütü'nün ilgili tüm kurallarını ve tavsiyelerini dikkate alarak, kullanım güvenliği için gerekli olan, ikaz ve ihtarları da kapsayan kullanım yönetmeliğinin, uygulama olanağı olduğu yerde psikotrop maddelerin perakende paket etiketinde ve her türlü koşulda paket içindeki prospektüslerde belirtilmesine sağlayacak, bu gibi maddelerin kamuya reklamının yapılmasını yasaklayacaklardır.

8.Taraflar, cetvellerdeki maddeler ile ilgili olarak, üretilen miktarları, stoklarda bulundurulan miktarları ve her alım ve dağıtım için, miktar, tarih, sağlayan ve alan kişileri gösteren ayrıntılı kayıtlar tutmalarını sağlayacaklardır.

9.Taraflar, ihraç ya da ithalatına izin verilen psikotrop maddeler için yetki belgesi isteyeceklerdir.

10.Sefer veya yolculuk sırasında, ilk yardım amaçları için veya ivedi olaylar karşısında gerekli olabilecek sınırlı miktardaki, Cetvel II, III ve IV'de bulunan maddelerin gemiler, uçaklar veya uluslararası trenler ve otobüsler gibi diğer uluslararası kamu taşıtlarıyla yapılacak uluslararası ulaşımı bu sözleşmede öngörülen anlamda suç sayılmayacaktır.

11.Taraflar, psikotrop maddelerin kötüye kullanılmasını önleyebilecek ve ilgili kişilerin, erken teşhis, tedavi, eğitim, tedavi sonrası bakım, readaptasyon ve toplumla yeniden kaynaşmalarını sağlayacak bütün tedbirleri alacaklar ve bu amaca yönelik çabalarında eşgüdüm sağlayacaklardır.

12.Taraflar, psikotrop maddelerin kaçakçılığına karşı mücadelede işbirliği yapacaklardır.

13.Taraflar, bu Sözleşmede belirtilen yasal olmayan fiillerin kendi hukuklarında suç sayılmaları ve hapis ve hürriyetten mahrumiyet gibi ağır cezalar öngörülmesini temin etmek üzere gerekli tedbirleri alacaklardır. Bu suçlarda iadenin, mevcut iade anlaşmaları hükümlerine göre geri vermeyi gerektiren bir olay sayılması sağlanacaktır.

14.Bu suçların işlenmesinde ele geçirilen psikotrop maddeler ile her türlü malzeme, zapt ve müsaadereye tabi olacaktır.

15.BM Ekonomik ve Sosyal Konseye bağlı olan Uyuşturucu Maddeler Komisyonu (CND) ile 1961 TEK Sözleşmesi uyarınca kurulmuş olan Uluslararası Uyuşturucu Maddeler Kontrol Organı (INCB), bu sözleşmenin uygulanmasını izleyecektir.

16.Bu Sözeşmenin yorumlanması ve uygulanmasından kaynaklanan anlaşmazlıklarda, görüşme, soruşturma, arabuluculuk, uzlaştırma, hakemlik, bölgesel kuruluşlara başvurma, yargı yolu ile başka barışçı yollara başvurulacaktır. Bu yolla çözümlenemeyen anlaşmazlıklar Uluslararası Adalet Divanına havale edilecektir.

5.A.v.1988 TARİHLİ UYUŞTURUCU VE PSİKOTROP MADDELERİN KAÇAKÇILIĞINA KARŞI BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ

Birleşmiş Milletler tarafından 19 Aralık 1988 tarihinde kabul edilen "Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi", TBMM tarafından 22.11.1995 tarih ve 4136 sayılı Kanun ile uygun bulunmuş ve 25.11.1995 tarih ve 22474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Uyuşturucu ve psikotrop madde kaçakçılığı ile mücadelede işbirliğini arttırmayı amaçlayan Sözleşmenin getirdiği hükümler şöyle özetlenebilir;

Sözleşmeye taraf ülkeler;

1.Aşağıdaki fiilleri hukuklarında suç olarak ihdas etmek ve bu suçlara hapis, para veya müsadere gibi cezalar öngörmek ile tedavi ve eğitim gibi tedbirleri alacaklardır:

Uyuşturucu ve psikotrop -maddelerin üretilmesi ve kaçakçılığı (her aşamasını) ile yasal olmayan talebi,

Bu suçlardan elde edilen her türlü kazancın başka bir varlığa dönüştürülmesi (karaparanın aklanması),

Sözleşmenin ekindeki I ve II numaralı tablolarda yer alan maddelerin, uyuşturucu ve psikotrop maddeleri imal etmek üzere kullanılması.

2.Yukarıdaki suçlarda ele geçirilen her türlü uyuşturucu ve psikotrop maddeleri, teçhizatı ve karaparayı müsadere etmek üzere gerekli tedbirleri alacaklardır.

3.Bu suçlara karışan kişilerin iadesi, taraflar arasında yürürlükte bulunan iade anlaşmalarına dahil gibi kabul edilecektir.

4.Bu suçların soruşturulmasında ve yargılamasında karşılıklı olarak en geniş biçimde adli yardımlaşmada bulunacaklar, ayrıca güvenli ve ivedi bilgi değişimini sağlamak amacıyla yetkili kurumları arasında iletişim kuracaklardır.

5.Kaçakçılıkta transit konumda olan ve yardım ve desteğe ihtiyacı olan ülkelere mali ve teknik yardımda bulunacaklardır.

6.Bu suçlara iştirak etmiş kişilerin yakalanabilmesi amacıyla Kontrollü Teslimat yönteminin uygulanabilmesi için gerekli tedbirleri alacaklardır.

7.Sözleşmenin ekindeki tablolarda yer alan maddelerin uyuşturucu ve psikotrop maddelerin üretiminde kullanılmasını önlemek için gerekli tedbirleri alacaklardır. Bu tabloda yer alan maddeler şunlardır:

Tablo I- Ephedrine, Ergometrine, Ergotamine, Lysergic acid, I-phenyl-2-propanone (Ayrıca bu maddelerin varsa tuzları)

Tablo II-Acetic anhydride, Acetone, Anthranilic acid, Ethyl ether, Fhenylacetic acid, Piperidine (Ayrıca bu maddelerin varsa tuzları)

8.Ticari taşımacıların işlettikleri nakliye araçlarının uyuşturucu ve psikotrop madde kaçakçılığında kullanılmaması için gerekli tedbirleri alacaklardır.

9.Uyuşturucu ve psikotrop maddelerin yasal ihracatında, bu maddelerin yanlış etiketlenmemesi için gerekli tedbirleri alacaklardır.

10.Deniz yolu ile yapılan kaçakçılığı önlemek için mümkün olan en ileri düzeyde işbirliği yapacaklardır.

11.Serbest Bölge ve Limanlarda, uyuşturucu ve psikotrop maddeler ile Sözleşmenin ekinde yer alan maddelerin kaçakçılığını önlemek için gerekli tedbirleri alacaklardır.

12.Posta hizmetlerinin kaçakçılık amacıyla kullanılmasını önlemek için gerekli tedbirleri alacaklardır.

13.Sözleşmenin ülkelerinde uygulanmasına ilişkin bilgileri, çıkardıkları yasal metinleri, kaçakçılık olayları ile ilgili önemli bilgileri Komisyona bildireceklerdir.

14.BM Ekonomik ve Sosyal Konseye bağlı olan Uyuşturucu Maddeler Komisyonu (CND) ile 1961 ve 1971 tarihli Sözleşmeler uyarınca kurulmuş olan Uluslararası Uyuşturucu Maddeler Kontrol Organı (INCB), bu sözleşmenin uygulanmasını izleyecektir.

15.Bu Sözeşmenin yorumlanması ve uygulanmasından kaynaklanan anlaşmazlıklarda, görüşme, soruşturma, arabuluculuk, uzlaştırma, hakemlik, bölgesel kuruluşlara başvurma, yargı yolu ile başka barışçı yollara başvurulacaktır. Bu yolla çözümlenemeyen anlaşmazlıklar Uluslararası Adalet Divanına havale edilecektir.

5.B.ULUSAL MEVZUAT

KANUNLAR

Ülkemiz yukarıda açıklanan 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi ve bunu değiştiren 1972 tarihli Protokol, 1971 tarihli Psikotrop Maddeler Sözleşmesi ve 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı BM Sözleşmesine taraftır. Bu sözleşmelere iç hukukumuzda yer verilmiş ve kanun hükmüne kavuşturulmuşlardır. Ayrıca bu sözleşmeler ile üstlendiğimiz yükümlülükler de yerine getirilmektedir. Bunun yanında uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadele alanında ülkemizde yürürlükte bulunan diğer mevzuatın listesi de aşağıdadır:

- 1918 Sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun
- 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun
- 3298 Sayılı Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun
- 765 Sayılı T.C.K (Madde 403-409)
- 1593 Sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu (Md. 3/6)
- 984 Sayılı Ecza Ticarethaneleriyle Sanayi ve Ticaret İşlerinde Kullanılan Zehirli ve Müessir Maddelerin Satıldığı Dükkanlara Dair Kanun (Md 11, 12, 13 ve 14)
- 4250 Sayılı İspirtolu İçkilerin İnhisarı Hakkında Kanun (Md 5)
- 1262 Sayılı İspenciyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu (Md 8, 9, 10)
- 6197 Sayılı Eczaneler ve Eczacılar Hakkında Kanun (Md 11, 23, 24 ve 25)
- 3765 Sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 2559 Sayılı Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu (Md 8/B ve 13/B)
- 29.11.1940 Tarih ve 4691 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan İspenciyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanuna Yeniden Bazı Hükümler İlavesine Dair Kanun
- 12.06.1933 Tarih ve 2313 Sayılı Uyuşturucu Mad-

delerin Murakabesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

- 4208 Sayılı Karapara Aklanmasının Önlenmesi İle 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunda, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda ve 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

YÖNETMELİKLER

- 1918 Sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun 60.Maddesine Göre Ödenecek İkramiyeler Hakkında Yönetmelik

- Haşhaş Ekimi Yönetmeliği

- Kenevir Ekimi Yönetmeliği

- Uyuşturucu Maddeler Yönetmeliği

- İthal Edilecek İlaç Ham, Başlangıç Maddeleri İspenciyari ve Tıbbi Müstahzarlar Yönetmeliği

- Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca Yayımlanan Kenevir Ekimi ve Kontrolü Hakkında Yönetmelik.

- Kontrollü Teslimat Uygulaması Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik

KAÇAKÇILIK YÖNETİCİ SEMİNERLERİ

Kaçakçılıkla mücadele birimlerinde çalışan yöneticilerin, yaptıkları çalışmalar, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri konularında 1997 yılında merkez ve taşra birimleri arasında toplam 8 bölge merkezinde Kaçakçılık Yönetici Seminerleri düzenlenmiştir.

08-10 Ekim 1997 tarihlerinde Diyarbakır'da düzenlenen seminere; Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Hakkari, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Şırnak, Tunceli ve Van;

15-17 Ekim 1997 tarihlerinde Gaziantep'te düzenlenen seminere; Adana, Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Osmaniye ve Şanlıurfa;

22-24 Ekim 1997 tarihlerinde Erzurum'da düzenlenen seminere; Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Iğdır, Kars, Rize ve Trabzon;

05-07 Kasım 1997 tarihlerinde Samsun'da düzenlenen seminere; Amasya, Bartın, Giresun, Karabük, Kastamonu, Ordu, Samsun, Sinop, Tokat ve Zonguldak;

12-14 Kasım 1997 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen seminere; Afyon, Antalya, Burdur, Isparta, İçel, Karaman ve Konya;

19-21 Kasım 1997 tarihlerinde İzmir'de düzenlenen seminere; Aydın, Balıkesir, Denizli, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla ve Uşak;

03-05 Aralık 1997 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen seminere; Aksaray, Ankara, Çankırı, Çorum, Eskişehir, Kayseri, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir, Niğde, Sivas ve Yozgat;

24-26 Aralık 1997 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen seminere ise; Bilecik, Bolu, Bursa, Çanakkale, Edirne, İstanbul, Kırklareli, Kocaeli, Sakarya, Tekirdağ ve Yalova;

İlleri Narkotik, Mali ve Silah Mühimmat Kaçakçılık Şube Müdürleri (Özel Statülü olmayan illerden Kaçakçılık İstihbarat Harekat Şube Müdürleri) katılmışlardır.

Bu seminerlerde ele alınan, mücadeleci birimlerin karşılaştıkları temel sorunlar ve bu sorunların çözümü için yürütülmekte olan ve yürütülmesi planlanan çalışmalar aşağıda kısaca özetlenmiştir:

Uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadele, öncelikle yeterli sayıda kalifiye personel ile başarıya ulaşabilir. Hemen hemen bütün taşra birimlerimizin dile getirdikleri birinci sorun, yetişmiş personel eksikliğidir. Bu sorun, her ne kadar uzun vadede tamamıyla giderilebilecek olsa da, yapılacak olan yönetmelik değişikliği ile Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı bünyesinde kurulacak olan Eğitim Şube Müdürlüğü'nce düzenlenecek periyodik ve kapsamlı eğitim programları ile giderilecektir.

Dile getirilen diğer bir sorun da, zaten az sayıda olan yetişmiş personelin, ilgisiz birimlerde istihdamı ve görev alanı dışında kullanılmasıdır. Bu sorun da, yine aynı yönetmelikle Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı bünyesinde kurulacak olan Personel Şube Müdürlüğü'nce planlanacak personel atamalarının yapılmasıyla çözülecektir.

Teknik malzeme, araç-gereç eksikliği de gündeme getirilen problemlerdendir. Öncelikle mevcut malzemenin yetişmiş personelce tam ve rasyonel kullanımı, atıl durumda bulunan birçok teknik cihazın faydalı hale getirilmesini sağlayacaktır. İhtiyaç duyulan diğer malzelmelerin alımına da şimdiye kadar olduğu gibi devam edilecektir.

Kaçakçılıkla mücadelede vazgeçilmez unsurlardan biri olan teknik takibin uygulanmasında bazı teknik ve yasal problemlerle karşılaşıldığı da belirtilmiştir. Bu günün teknolojisinde kullanılmakta olan bütün iletişim

araçlarının takibine imkan verecek sistemlerin, çok yakında kullanılmaya başlamasıyla teknik problemler ortadan kalkacaktır. Ayrıca Avrupa ve ABD başta olmak üzere tüm dünyada uygulanmakta olan teknik takip yöntemlerinin uygulanmasına yasal anlamda imkan verecek ve bu yoldan elde edilecek belgelerin delil olarak kullanılmasını sağlayacak yasal düzenlemelerin biran önce yürürlüğe girmesi gerekmektedir.

Uyuşturucu madde yakalamaları neticesinde muhbir ve müsadirlere ödenen ikramiyelerin Sağlık Bakanlığı'nca ödenmesinde sorunlarla karşılaşıldığı, hemen her seminerde gündeme getirilmiştir. Bu sorunun çözümü için hazırlanan 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun 60. Maddesinde değişiklik yapılmasına ilişkin tasarının yasalaştırılması çalışmaları sürdürülmektedir.

Bu seminerlerde dikkati çeken bir husus da, mücadeleci birimlerin, uyuşturucu madde yakalamasını tek amaç olarak görmeleridir. Bunun çeşitli sebepleri arasında ikramiye alınması, üst yöneticilerin ceraim verme kaygısı, yakalanan uyuşturucu madde miktarının başarı sembolü olarak görülmesi sayılabilir. Halbuki, organize bir suç olan kaçakçılıkla mücadelede asıl olan, kaçakçılık organizasyonlarının tüm uzantılarının tesbit edilerek, bir bütün olarak açığa çıkartılmasıdır. Bunun için sorumluluk alanlarında faaliyet gösteren kaçakçı grupları ile ilgili bilgi toplanması, bunların çalışma metodları ve üyelerinin tesbiti ve bütün bu bilgilerin güncelleştirilmesi gibi hususlar hakkında çalışma yapılması da, en az madde yakalamak kadar önemlidir.

Bu noktada çözüm olarak yine "eğitim" karşımıza çıkmaktadır. Gerek doğrudan mücadele eden personel, gerekse üst yöneticilere bu bilinç ve anlayışın verilmesi sorunun çözülmesinde en önemli unsur olarak gözükmektedir.

KONTROLLÜ TESLİMAT

7. A. KONTROLLÜ TESLİMAT NEDİR? NASIL UYGULANIR?

1988 Sözleşmesi ile tavsiye edilen kontrollü teslimat uygulamasına ilişkin yasal düzenlemeler, önce 4208 sayılı Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ile, daha sonra da 15 Eylül 1997 tarih ve 23111 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Kontrollü Teslimat Uygulaması Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik ile gerçekleştirilmiştir.

Suç faillerinin belirlenmesi, her türlü delilin tesbiti, toplanması, kaçak veya kaçak olmasından şüphe edilen mal veya fonların müsaderesi amacıyla, yurt içinde dağıtılacak veya yurt dışından Türkiye'ye getirilerek dağıtılacak veya Türkiye'de hazırlanarak yurtdışına götürülecek veya Türkiye'den transit geçecek, uyuşturucu ve psikotrop maddeler, 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Eki I ve II Numaralı Tablolar ile bu Tablo değişikliklerinde yer alan maddelerin ve bunlara bağlı fonlar veya karapara veya karaparaya kaynaklık edecek diğer her türlü kaçak veya kaçak olmasından şüphe edilen eşyanın yetkili makamların bilgisi ve denetimi altında nakilleri diye tanımlanan kontrollü teslimatın uygulanabilmesi için;

a) Kontrollü teslimat kapsamına giren kaçakçılık faaliyetinin çok ciddi organize edilmiş olması,

b) Organizatörlerin, sermayedarların ve şebeke elemanlarının ortaya çıkarılması ve bunlar hakkında bütün delillerin tesbiti için başka bir imkan bulunmaması,

c) Mal veya fonların gideceği son yere kadar herhangi bir boşluğa meydan vermeyecek şekilde denetimin sağlanabilmesi,

d) Kontrollü teslimat uygulamaya yeterli zamanın bulunması,

e) Türkiye'de hazırlanarak yurtdışına götürülecek veya transit geçecek her türlü kaçak mal veya fonlar için ayrıca;

1. Kontrollü teslimat yönteminin boşluksuz işleyeceği ve failler hakkında kovuşturma ve soruşturma açılacağının talep eden Devlet tarafından garanti edilmesi,

2. Kontrollü teslimat uygulamasının sona erdiği, Türk vatandaşlarının yakalandığı ülke devleti tarafından Türk vatandaşları ile kontrollü teslimata konu mal veya fonlar ile bunların naklinde kullanılan araçlar ile karaparanın iadesi hususunun taahhüt edilmiş olması,

Zorunluluğu getirilmiştir.

Ayrıca kontrollü teslimat sadece diğer ülkelere giden ya da diğer ülkelerden gelen mal veya fonlar için değil, ülke içinde bir yerden diğer bir yere nakledilen mal veya fonlar için de geçerli olacaktır.

Ülke içinde hazırlanarak ülke sınırlarını terketmeden ülke içinde bir yerden başka bir yere götürülecek kontrollü teslimata konu kaçak mal veya fonların yetkili makamların bilgisi ve denetimi altında nakilleri, yurt içi kontrollü teslimat olarak tanımlanmaktadır.

Yukarıdaki şartların gerçekleşmesi halinde, kontrollü teslimat uygulamasını isteyecek polis birimleri Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'na, Jandarma birimleri Jandarma Genel Komutanlığı Kaçakçılık Daire Başkanlığı'na, yazılı talepte bulunacaklardır. Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Gümrük Müsteşarlığı birimleri ile Mali Suçlar Araştırma Kurulu Başkanlığı kontrollü teslimat taleplerini:

1)Kontrollü teslimata konu olan mal veya fonun bulunduğu yerin,

2)Bu yer belli değil ise kontrollü teslimat talep eden kuruluşun bulunduğu yerin polis veya jandarma görev bölgesinde bulunmasına göre ilgili Emniyet ya da Jandarma birimine yapacaklardır. Ayrıca gecikmesinde sakınca bulu-

nan hallerde Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Gümrük Müsteşarlığının merkez ve taşra teşkilatı birimleri ile Mali Suçlar Araştırma Kurulu birimleri yukarıdaki iki şartı dikkate almadan Başkanlıklardan birine kontrollü teslimat kararına ilişkin yazılı taleplerini ivedi olarak iletebilirler. Yabancı ülkelerin taahhütlerinin alınmasına yönelik girişimler de ilgili Başkanlık tarafından yürütülür.(Bkz. Şekil-63)

Başkanlıklar, kontrollü teslimata ilişkin şartların gerçekleşmesi halinde Kontrollü giriş, geçiş ve çıkış ile yurtiçi kontrollü teslimat kararının alınması için Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcılığı'na talepte bulunmaya ve bu konuda gerekli işlemleri yürütmeye yetkilidir. Daire Başkanlıkları, bu talepleri ivedi olarak Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcılığına ileteceklerdir.

Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından, kontrollü teslimata ilişkin şartların varlığı halinde evrak üzerinde yapılacak inceleme üzerine ivedi olarak kontrollü teslimata karar verilir.

Yabancı ülkelerin kontrollü teslimat talepleri hakkında karar vermeye Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcılığı, karaparanın kontrollü teslimatına ilişkin yabancı ülke talepleri hakkında karar vermeye ise Ankara Sulh Ceza Mahkemesi yetkilidir.

Kontrollü teslimat kararının Cumhuriyet Başsavcılığınca verilmesini müteakip kontrollü teslimat uygulaması ilgili Başkanlıkça veya Başkanlığın uygun göreceği birimlerce yürütülecek ve kontrollü teslimat uygulaması sırasında kullanılacak yöntemler kontrollü teslimatı uygulayan birim tarafından belirlenecektir.

İzleme ve gözleme işleminin tehlikeye düşmesi veya kontrollü teslimat uygulamasına devam edilmesi halinde, delillerin kaybolması veya sanıkların elden kaçırılma ihtimalinin ortaya çıkması durumunda, mahkeme kararı gerekmeksizin kontrollü teslimatı uygulayan birim amiri tarafından kontrollü teslimat uygulamasına son verilecek ve Başkanlık derhal bilgilendirilecektir.

Kontrollü teslimat uygulamasında yetki, kontrollü teslimat uygulamasına son verilen yer mahkemesine aittir. Kontrollü teslimat uygulaması Türk mahkemelerinin yargı yetkisini ortadan kaldırmaz.

Gerek yurtiçi kontrollü teslimat, gerekse kontrollü giriş, geçiş ve çıkışlarda, ilgili kuruluşlar arasındaki işbirliği ve koordinasyon ilgili Başkanlık tarafından yürütülecektir. Diğer taraftan, Polis ve jandarma birimleri arasında kontrollü teslimat uygulamasına ilişkin koordinasyon her iki Başkanlıkça, bilgi alışverişi ve teknik işbirliği şeklinde sağlanır. Görevlilere, bu uygulama sırasında kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce de her türlü yardım ve kolaylık sağlanacaktır.

Kontrollü giriş, geçiş ve çıkışlarda, ilgili ülkelerin talebi veya kontrollü teslimatın izlenmesine, gözlenmesine veya soruşturulmasına yardımcı olmak amacıyla kontrollü teslimatı uygulayan birimin veya yetkili mahkemenin gerekli görmesi halinde ilgili Bakanlıkça yurtdışında geçici görevlendirme yapılabilecektir.

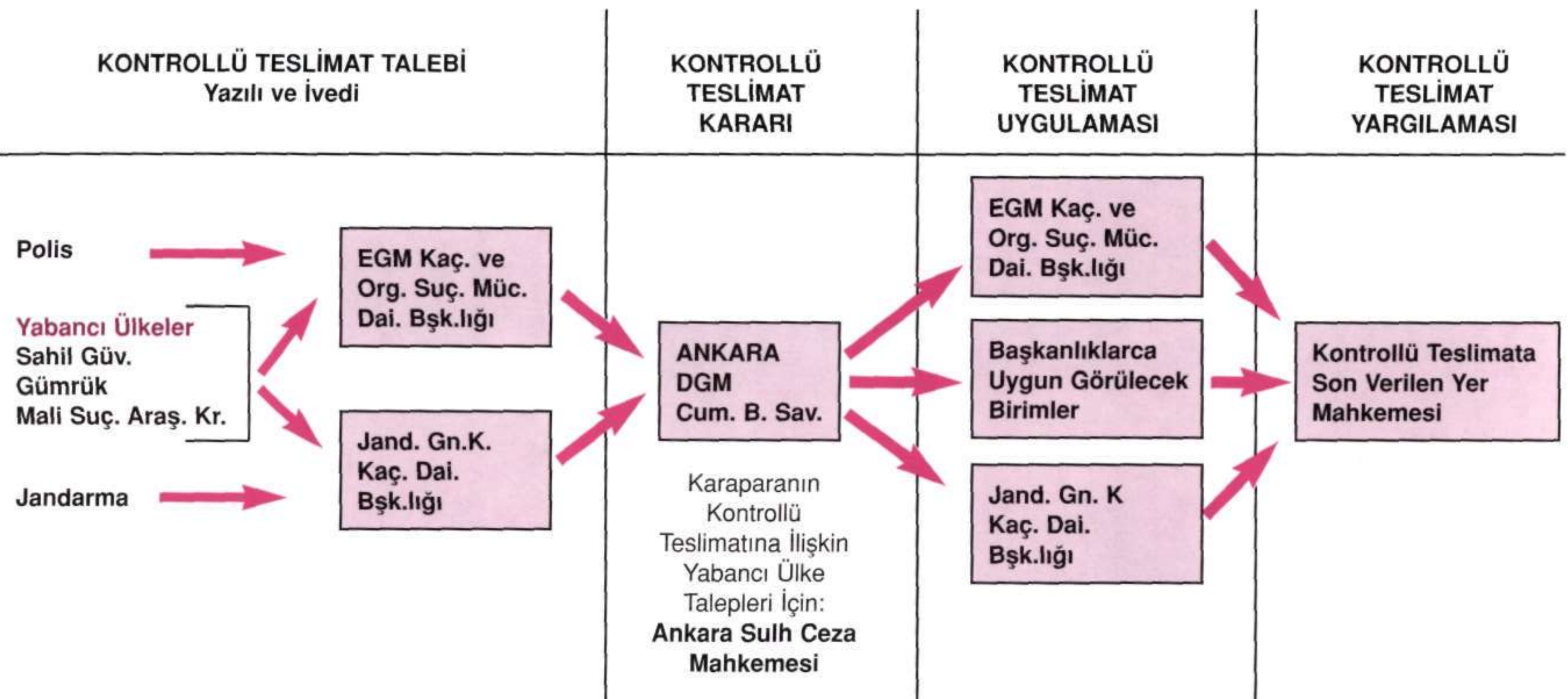
7.B.KONTROLLÜ TESLİMAT ÖRNEKLERİ

1997 yılında da çeşitli kontrollü teslimat uygulamaları gerçekleştirilmiştir. Bunlardan birkaçını örnek olarak verebiliriz:

Örnekolay 1(Kontrollü Giriş)- Almanya'nın ülkemizde faaliyet gösteren irtibat görevlisinden alınan bir bilgide; Almanya-Frankfurt Havaalanı Posta Aktarım Merkezi'ne Interamericana S.A. Tranovel 42 B No:19/77 Bogota/Kolombiya adresinden Mc.Graw HILL isimli şahıs tarafından İzmir ili Narlıdere ilçesinde bir adrese H.A. adına gönderilen bir paketin ele geçirildiği, pakette yaklaşık 160 gr kokain maddesi olduğunun anlaşıldığı yeralmıştır. Alman Makamlarının kontrollü teslimat talepleri üzerine, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı tarafından Ankara DGM Başsavcılığı'ndan alınan 03.04.1997 tarih ve 1997/1 sayılı Kontrollü Teslimat Kararı ile harekete geçilmiş, 04.04.1997 tarihinde İzmir'e gelen uçaktan alınan paket, haftasonu tatilini müteakip, açılmadan 07.04.1997 tarihinde Basmane PTT'sine teslim edilmiştir. Aynı gün PTT tarafından alıcıya tebligat yapılmış ve 1 polis nezaretinde paketin alıcısı beklenmeye başlanmıştır. 09.04.1997 tarihinde PTT'ye gelen 1'i erkek 1'i kadın iki şahıs paketi teslim almışlar ve yürürken pakete bakmak istemişlerdir. Bu sırada iki şahıs da polis tarafından yakalanmış ve şahısların ikametine gidilmiştir. Sanıkların birisinin H.A.'nın kızı, diğerinin de nikahsız damadı olduğu anlaşılmıştır. Paket içindeki kitabın sırt kısmındaki zulanın içinde yaklaşık 100 gr kokain maddesi elegeçirilmiştir. Daha sonra H.A.'nın diğer kızının evinde yapılan aramada da 240 gr civarında kokain katkı maddesi ile 1 adet ruhsatsız silah elegeçirilmiştir.

Örnekolay 2(Kontrollü Giriş)-21.03.1997 tarihinde Belçika polisinden alınan bir bilgide; Nijerya'da ikamet eden Nijerya vatandaşı Rachael UNUATA isimli şahsın, içinde 120 gr marihuana ve 2 adet sahte pasaport olan bir paketi Brüksel Havaalanı'ndan, İstanbul Beyoğlu PTT'sine E.O. isimli bir Nijeryalıya gönderdiği bildirilmiştir. Belçika polisinin kontrollü teslimat talebi üzerine, paket İstanbul'da uçaktan alınarak Beyoğlu PTT'sine getirilmiş ve beklemeye başlanmıştır. 27.03.1997 tarihinde postaneye gelen alıcı E.O. yakalanmış ve pasaportsuz olduğu anlaşılmıştır. Paket içerisinde 120 gr marihuana maddesi elegeçirilmiş-

YÖNETMELİĞE GÖRE KONTROLLÜ TESLİMATIN UYGULANMASI

Kontrollü Teslimat Talepleriniz İçin Aşağıdaki Numaralarla İrtibata Geçiniz

Emniyet Genel Müdürlüğü
Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı
Konur Sokak No: 40 06640 - Bakanlıklar Ankara-TÜRKİYE
Tel : 00-90-312-417 06 20
Faks : 00-90-312-417 06 21

Şekil-63

tir. E.O.'nun sözkonusu mariuhanayı birlikte satacaklarını ifade ettiği ve kendisi gibi pasaportsuz olan 12 Nijerya vatandaşı da kaldıkları evde yakalanmışlardır.

Örnekolay 3(Kontrollü Çıkış)- 25.02.1997 tarihinde bir ihbar üzerine İstanbul Emniyet Müdürlüğü görevlilerince TNT isimli kargo şirketinde, İranlı G.H. isimli şahıs tarafından ABD'deki alıcısına gönderilmek üzere verilmiş kolide yapılan aramada 6 adet duvar tablosu içinde muntazam şekilde zulalanmış 4 kg 350 gr afyon sakızı elegeçirilmiştir ve gönderici şahıs da yakalanmıştır. ABD Makamlarının taahhütleri Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nca alındıktan sonra, 3 kg afyon sakızı maddesi ABD'deki alıcı adreslerine gönderilmiştir. ABD Makamlarınca konu ile ilgili üst düzeyde bir soruşturma yürütülmektedir. Ayrıca aynı şahıs tarafından daha önce de ABD'ne afyon sakızı göndermiş olduğunun anlaşılması üzerine durum ABD'ne bildirilmiş, onlar da üç ayrı partide gönderilmiş olan afyon sakızı maddelerinin elegeçirildiğini ve ikisinin alıcılarının yakalandığını bildirmişlerdir.

Örnekolay 4(Yurtiçi Kontrollü Teslimat)- Van Emniyet Müdürlüğü görevlilerinin denetlemeleri sırasında, 08.08.1997 tarihinde Van Aras Kargo Şubesinde bir koli içindeki eski bir televizyon içine saklanmış halde 3 kg 030 gr civarında esrar maddesi elegeçirilerek zaptedilmiştir. Kolinin alıcı adresinin Yalova'da olması üzerine Yalova Emniyet Müdürlüğü'ne durum bildirilmiş ve koli boş olarak Yalova'ya gönderilmiştir. Kolinin alıcısı olan 4 şahıs Yalova polisince yakalanmış ve evlerindeki aramada da 1 kg 030 gr esrar maddesi elegeçirilmiştir. Ayrıca bu şahısların ifadesinden, Van'da esrar maddesini gönderen şahıs da belirlenerek yakalanmıştır.

7.C.KONTROLLÜ TESLİMAT UYGULAMASI ESAS VE USULLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam, Dayanak Ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu yönetmeliğin amacı kontrollü teslimat esas ve usulleri ile uygulanmasını belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu yönetmelik, kontrollü teslimat uygulaması sırasında yapılacak işlemler ile izlenecek yol ve yöntemleri kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3- Bu yönetmelik, 13.11.1996 tarih ve 4208 sayılı Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesi ile, 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunda, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 15 inci maddesine dayanılarak çıkarılmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu yönetmelikte geçen deyimlerden;

Başkanlık:Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığını veya Jandarma Genel Komutanlığı Kaçakçılık Daire Başkanlığını,

Cumhuriyet Başsavcılığı: Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığını,

Kontrollü Teslimat: Suç faillerinin belirlenmesi, her türlü delilin tesbiti, toplanması, kaçak veya kaçak olmasından şüphe edilen mal veya fonların müsaderesi amacıyla, yurt içinde dağıtılacak veya yurt dışından Türkiye'ye getirilerek dağıtılacak veya Türkiye'de hazırlanarak yurtdışına götürülecek veya Türkiye'den transit geçecek, uyuşturucu ve psikotrop maddeler, 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Eki I ve II Numaralı Tablolar ile bu Tablo değişikliklerinde yer alan maddelerin ve bunlara bağlı fonlar veya karapara veya karaparaya kaynaklık edecek diğer her türlü kaçak veya kaçak olmasından şüphe edilen eşyanın yetkili makamların bilgisi ve denetimi altında nakillerini,

Kontrollü Giriş: Yurt dışından Türkiye'ye getirilerek dağıtılacak kontrollü teslimata konu kaçak mal veya fonların yetkili makamların bilgisi ve denetimi altında girişini,

Kontrollü Geçiş: Türkiye'den transit geçecek kontrollü teslimata konu kaçak mal veya fonların yetkili makamların bilgisi ve denetimi altında geçişini,

Kontrollü Çıkış: Türkiye'de hazırlanarak yurtdışına götürülecek kontrollü teslimata konu kaçak mal veya fonların yetkili makamların bilgisi ve denetimi altında çıkışını,

Yurtiçi Kontrollü Teslimat: Ülke içinde hazırlanarak ülke sınırlarını terketmeden ülke içinde bir yerden başka bir yere götürülecek kontrollü teslimata konu kaçak mal veya fonların yetkili makamların bilgisi ve denetimi altında nakillerini,

İfade eder.

İKİNCİ KISIM

Kontrollü Teslimat

BİRİNCİ BÖLÜM

Kontrollü Teslimatın Şartları

Kontrollü Teslimatın Şartları

Madde 5-Kontrollü teslimatın uygulanabilmesi için;

a) Kontrollü teslimat kapsamına giren kaçakçılık faaliyetinin çok ciddi organize edilmiş olması,

b) Organizatörlerin, sermayedarların ve şebeke elemanlarının ortaya çıkarılması ve bunlar hakkında bütün delillerin tesbiti için başka bir imkan bulunmaması,

c) Mal veya fonların gideceği son yere kadar herhangi bir boşluğa meydan vermeyecek şekilde denetimin sağlanabilmesi,

d) Kontrollü teslimat uygulamaya yeterli zamanın bulunması,

e) Türkiye'de hazırlanarak yurtdışına götürülecek veya transit geçecek her türlü kaçak mal veya fonlar için ayrıca;

1.Kontrollü teslimat yönteminin boşluksuz işleyeceği ve failler hakkında kovuşturma ve soruşturma açılacağının talep eden Devlet tarafından garanti edilmesi,

2.Kontrollü teslimat uygulamasının sona erdiği, Türk vatandaşlarının yakalandığı ülke devleti tarafından Türk vatandaşları ile kontrollü teslimata konu mal veya fonlar ile bunların naklinde kullanılan araçlar ile karaparanın iadesi hususunun taahhüt edilmiş olması,

Zorunludur.

İKİNCİ BÖLÜM

Kontrollü Teslimat Kararı

Kontrollü Teslimat Talebi ve Kararı

Madde 6- Başkanlıklar, bu yönetmeliğin 5 inci maddesindeki şartların gerçekleşmesi halinde Kontrollü giriş, geçiş ve çıkış ile yurtiçi kontrollü teslimat kararının alınması için Cumhuriyet Başsavcılığı'na talepte bulunmaya ve bu konuda gerekli işlemleri yürütmeye yetkilidir.

Başkanlıklardan;

a)Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Emniyet birimlerinin,

b)Jandarma Genel Komutanlığı Kaçakçılık Daire Başkanlığı Jandarma birimlerinin,

Kontrollü teslimat kararına ilişkin yazılı taleplerini ivedi olarak Cumhuriyet Başsavcılığına iletir.

c)Sahil Güvenlik Komutanlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve Mali Suçlar Araştırma Kurulu Başkanlığı,

1)Kontrollü teslimata konu olan mal veya fonun bulunduğu yerin,

2)Bu yer belli değil ise kontrollü teslimat talep eden kuruluşun bulunduğu yerin polis veya jandarma görev bölgesinde bulunmasına göre,

Kontrollü teslimat kararına ilişkin yazılı taleplerini ilgili Başkanlığa yapar. Başkanlık da ivedi olarak Cumhuriyet Başsavcılığına iletir.

Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Gümrük Müsteşarlığının merkez ve taşra teşkilatı birimleri ile Mali Suçlar Araştırma Kurulu birimleri (1) ve (2) alt bendlerindeki şartları dikkate almadan Başkanlıklardan birine kontrollü teslimat kararına ilişkin yazılı taleplerini ivedi olarak iletebilirler.

Cumhuriyet Başsavcılığı, bu yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen şartların varlığı halinde evrak üzerinde yapılacak inceleme üzerine ivedi olarak kontrollü teslimata karar verir.

Yabancı Ülkelerin Talepleri

Madde 7- Yabancı ülkelerin kontrollü teslimat talepleri hakkında karar vermeye Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi yetkilidir. Ancak karaparanın kontrollü teslimatına ilişkin yabancı ülke talepleri hakkında karar vermeye Ankara Sulh Ceza Mahkemesi yetkilidir.

Yabancı İlkelerin Taahhütleri

Madde 8- Türkiye'de hazırlanarak yurtdışına götürülecek veya transit geçecek her türlü kaçak mal veya fonlar için ayrıca;

a)Kontrollü teslimat yönteminin boşluksuz işleyeceği ve failler hakkında kovuşturma ve soruşturma açılacağının talep eden Devlet tarafından garanti edilmesine,

b)Kontrollü teslimat uygulamasının sona erdiği, Türk vatandaşlarının yakalandığı ülke devleti tarafından Türk vatandaşları ile kontrollü teslimata konu mal veya fonlar ile bunların naklinde kullanılan araçlar ile karaparanın iadesi hususunda yabancı ülkelerin taahhütlerinin alınmasına,

Yönelik girişimler ilgili Başkanlık tarafından yürütülür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kontrollü Teslimatın Uygulanması

Kontrollü Teslimatın Uygulanması Ve Uygulamaya Son Verilmesi

Madde 9-Kontrollü teslimat kararının Cumhuriyet Başsavcılığınca verilmesini müteakip kontrollü teslimat uygulaması ilgili Başkanlıkça veya Başkanlığın uygun göreceği birimlerce yürütülür ve kontrollü teslimat uygulaması sırasında kullanılacak yöntemler kontrollü teslimatı uygulayan birim tarafından belirlenir.

İzleme ve gözleme işleminin tehlikeye düşmesi veya kontrollü teslimat uygulamasına devam edilmesi halinde, delillerin kaybolması veya sanıkların elden kaçırılma ihtimalinin ortaya çıkması durumunda, mahkeme kararı gerekmeksizin kontrollü teslimatı uygulayan birim amiri tarafından kontrollü teslimat uygulamasına son verilir ve derhal Başkanlığa bilgi verilir.

Kontrollü Teslimat Uygulamasına Son Verilmesinde Yetkili Mahkeme

Madde 10- Kontrollü teslimat uygulamasında yetki, kontrollü teslimat uygulamasına son verilen yer mahkemesine aittir. Kontrollü teslimat uygulaması Türk mahkemelerinin yargı yetkisini ortadan kaldırmaz.

Kontrollü Teslimat Uygulamasında Koordinasyon

Madde 11-Gerek yurtiçi kontrollü teslimat, gerekse kontrollü giriş, geçiş ve çıkışlarda, ilgili kuruluşlar arasındaki işbirliği ve koordinasyon ilgili Başkanlık tarafından yürütülür. Diğer taraftan, Polis ve jandarma birimleri arasında kontrollü teslimat uygulamasına ilişkin koordinasyon her iki Başkanlıkça bilgi alış verişi ve teknik işbirliği şeklinde sağlanır. Görevlilere, bu uygulama sırasında kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce her türlü yardım ve kolaylık sağlanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM
Çeşitli Hükümler

Yurtdışı Görevlendirme

Madde 12- Kontrollü giriş, geçiş ve çıkışlarda, ilgili ülkelerin talebi veya kontrollü teslimatın izlenmesine, gözlenmesine veya soruşturulmasına yardımcı olmak amacıyla kontrollü teslimatı uygulayan birimin veya yetkili mahkemenin gerekli görmesi halinde ilgili Bakanlıkça yurtdışında geçici görevlendirme yapılabilir. Yurtdışı görevlendirmeler 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Yürürlük

Madde 13- Bu yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer

Yürütme

Madde 14 - Bu yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

KARAPARANIN AKLANMASI İLE MÜCADELE

8. A. KARA PARA NEDİR?

Karapara, kaynağını oluşturan yasadışı eylemin yapıldığı an itibariyle iki grup içinde değerlendirilebilir. Birinci grup karapara; başlangıçtan itibaren "kara" olan paradır ve uyuşturucu madde kaçakçılığı, silah kaçakçılığı veya rüşvet gibi faaliyetlerden elde edilmiştir. Karapara doğrudan bir suçun işlenmesinden doğmuştur. İkinci grup karapara ise yasalara uygun olarak kazanıldığı halde sonradan "kara" niteliğini kazanan paradır. Yasalara uygun olarak kazanılan paranın, bu kazancı nedeniyle ödenmesi gereken verginin kaçırılması amacıyla gizlenmesi halinde ortaya çıkan paradır.

91/308/EEC sayılı Avrupa Konseyi Direktifi karaparayı şöyle tanımlar: Suç sayılan faaliyet olarak direktifte tanımlanan eylemlerden veya bu eylemlere iştirak edilmesinden elde edilen her türlü kazançtır. Direktifte suç sayılan faaliyetler ise genel itibariyle; yasadışı uyuşturucu madde bitkilerinin uyuşturucu madde elde etmek amacıyla yetiştirilmesi, üretimi, yapımı, satışı, ithali, ihracı, bu amaçlarla taşıma veya satınalma veya bu faaliyetlerde kullanılacağını bilerek mali kaynak veya araç-gereç, teçhizat temin etmektir. Genel olarak, uyuşturucu maddelerle ilgili faaliyetlerden elde edilen kazançtır.

Viyana Sözleşmesinin 3.maddesinin 1/a bendine göre 91/308/EEC sayılı direktif çerçevesinde, uyuşturucuya dayalı olarak bir karapara tanımı yapılmış, fakat bu tanımın genişletilebileceği ve üye ülkelerin belirleyeceği diğer suçların da direktif kapsamına alınacağı şerhi konmuştur. Ayrıca Viyana Sözleşmesi'nde karaparanın ikinci anlamı "Bir iktisadi değere sahip maddi ya da gayri maddi, taşınır ya da taşınmaz her türlü varlık ile bu varlıklar üzerindeki bir hakkı veya menfaati kanıtlayan her türlü hukuksal belgeler ve araçlar suç sayılan faaliyetlerden kazanıldığı takdirde "karapara" olarak nitelendirilirler" denerek tanım genişletilmeye çalışılmıştır.

Ülkemizde çıkartılan kanunda ise Karapara;

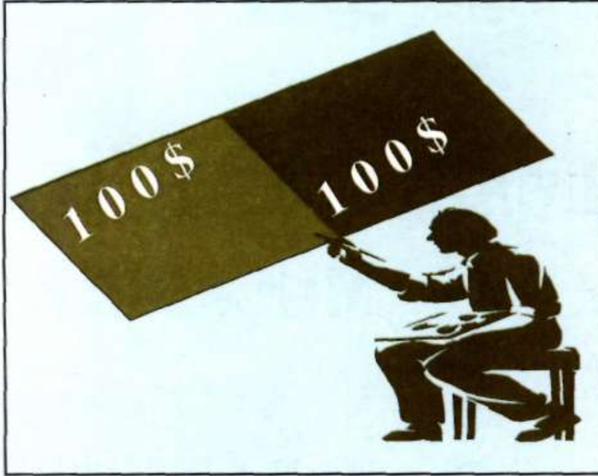
1. 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanundaki,
2. 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkında Kanundaki,
3. 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Kanundaki,
4. 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması Hakkında Kanundaki
5. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 344 üncü maddesinin 2 ve 3 numaralı bendlerindeki,
6. 765 sayılı Türk Ceza Kanunundaki Devletin Şahsiyetine Karşı İşlenen Cürümler ve aynı Kanunun 179, 192, 264, 316, 317, 318, 319, 322, 325, 332, 333, 335, 339, 341, 342, 345, 350, 403, 404, 406, 435, 436, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 504 ve 506 ncı maddelerindeki,

Fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen para veya para yerine geçen her türlü kıymetli evrakla, mal veya gelirleri veya bir para biriminden diğer bir para birimine çevrilmesi de dahil, sözü edilen para, evrak, mal veya gelirlerin birbirine dönüştürülmesinden elde edilen her türlü maddi menfaat ve değerdir.

Görüldüğü gibi karapara, genellikle uyuşturucu maddelere dayalı olarak tanımlanmıştır. Şurası da belirtilmelidir ki; 29 Kasım-1 Aralık 1994 tarihleri arasında yapılan Strazburg Konferansı'nda karapara tanımı genişletilerek; "her türlü kriminal aktivitilerden elde edilen kazanç" olarak açıklanmaya çalışılmıştır. Yani artık karapara; sadece illegal uyuşturucu trafiğinden elde edilen kazanç değil, her türlü suç olayından elde edilen kazanç olarak değerlendirilmekte ve mücadele bu boyutta yapılmaktadır.

8.B.KARAPARANIN AKLANMASI

Karapara ve karaparanın aklanması birbirinden ayrılamayan, ama farklı olan kavramlardır. Bu sebeple "karaparanın aklanması" eylemi de çeşitli şekillerde tanımlanmaktadır.

Aklama sürecinde, suç kaynaklı karaparaya yeni bir kimlik sağlanmakta ve kendisiyle ilişkiye giren kimselerin bu paranın kaynağını öğrenmeleri engellenmektedir. Kendisine yakın terimler içinde; karapara aklama illegal aktivitelerden kar ve özellikle nakit karı elde etmektedir ki, bu kar sanki meşru yoldan kazanılıyormuş gibi gösterilmektedir.

Temmuz 1989'da Onbeşinci yıllık Ekonomik Toplantı için sanayileşmiş 7 ülke devlet başkanı ve Avrupa Topluluğu Komisyonu Başkanı, Paris'te bir araya gelerek ekonomik suçlarla mücadele etmek üzere Mali Suçlarla Mücadele Teşkilatı (FATF)'nın kurulmasına karar vermişlerdir. Bu teşkilatın 1989'dan bu yana karaparaya karşı önemli bir mücadele verdiği gözlenmektedir. Mali Suçlarla Mücadele Teşkilatı'nın belirlediği karaparanın aklanması tanımlarını da şöyle sıralayabiliriz:

Hukuki neticelerden kaçınmak için suç içinde yer alan bir kimseye yardım etmek, bir malın kanunsuz kaynağını gizlemek veya değiştirmek veya o malın suçtan kaynaklandığını bilerek transfer etmek veya değiştirmektir.

Bir malın suçtan kaynaklandığını bilerek; onun doğru tabiatını, kaynağını, pozisyonunu, tasarrufunu, hareketini, haklarını veya sahibini gizlemek veya değiştirmektir.

Bir malın suçtan kaynaklandığını veya suça iştirakten kaynaklandığını bilerek o malın elde edilmesi sahiplenmesi veya kullanılmasıdır.

91/308/EEC sayılı Avrupa Konseyi direktifi karaparanın aklanmasını şöyle tanımlamaktadır.

Kasıtlı olarak;

Bir iktisadi değerin, suç sayılan faaliyetlerden ya da böyle bir faaliyete katılma eyleminden elde edildiğinin bilinmesine rağmen, yasadışı kökenini gizleme ya da görünümünü değiştirme veya böyle bir faaliyetin gerçekleştirilmesine katılmış olan kişilere doğacak hukuksal sonuçlardan kurtulmaları için yardım amacıyla, başka bir şekle dönüştürülmesi ya da transferi,

Bir iktisadi değerin, suç sayılan bir faaliyetten ya da böyle bir faaliyete katılma eyleminden elde edildiğinin bilinmesine rağmen, gerçek niteliğinin, kaynağının, yerinin, bileşiminin, yer değiştirmesinin, mülkiyetinin ya da üzerindeki öteki hakların gizlenmesi ve görümlerinin değiştirilmesi,

Bir iktisadi değerin, suç sayılan bir faaliyetten ya da böyle bir faaliyete katılma eyleminden elde edildiğinin önceden bilinmesine rağmen iktisap edilmesi, yardımcı olunması, azmettirilmesi, kolaylık sağlanması, yol gösterilmesi karaparanın aklanması eylemi sayılmaktadır.

Görüldüğü gibi karaparanın aklanması konusunda da bir hayli tanım yapılmıştır. Bütün tanımların asli iki unsurundan birincisi illegal yollardan elde edilen kazanç, ikincisi de bu kazancın görümününün degiştirilmesidir. Bu iki asli unsur gözönünde tutulduğunda kısaca karaparanın aklanması şöylece tanımlanabilmektedir.

Yasadışı yollardan elde edilen paranın, kimliğinin değiştirilmesi suretiyle, meşru bir kaynaktan kazanıldığı izleniminin yaratılmasına neden olan her türlü işlemdir.

Karaparanın aklanması süreci genel olarak üç aşamadan oluşmaktadır.

YERLEŞTİRME aşamasında suçlunun amacı, suçtan elde ettiği kazancı nakit formundan kurtarmaktadır. Zira günümüzde çek, kredi kartı ve diğer nakit olmayan araçlar sıklıkla kullanıldığından, büyük miktardaki nakit para dikkat çekicidir.

AYIRMA aşamasında fonun kaynağının kara olduğunu gizlemek amacıyla sıklık, hacim ve karmaşıklık açısından yasal işlemlere benzeyen bir dizi mali işlem yapılmaktadır.

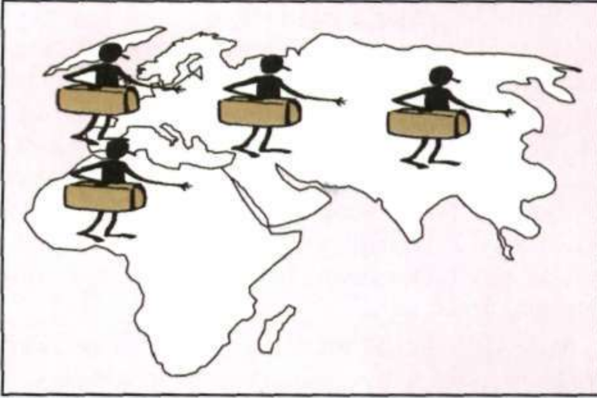
BÜTÜNLEŞME aşamasında ise suçlu yasal gibi görünen kazançları ile yatırım yapar, lüks bir hayat sürer veya kaynakların bir kısmını tekrar suç işlemek amacıyla kullanır.

Bu aşamalar örnek bir olay ile daha kolay anlaşılabilir.

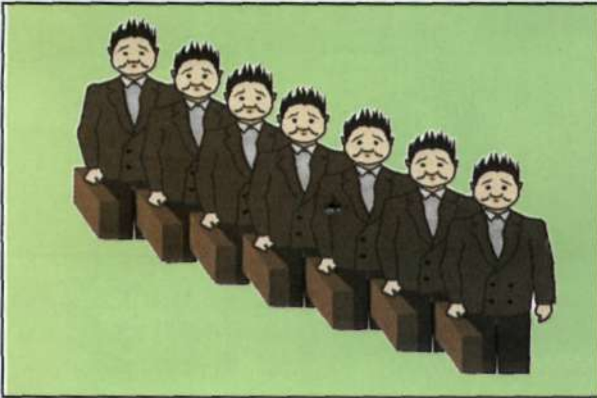
Yerleştirme aşamasında, uyuşturucu ticaretinden elde edilen paralarla bir paravan şirket satın alınmış ve bu paravan şirket hesaplarındaki paralarla tanınmış aracılardan hisse senedi alınmıştır. Ayırma aşamasında, bir başka ülkedeki mali kurum aracılığıyla uluslararası piyasalarda hisseler alınıp satılmış ve çok geniş bir portföy oluşturulmuştur. Daha sonra hisselerin ilk alındığı ülkede bu hisseler tekrar satılmıştır. Bütünleşme aşamasında ise, satışlardan elde edilen karlar vergi cenneti adalardaki yasal mali kurumlara aktarılmış ve şişeleme fabrikaları, lüks yat ve gemi pazarlama şirketlerine yatırım yapılmıştır.

8.C.KARAPARA AKLAMA YÖNTEMLERİ

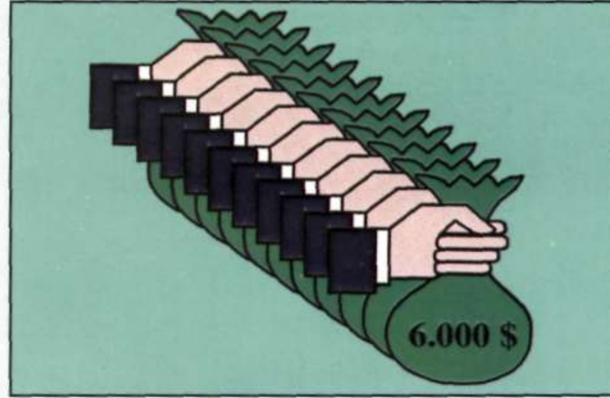
Yasadışı yollardan elde edilen paranın kimliğini gizlemek için, başta teknolojinin sağladığı imkanlar olmak üzere bir çok metod kullanılır. Yurtdışına kaçırma, kıymetli evraka dönüştürme, serbest bölgelerde sunulan mali hizmetlerden yararlanılması, kredi kartlarının kullanılması, nakit alımlarının yapılması, banka transferlerinden faydalanma gibi yollar bunların sadece bir kaçıdır.

Nakit Kaçakçılığı metodunda nakit para fiziksel olarak taşınır. Para kuryesi olarak taşıma işleminde görev alan şahıs, nakit parayı ya kendisi doğrudan veya başka herhangi bir taşımacılık vasıtasıyla nakit para üzerine denetimi olmayan ve banka gizliliği prensibinin mevcut olduğu bir ülkeye taşımaktadır. İkinci aşamada da, bu iki özelliğin sağladığı imkanlardan faydalanarak, nakit parayı banka hesabına yatırıp kanunsuz paraya kanuni bir kaynak yaratmış olur.

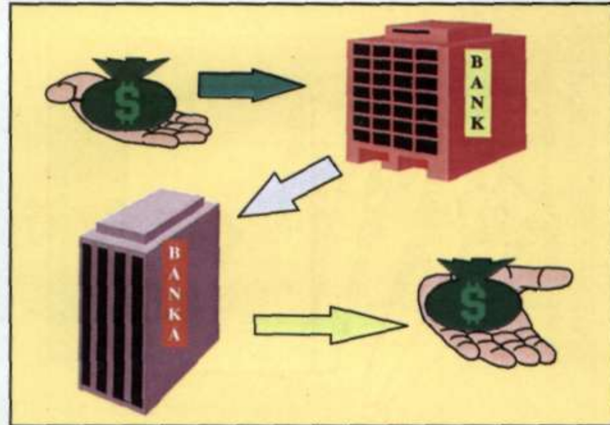

Smurfing (Mantarlama) metodu, kağıt ticareti yerine kullanılmaktadır. Bu isim Florida'da ortaya çıkarılan bir olayda ilk defa olarak kullanılması sebebiyle verilmiştir. Temel özeliği, devletin nakit muamelelerinde koyduğu sınıra çok yakın miktarların kullanılmasıdır. Örneğin, belirli bir meblağın üzerindeki banka muamelelerinde kimlik belirlenmesi mecburidir. Büyük hacimli bir paranın kütle halinde başka bir ülkeye transferi dikkat çekeceğinden kaçakçılığı yapmak isteyen kimseler, 100 kişi kiralayıp aynı parayı 9999 dolarlık dilimler halinde başka ülkeye transfer edebilmektedirler.

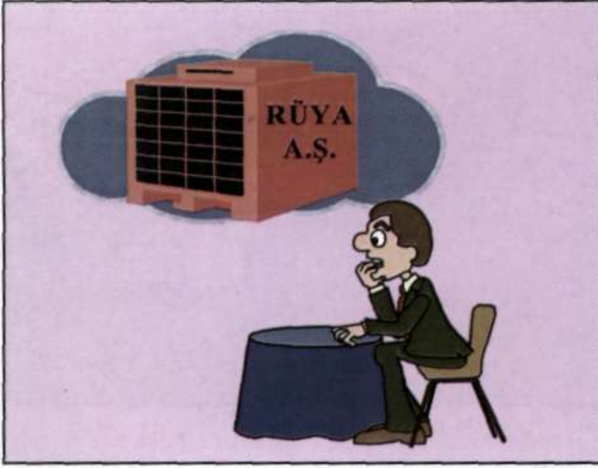
Yapılandırma metodunda da muamelenin rapor edilmesinden kaçınmak için başvurulan yollardan birisidir. Büyük bir ekonomik operasyon gerektiren parayı belirli aşamalarla ve belirli bir yapıyla taşımaktır. Örneğin, tek bir kaçakçı 30 milyon doları 6000 dolarlık meblağlar halinde beşbin operasyonda nakleder.

Vergi Cennetleri diye bilinen ülkelerden faydalanma da başlıca metodlardandır. bu ülkelerde, gelirler üzerinde vergi yoktur veya çok düşük bir vergi vardır, banka veya ticaret gizliliği esası vardır, nakit üzerinde kontrol yoktur, şirket, banka kurmak veya satın almak çok kolaydır, politik ve ekonomik istikrara sahiptir, modern bir haberleşme sistemi vardır, ülkeye giriş kolaydır ve müsait bir coğrafyası vardır.

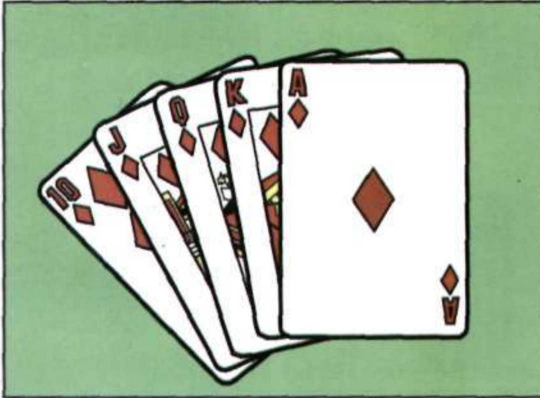
Borç ödeme metodunda vergi cennetlerine transfer edilen para tekrar geriye döndürülmektedir. Vergi cennetindeki bir bankaya para yatırılır, bu para kaçakçının bulunduğu ülkedeki başka bir bankaya transfer edilir. Ama vergi

cennetindeki para başka bir isme ait hesapta olmalıdır. Böylece ani zenginleşmenin sebebi sorulduğunda banka transfer belgesinin gösterilmesiyle bir borcun geri alındığı ispatlanmış olur.

Taşeron veya hayali şirketlerin kullanıldığı metodlar da mevcuttur. Önce çok küçük sermayeyle bir şirket kurulur. Kanuni bir iş yapıyormuş gibi gösterilir. Belirli bir süre sonra, bu şirket sermayesini büyüterek veya büyütmüş gibi göstererek başka bir şirket adını alır. Böylece sayısız şirket kurularak paraya kanuni zemin hazırlanır.

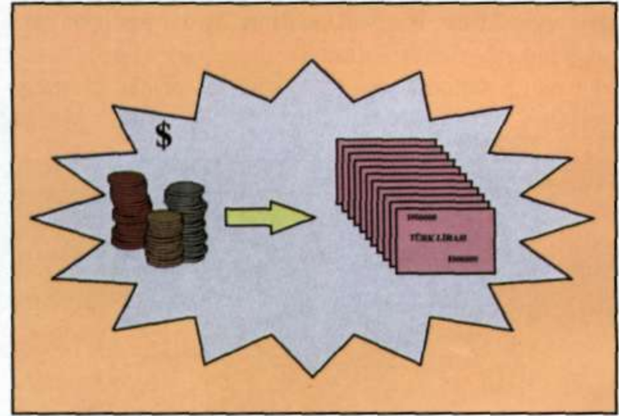
Nakit işlemleri adı verilen metod da restorant işletmeciliği, bozuk para kullanılan işlemler, otomobil yıkama şirketleri, taksicilik, gazinoculuk, otelcilik gibi nakit paranın kulanıldığı iş kolları dolayısıyla tercih edilmektedir. Bunun arkasında yatan temel mantık günde kaç pizza satıldığını veya kaç otomobil yıkandığını belirlemenin imkansız oluşudur.

Kumar ve Gazinoculuk Sektörü de para aklamak için kullanılmaktadır. Bu metodta aklayıcı nakit parayla kumarhaneye giderek kasadan oyun fişi alır. Bu fişle ya çok az bir oyun oynar veya hiç oynamaz. Sonra tekrar kasaya giderek o kadar nakit parayı taşımasının tehlikeli olacağını, kendisine çek yazmalarını istemektedir. Çekini alan aklayıcı kendisine paranın kaynağı sorulduğunda ise kumardan kazandığını söyleyecektir. Bazen toto-loto, at ve köpek yarışlarında da aynı olay vuku bulabilir. 1 milyar TL. isabet eden bir piyango biletini, biletin sahibinden 1 milyar 500 milyon TL.ye satın alan aklayıcı kendi parasına kanuni bir zemin bulmuş olur.

Yeraltı Bankacılığı Sisteminin kullanılması da mümkündür. Değişik kaynaklarda, bu sisteme argon edebiyatından kaynaklanan isimlerler Chop, Hundi veya Hawalla sistemi dendiği de görülmektedir. Bu sistem sadece ekonomik ilişkileri tarihe dayanan ve sermaye hareketleri belirli bir dengeye oturmuş ülkeler arasında geçerlidir. Aklayıcı karaparayı alıp, bu sistemin bulunduğu ülkedeki bir bankere yatırmaktadır. Banker bu parayı o ülke parasına çevirir ve aklayıcı parayla tekrar ülkesine döner. Gittiği ülkede parayı takas eden banker çok iyi tanındığından parayla ilgili bir sorun çıkmaz.

Yanlış veya şişirilmiş faturaların kullanılması da rastlanan bir metodtur. Aklayıcı, parayı transfer edeceği ülkedeki bir şirketten mal veya hizmet almışcasına bir fatura alır. Bu fatura ya sahtedir ya da şişirilmiş bir faturadır. Sonra karaparayı mal veya hizmetin karşılığını ödüyormuş gibi o ülkeye gönderir. Böylece hem karaparayı aklar ve hem de başka bir ülkede yatırım yapma imkanına sahip olur.

Nakit Değişimi (Exchange) yoluyla döviz bürolarında çok miktarda nakit takas edilebilmektedir. Özellikle aklayıcının parası döviz ise (ki genelde böyledir) aklama işlemini daha kolay yapabilmektedir. Hatta bazı döviz büroları paranın naklini de sağlamaktadırlar.

Broker Borsaları (Aracı Büroları) aracılığıyla borsa senedi alarak veya bir broker işbirliğiyle bono satın alınarak, kanunsuz paraya kanuni bir çehre sağlanabilir. Ayrıca karapara mevduat altında da saklanabilir. Parayı yurt dışına çıkarırken elindeki borsa belgesi kanuni dayanağını teşkil

edecektir.

Transfer Edilemeyen Nakitler daha ziyade Rusya'da mafya ve uyuşturucu dağıtıcıları tarafından kullanılır. Transferi mümkün olmayan rubleyle antika, gayrimenkul veya hammadde alıp bunları döviz karşılığında satarak karaparayı aklamaktadırlar.

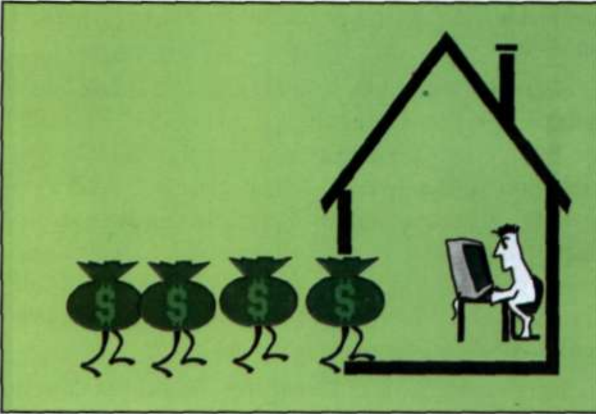
Para Kuryelerinin kullanılması: Bu kimseler kanuni olarak para taşıyan kimselerdir ve genelde sınırlardan geçişte kolaylık görürler. Bir para kuryesine rüşvet vererek kendi parasını taşıtmak isteyen bir karapara sahibi her zaman ortaya çıkabilmektedir. Bu açıdan kullanılma ihtimalleri çok yüksektir.

Perakendeci Bankacılık Piyasalarının Başlıca unsurları olan Cari Hesaplar, Maaş Hesapları, Gizli hesaplar, para piyasası mevduat hesapları gibi değişik hesap türleri karapara aklamak amacıyla kullanılabilmektedir.

Telefon Bankacılığı sayesinde belirli miktardaki ödemeler bilgisayara bağlı telefon yardımıyla yapılabilmektedir. Elektronik aletlerin kullanıldığı bu sistem de kullanılmaya müsaittir. Bu Gruba Akıllı Telefonlar da dahildir.

Ev ve Ofis Bankacılığı sayesinde elektronik cihazlar

yardımıyla bankaya gitmeden para transferi sağlayan bir sistemdir. Hile veya sahtecilikle kullanılması mümkündür.

8.D.ULUSLARARASI ENSTRÜMANLAR

Uluslararası düzeyde birlikte mücadelenin gerekliliğine inanan ülkelerin biraraya gelmesiyle bazı uluslararası enstrümanlar oluşturulmuştur.

Bu enstrümanlardan bazıları şunlardır:

1-Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin R (80) 10 sayılı Tavsiye Kararı

Avrupa Konseyi Uzmanlar Komitesinin 1977-1980 yılları arasında karaparanın aklanmasıyla ilgili olarak yaptığı çalışmaların bir sonucu olan "Suç Kaynaklı Paranın Saklanması ve Transferine Karşı Tedbirler Hakkındaki Tavsiye Kararı" Bakanlar Komitesinin 27 Haziran 1980 tarihli toplantısında kabul edilmiştir. Tavsiye Kararında "suç kaynaklı fonların bir ülkeden diğerine transferi ve ekonomik sisteme girerek aklanması süreci, ciddi problemler neden olmakta, başka suçların işlenmesini teşvik etmekte ve olayın ulusal ve uluslararası düzeyde yayılmasına sebep olmaktadır" ifadesine yer verilerek, üye ülke hükümetlerine bankacılık sisteminde para aklamayı önlemek üzere alınabilecek bazı tedbirler önerilmiştir. Zamanında gereken önem verilmeyen bu Tavsiye Kararından FATF tavsiyeleri ve AT Direktifinin hazırlanmasında yararlanılmıştır.

2- Uyuşturucu ve Psikotrop Maddeler Kaçakçılığına Karşı BM Sözleşmesi (Viyana Konvansiyonu)

Hazırlanması esnasında Türkiye'nin de katkıda bulunduğu BM Sözleşmesi, 19 Aralık 1988 tarihinde imzaya açılmış olup, şimdiye kadar 89 ülke tarafından imzalanmıştır. 20 ülke tarafından onaylandıktan sonra 20 Kasım 1990'da yürürlüğe giren Sözleşme, uluslararası ceza hukuku alanında şimdiye kadar benimsenmiş olan en detaylı ve geniş enstrümanlardan biri olup, tüm dünyada konu ile ilgili ulusal kanun ve uygulama tekniklerini uyumlaştırmayı hedeflemektedir. Sözleşme ile; uyuşturucu madde kaçakçılığı ile ilgili faaliyetlerin ve bu faaliyetler sonucu elde edilen kazançların aklanmasına dair işlemlerin cezai müeyyidelere bağlanması üzerinde anlaşmaya varılmıştır.

Konvansiyonun giriş bölümünde de belirtildiği üzere; Viyana Konvansiyonunun hedeflerinden biri, yasadışı uyuşturucu kaçakçılığı yapan kişileri, faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlardan mahrum ederek, onlarıda bu suçları işlemeye iten temel nedeni ortadan kaldırmaktır. Dolayısıyla, Sözleşmede karaparanın aklanmasının önlenmesine ilişkin hükümlerde yer almaktadır. Ancak burada belirtilmesi gereken husus; Sözleşmenin isminden de anlaşılacağı üzere sadece uyuşturucu kaçakçılığından elde edilen kazançların aklanmasının, Sözleşme kapsamında suç olarak kabul edilmiş olmasıdır.

3-Basle Komitesi İlkeler Bildirisi

Belçika, Kanada, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, Hollanda, İsveç, İsviçre, İngiltere, ABD ve Lüksemburg merkez bankası temsilcileri ve denetim otoritelerinden oluşan Basle Komitesi'nin Aralık 1988'de yayımladığı İlkeler Bildirisi ile, bankacılık sistemi yoluyla karaparanın aklanmasını ön-

aklama amacıyla kullanılma ihtimali bulunan faaliyetleri yürüten teşebbüslere de bu direktif hükümlerinin uygulanabileceği ve direktifin 1 Ocak 1993'te yürürlüğe gireceği de hükme bağlanmıştır.

AT direktifinin 1.maddesinde "Para Aklama" şöyle tanımlanmıştır: "Para aklama bilerek ve isteyerek işlendiğinde aşağıdaki anlama gelmektedir:

-Ceza gerektiren faaliyet veya bu tür faaliyete ortak diğer bir faaliyet sonucu elde edilmiş bir malın yasa dışı kaynağını gizlemek veya bu tür aktiviteye katılan bir kişinin bunun yasal sonuçlarından kaçınması için yardımcı olmak amacıyla malın transferi veya başka bir mala dönüştürülmesi,

-Mal üzerindeki hakların yerinin, hareketinin mükiyetinin, gerçek niteliğinin, malın ceza gerektiren bir faaliyet veya bu faaliyete yardımcı diğer bir faaliyet sonucu elde edildiğini bilerek saklanması veya korunması,

-Yukarıdaki paragraflarda bahsedilen faaliyetleri kolaylaştırmaya, suça katılmaya, tavsiyede bulunmaya ortaklık etmek.

Aklanacak malı yaratan faaliyetler diğer bir ülke sınırı içinde veya 3 üncü ülkede yapılmış olsa dahi para aklama yukarıdaki şekilde telakki edilecektir.

Direktifte dikkati çeken bir husus mali sistemde yeralan kurumların tamamen kapsanmasıdır. Bankalar building societies, sigorta şirketleri, menkul kıymet şirketleri, finansal kiralama şirketleri, kredi kartı çıkaran firmalar Direktif kapsamında yeralmıştır. Ayrıca Direktifin 12 nci maddesinde bu direktifin para aklama amacıyla kullanılabilecek mali kurum dışında kalan teşebbüslere de uygulanması yönünde üye ülkelerin gereken tedbirleri almaları tavsiye edilmektedir. 13 üncü madde ile üye ülkelerden birinde para aklama amacıyla kullanılmış teşebbüsleri 2 nci maddede belirtilen kurumlar kapsamına eklenmesini de inceleyerek bir İrtibat Komitesi tesis edilmiştir.

8.E.ÜLKEMİZDEKİ KARAPARA KANUNU VE UYGULAMA ALANI

Gerek 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin gerekse üyesi bulunduğumuzu FATF'ın 40 tavsiyesinde yer alan ancak hukukumuzda mevcut olmayan hususların ulusal mevzuatımıza alınması gereğinden hareketle ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla kara paranın aklanması ile uyuşturucu ve psikotrop maddelerin kaçakçılığının önlenmesi konusunda lüzumlu yasal değişiklikleri ve ilaveleri içeren bir tasarı hazırlanmıştır. Mezkur tasarı TBMM'de 13.11.1996 tarihinde kabul edilerek, 19 Kasım 1996 tarih ve 22822 sayılı Resmi Gazete'de 4208 sayılı kanun numarası ile yayımlanarak yasalaşmıştır.

Kanun ile aşağıda belirtilen hususların mevzuatımızda ihdası ve uygulamasına imkan sağlanmıştır.

-Kanunda sayılan suçlardan sağlanan gelirlere yasal nitelik kazandırılması yani kara paranın aklanması suç olarak kabul edilmiş ve bu gelirlerin müsadere edilmesi imkanı sağlanmıştır.

-Kontrollu teslimat yönteminin uygulanma imkanı oluşturulmuştur.

-Kendisi uyuşturucu madde olmayan, fakat uyuşturucu madde imalatında kullanılması zorunlu olan kimyasal maddelerin denetim mekanizması oluşturulmuştur.

-Kara paranın aklanmasının önlenmesinde, mali hareketleri inceleyip denetleyecek Maliye Bakanlığı'na bağlı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı aracılığıyla, mücadele amaç ve politikalarının tayini, planlanması, koordinasyonu, gözetimi, takip ve denetimi de ayrıca sağlanmıştır.

Söz konusu kurul, mali hareketler üzerinden kara paranın aklanmasını tesbit edecek ve banka ve banka dışı mali kurumlar üzerinde kara paranın aklanmasının önlenmesi amacıyla önleyici ve düzenleyici bir takım tedbirler alacaktır.

Ayrıca kanunun 3 üncü maddesinin 4 üncü fıkrası ile; Kurul Başkanlığı'nın Cumhuriyet savcıları veya cumhuriyet savcıları adına zabıta makamlarınca intikal ettirilen konuları incelemek ve bu makamların karaparanın aklanması suçunun tespitine ilişkin taleplerini yerine getirmek ve aynı maddenin 5 inci fıkrası ile kara paranın aklanması suçunun işlenip işlenmediği konusunda ön inceleme yapmak ve suçun işlendiğine dair ciddi emarelerin varlığı halinde zabıta makamları ile işbirliği yaparak, bu kanuna ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun zabt ve aramaya ilişkin hükümlerine göre işlem yapılmasını istemek gibi yükümlülükleri de bulunmaktadır.

Diğer bir ifadeyle bu Kurul yukarıda ifade edildiği gibi banka ve banka dışı mali kurumlardaki para hareketliliğinden karaparanın aklandığını tesbit edecek ve zabıta makamları ile işbirliği yapacak veya taleplerini yerine getirecektir.

Bu suçun tesbitinin birinci yoludur. Diğer yol ise tarafımızdan uygulanabilecek olan, suçtan aklanan paraya gidilmesi tekniğidir.

Bu teknik ile karaparanın aklanması suçunun ortaya çıkartılması, kanunda belirtilen suçlara ilişkin tarafımızdan yapılan kovuşturma ve soruşturmalar sırasında mümkündür.

Bu amaçla karaparanın aklanmasını tespit amacıyla

aşağıdaki hususların yapılacak araştırma ve incelemelerde değerlendirilmesi gerekmektedir.

KARAPARANIN AKLANMASINI TESBİTİ AMACIYLA KULLANILABİLECEK SORULAR

* Suçun işlenmesi için gerekli paranın kaynağı hakkında ne biliyorsunuz?

* Paranın nereden ve kimden geldiğini biliyor musunuz?

* Paranın ne olduğunu (ne yapıldığını) biliyor musunuz?

* Türkiye sınırında para girilmesi veya kaçırılmasına ilişkin herhangi bir bilginiz var mı?

* Paranın yasal olmayan taşınmasında kullanılan metodlar hakkında bilginiz var mı?

* Sahte kimlik kullanımına ilişkin bilginiz var mı?

* Bu suçun işlenmesini kimin finanse ettiğini biliyor musunuz?

* Taşıma işini kim yapıyor?

* Size veya suç grubu üyelerine ödeme nasıl yapılıyor?

* Suçun işlenmesi için paranın nasıl transfer edildiğini biliyor musunuz?

* Suçun işlenmesinden elde edilen gelirin nerede ya da nasıl saklandığını ya da yatırıma dönüştürüldüğünü biliyor musunuz?

* Para taşıyan kuryeleri biliyor musunuz?

* Hiç defter-i kebir, yevmiye defteri, gizli faturalar, bilgisayar kayıtları tutuluyor mu ya da bu işlemlerin idare edildiği diğer mekanizmalarla çalıştınız mı? Ya da bunları gördünüz mü?

* Size hiç nakit, çek ya da diğer nakti aracı bankaya, bir işe ya da döviz büfesine götürmeniz söylendi mi?

* Parayı farklı kişiler mi aklıyor ya da suçu finanse edenler aynı kişiler mi?

* Parının Türkiye'ye girdikten veya ayrıldıktan sonra ne olduğu hakkında size her hangi bir şey söylendi mi? parayı kimin aldığını biliyor musunuz?

* Hiç rüşvet olaya dahil oldu mu?

* Bu suçların işlenmesine karışan temel etkin grup nedir? Ulusal veya çok uluslu örgütler veya sendikalar bu faaliyette yer alıyor mu? Kaçakçılar, gruplarının ya da örgütlerin dışında mı iş yapıyorlar?

* Para kaçakçılığında giriş noktaları nereleri? Diğer uluslararası sınırlardan kaçakçılık konusunda bir bilginiz var mı? Nereleri?

* Saklama metodları taşıma ve katılan kişilerin tiplerini tarif ediniz?

* Kaçakçıların veya kuryelerin kimliğini saklamak için sahte dökümanlar kullanılıyor mu? Bu dökümanlar nasıl elde ediliyor? Nasıl ve kim tarafından bu dökümanlar sahte hale getiriliyor ne çeşit dökümanlar kullanılıyor?

* Suç işlendikten sonra karşılığı nasıl ödeniyor? Ödeme nakit mi yapılıyor? Ödeme önceden mi yapılıyor yoksa, suç işlendikten sonra mı?

* Suçtan elde edilen para nasıl hareket ettiriliyor. Nakit,kredi mektubu, banka mevduatı, banka havalesi, uluslararası çek, geleneksel yeraltı bankacılık sistemleri

* Aklanan uyuşturucu paralarını kim kontrol ediyor?

* Hiç suça ilişkin ödemelerde kullanılan çek, banka havalesi, seyahat çeki veya nakit haricinde diğer parasal araçlardan birini gördünüzmü?

* Eğer gördüyseniz, bu işi yapan bankanın veya kuruluşun ismini ve yerini biliyor musunuz? Bu çeklerin ödendiği kişi veya işyerinin ismini biliyor musunuz?

* Paranın taşınması sırasında nasıl bir paket veya alet kullanılıyor?

* Suçtan elde edilen para alınırken orada bulunuluyor mu? Suçu işleyenler paraları yanlarına alıyorlar mı?

* Parayı hareket ettirmek için hangi uluslararası veya yurtiçi rotalar kullanılıyor?

* Hangi saklama metodları kullanılıyor?

* Parayı taşıyan kuryeler kimler? Para taşıyıcılar yerli mi? Sizinle konuşuyorlar mı? Hangi dil(ler)i konuşuyorlar? Yanlarında bağajları var mı? Onlar hakkında başka neler biliyorsunuz?

* Hangi çeşit ve ne yapımı taşıtlar kullanıyorlar?

* Paranın transferinde kullanılan özel isimler var mı?

* Uyuşturucu ödemeleri hangi para (döviz) ile yapılıyor? Hangi isimlendirmelerle? Nasıl paketleniyor ve işaretleniyor? Miktar nasıl kontrol ediliyor?

* Nakit kimden ve nerede alınıyor? Paranın nerede teslim edileceği konusunda kim bilgi veriyor? Bu sizin patronunuz mu? Bu hep aynı kişi mi? Kime rapor veriyorlar? Tedarik edenin nakiti nasıl hareket ettirdiğini biliyor musunuz?

* Paranın nerede depo edildiğini biliyor musunuz?

* Parayı sizin üstünüzdekilere ulaştırmak ve korumak için özel bir örgütlenme var mı?

* Mali işlemlere özel bir şekil var mı? (Her hafta, aynı zamanda, aynı kişi ile başlamak gibi)

* Bir hava alanından, limandan, tren veya otobüs istasyonundan hiç para transferi yaptınız mı? Eğer yaptıysanız

nerede? Siz bizzat para teslimatı yapıyor ya da alıyor musunuz? Ne kadar miktarlarda? Geçilmesi gereken güvenlik kontrol noktaları var mı? Varsa para bu güvenlik kontrollerinden bulunmadan nasıl geçiyor?

* Görevlerinizde, hiç herhangi bir isim, telefon numarası, adres, kredi kartı numarası veya iş kartı size verildi mi? Eğer öyleyse, adresleri, kart numaralarını vb. söyleyiniz?

* Parayı taşımak için size ne ödeniyor? Nasıl ödeniyor?

* Para aklamayı yönetmek için ne çeşit defteri-kebir, yevmiye defteri, faturalar, bilgisayarlar veya diğer dökümanlar ya da mekanizmalar kullanılıyor? Siz neler kullanıyorsunuz?

* Parayı (nakiti) çeki veya parasal aracı, bankaya, işyerine döviz büfesine ne zaman teslim ediyorsunuz? Size ne çeşit bir makbuz veriliyor? Bankanın adı ne ve nerede? Kiminle iş yapıyorsunuz? Bu işlem için düzenlemeler nasıl yapılıyor ve kim tarafından yapılıyor?

* Bu işlemlerden herhangi biri için bir bankayı kullanıyorsanız, hangi bankayı kullanacağınıza nasıl karar verdiniz? Hesap numarası nedir? Hesap hangi isim altında tutuluyor? Bankada kimi görüyorsunuz?

* Bankayı ne zaman kullanıyorsunuz? Ne kadarlık bir para bu işleme katılıyor? Bu miktarı neden geçemeyeceğiniz size daha önce söylendi mi? Farklı işlemlerde farklı miktarlar var mı?

* Bir günde/haftada/ayda kaç defa bankadan para almaya veya para vermeye bankaya gidiyorsunuz? Kaç tane bankaya gidiyorsunuz?

* Para aklayıcı ne kadar para alıyor? Belli başlı para aklayıcılar kimler?

* Yabancı bir banka veya şirket ile ortaklık var mı? Hesap bilgilerini verebilirmisiniz? Bankayı veya şirketi tarif ediniz?

* Bu şirketlerle ortaklığı olan kişiler hakkında ne biliyorsunuz?

* Hangi şirketlerde, ya da hangi ülkeler kanalı ile paralar aklanıyor? Niye bu ülkeler tercih ediliyor? Bu ülkelerde parayı kim alıyor?

* Türkiye'nin hangi şehirlerinde veya şehirleri üzerinden para aklanıyor? Niçin bu şehirler seçiliyor?

* Para aklamadaki rolünüz için size ne ödeniyor? Sizin ödemeniz nasıl yapılıyor?

* Örgüt tarafından ya da örgüt adına hangi kredi kartlarını kullanıyordunuz? Kartları ne için kullanıyorsunuz? Hesaplar kimin adına ve numaraları ne?

* Örgüt adına sizin kullandığınız ya da örgütün kullandığı hangi bankalar? Siz bankada kiminle iş yapıyorsunuz? Banka yetkililerin yasadışı faaliyetin farkındalar mı?

* Örgüt tarafından ya da örgüt adına sizin tarafınızdan hisse senedi, mal veya gayrimenkul broker kullanılıyor mu?

* Bot, uçak ve otomobilin de içinde olduğu hangi iş veya mallar sizin tarafınızdan örgüt adına ya da örgüt tarafından kullanılıyor?

* Örgüt üyeleri kendi adına servet edinebilir mi? Ya da örgütünüz başka birinin adına saklı servet mi ediniyor? Ya da emanete mi? (Güvenilir birinin adına)

* Örgüt üyeleri, tarafından başka hangi varlıklar ediniliyor?

* Bu varlıklar nerelerde bulunuyor?

* Herhangi bir örgüt malı veya işi için bir acenta, memur veya emanetçi var mı? Kim bunlar?

* Örgütün yabancı ülkelerdeki birisiyle iş bağlantısı var mı? (Bir yabancı sahipli/yabancılar tarafından çalıştırılan şirket veya yabancı banka ile)

* Örgütün paralarını korumak için ya da gelir yaratmak için ne çeşit iş düzenlemeleri kullanılıyor? Bunlar nerede bulunuyor?

* Örgütün karlarını yatırıma dönüştürdüğü ya da sakladığı, transfer ettiği, akladığı karmaşık metodlar var mı? Bunlar kıymetli taş, yarış atları, altın, az bulunur şirketler veya diğer nadir bulunur varlıkları oluyorlar mı? Eğer böyleyse düzenlemeleri kim yapıyor? Bu varlıkları kim idare ediyor?

* Örgüt tarafından ne çeşit kayıtlar ve defterler saklanıyor? Kim saklıyor?

* Söyledikleriniz doğrulamak için saklanan kayıtların hangilerini verebilirsiniz?

* İşlemlerini diğer ülkelerden gelen paralarla yürütüldüğü hiç oldu mu?

* Hangi hesaba, işe, ülkeye, diğer bir varlığa veya kişiye ne kadar para gideceği kararını kim veriyor? Bunlar varlık transferi sırasında kod isim veya tüzel kişilik ismi kullanıyorlar mı?

* İşi idare etmek için ne çeşit iletişimler kullanılıyor? (Örneğin, havale paraları, araba veya cep telefonları, kredi kartları, teminat mektupları vb.)

* Bu işlemlere ilişkin olarak bir rüşvet olayı oldu mu?

* Kim tarafından ödeniyor? Ne kadar? Ne kadar süre için?

* Olayın boyutu nedir?

* Devlet görevlilerine ödenecek para nasıl hareket ettiriliyor? Nakit mi? Kredi mektubu mu? Banka mevduatı mı?

Uluslararası çekler mi? Geleneksel yeraltı bankacılık sistemi mi?

* Devlet görevlileri ile bağlantı kuran kişilerin hepsini tarif ediniz? Bu kişiler suçun işlenmesi faaliyetine de karışıyorlar mı?

* Devlet görevlileri hangi işyerleri ile bağlantı kuruyorlar?

* Devlet görevlileri tarafından bağlantı Türkiye'deki veya yabancı bankalarla mı yapılıyor? Hesap bilgilerini verebilir misiniz? Bankayı tarif ediniz.

* Bu bankalarla ya da şirketlerle bağlantı kuran kişiler hakkında ne biliyorsunuz?

* Banka yetkilileri yasadışı faaliyetin farkındalar mı?

8.F. 4208 SAYILI KARAPARA AKLANMASININ ÖNLENMESİ İLE 2313 SAYILI UYUŞTURUCU MADDELERİN MURAKABESİ HAKKINDA KANUNDA, 657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNUNDA VE 178 SAYILI MALİYE BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HİKMİNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

BİRİNCİ KISIM
KARAPARA AKLANMASININ ÖNLENMESİ
Birinci Bölüm
Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

Madde 1- Bu Kanunun amacı, karapara aklanmasının önlenmesi konusunda uygulanacak esasları belirlemektir.

Tanımlar

Madde 2- Bu Kanunda geçen;

a) Karapara;

1.1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanundaki,

2.6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkında Kanundaki,

3.2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Kanundaki,

4.2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması Hakkında Kanundaki

5.213 sayılı Vergi Usul Kanununun 344 üncü maddesinin 2 ve 3 numaralı bendlerindeki,

6.765 sayılı Türk Ceza Kanunundaki Devletin Şahsiyetine Karşı İşlenen Cürümler ve aynı Kanunun 179, 192, 264, 316, 317, 318, 319, 322, 325, 332, 333, 335, 339, 341, 342, 345, 350, 403, 404, 406, 435, 436, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 504 ve 506 ncı maddelerindeki,

Fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen para veya para yerine geçen her türlü kıymetli evrakla, mal veya gelirleri veya bir para biriminden diğer bir para birimine çevrilmesi de dahil, sözü edilen para, evrak, mal veya gelirlerin birbirine dönüştürülmesinden elde edilen her türlü maddi menfaat ve değeri,

b) Karapara Aklama Suçu: Türk Ceza Kanununun 296 ncı maddesinde belirtilen haller haricinde, bu maddenin (a) bendinde sayılan fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen karaparanın elde edenlerce meşruiyet kazandırılması amacıyla değerlendirilmesi, bu yolla elde edildiği bilinen karaparanın başkalarınca iktisap edilmesi, bulundurulması, elde edenlerce veya başkaları tarafından kullanılması, kaynak veya niteliğinin veya zilyet ya da malikinin değiştirilmesi, gizlenmesi veya sınır ötesi harekete tabi tutulması veya bu hareketin gizlenmesi, yukarıda belirtilen suçların hukuki sonuçlarından failin kaçmasına yardım etmek amacıyla kaynağının veya yerinin değiştirilmesi veya transfer yoluyla aklanması veya karaparanın tespitini engellemeye yönelik fiilleri,

c) Kontrollü Teslimat: Suç faillerinin belirlenmesi, her türlü delilin tesbiti, toplanması, kaçak veya kaçak olmasından şüphe edilen mal veya fonların müsaderesi amacıyla, yurt içinde dağıtılacak veya yurt dışından Türkiye'ye getirilerek dağıtılacak veya Türkiye'de hazırlanarak yurtdışına götürülecek veya Türkiye'den transit geçecek, uyuşturucu ve psikotrop maddeler, 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Eki I ve II Numaralı Tablolar ile bu Tablo değişikliklerinde yer alan maddelerin ve bunlara bağlı fonlar veya karapara veya karaparaya kaynaklık edecek diğer her türlü kaçak veya kaçak olmasından şüphe edilen eşyanın yetkili makamların bilgisi ve denetimi altında nakillerini,

d)Başkanlık: Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığını,

e)Koordinasyon Kurulu: Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulunu,

İfade eder.

İkinci Bölüm
Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Mali Suçları Araştırma Kurulunun Görev ve Yetkileri

Madde 3- Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı, doğrudan Maliye Bakanına bağlı olarak çalışır. Başkanlığın

görevleri şunlardır :

1) Karapara aklanmasının önlenmesine yönelik çalışmalar yapmak, bu konuda alınması gereken önlemleri almak,

2) Karapara ile ilgili olarak ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla görüş ve bilgi alış verişinde bulunmak, inceleme ve araştırmalar yapmak,

3) Karapara aklanmasına ilişkin işlemlerle ilgili her türlü bilgi ve belgeyi kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden istemek,

4) Cumhuriyet savcıları veya cumhuriyet savcıları adına zabıta makamlarınca intikal ettirilen konuları incelemek ve bu makamların karaparanın aklanması suçunun tespitine ilişkin taleplerini yerine getirmek,

5) Karaparanın aklanması suçunun işlenip işlenmediği konusunda ön inceleme yapmak ve suçun işlendiğine dair ciddi emarelerin varlığı halinde zabıta makamları ile işbirliği yaparak, bu Kanuna ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun zabt ve aramaya ilişkin hükümlerine göre işlem yapılmasını istemek,

6) Ön incelemeye ilişkin işlemler hakkında Cumhuriyet Savcılığına bilgi vermek,

7) Araştırma ve incelemeler sırasında karaparanın aklanmasına yönelik ciddi bulgu ve emarelerin varlığının tespiti halinde, ilgilinin hak ve alacaklarına tedbir konulması için durumu Cumhuriyet Savcılığına intikal ettirmek,

8) Karapara aklanması suçunun işlendiğine dair bilgi ve belgeleri Cumhuriyet Savcılığına intikal ettirmek,

9) Karapara aklanması suçlarının tespit ve önlenmesi için alınacak tedbirlerle, bankalara ve diğer mali kurumlara ve ilgili gerçek ve tüzel kişilere müşterilerinin kimliklerini tespit zorunluluğu getirilmesi hususlarında Bakanlar Kurulunca karar alınmak üzere teklifte bulunmak ve yapılan işlemler hakkında Hazine Müsteşarlığına bilgi vermek,

10) Karapara aklanması suçlarına ilişkin istatistik ve diğer bilgileri toplamak, değerlendirmek ve bu bilgileri Türkiye'nin taraf olduğu ikili ve çok taraflı anlaşmalar çerçevesinde ilgili taraf ve mercilere bildirmek,

11) Başkanlığın çalışma esas ve usulleri ile kimlik tespiti ve karapara aklanması suçunun tespiti ve önlenmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararlarının uygulanması hususunda ve bu kanunun uygulanmasına dair hususlarda gerekli düzenlemeleri yapmak,

Başkanlık, karapara aklama suçunun araştırılması ve incelenmesi görevlerini Maliye Müfettişleri, Hesap Uzmanları, Gelirler Kontrolörleri, Bankalar Yeminli Murakıpları, Hazine Kontrolörleri ve Sermaye Piyasası Kurulu Uzmanları vasıtası ile yerine getirir. Görevlendirilecek Maliye Müfettişleri, Hesap Uzmanları, Bankalar Yeminli Murakıpları, Gelirler Kontrolörleri, Hazine Kontrolörleri ve Sermaye Piyasası Kurulu Uzmanları Başkanın talebi üzerine ilgili birim amirinin teklifi ve bağlı veya ilgili bulundukları Bakanın onayı ile belirlenir.

Başkanlığın talebi üzerine görevlendirilecek Maliye Müfettişleri, Hesap Uzmanları, Bankalar Yeminli Murakıpları, Gelirler Kontrolörleri, Hazine Kontrolörleri ve Sermaye Piyasası Kurulu Uzmanları görevlendirme konusuna giren hususlarda bilgi ve belge istemeye araştırma ve inceleme yapmaya, uygulamayı takip ve denetlemeye, bu maksatla her türlü evrakın tetkikine yetkilidir.

Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulunun Görev ve Yetkileri

Madde 4 - Koordinasyon Kurulu; Maliye Müsteşarının başkanlığında, Maliye Teftiş Kurulu, Maliye Hesap Uzmanları Kurulu, Mali Suçları Araştırma Kurulu, Hazine Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu, Hazine Kontrolörleri Kurulu ve Sermaye Piyasası Kurulu Başkanları ile Gelirler Genel Müdürü, Banka ve Kambiyo Genel Müdürü, Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürü, Dışişleri Bakanlığı Ortadoğu, Afrika ve Uluslararası Siyasi Kuruluşlar Genel Müdürü ve İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanından meydana gelir. Koordinasyon Kurulu'na gerektiğinde Başhukuk Müşaviri ve Muhakemat Genel Müdürü, Gümrük Müsteşarlığı Teftiş Kurulu Başkanı, İçişleri Bakanlığı Kaçakçılık İstihbarat Harekat ve Bilgi Toplama Dairesi Başkanı ile Başbakanlık, Sağlık Bakanlığı ve T.C Merkez Bankasından en az genel müdür düzeyinde birer temsilci üye sıfatıyla katılmak üzere davet olunur. Kurul, gerek duyduğunda diğer kamu kurum ve kuruluşlarından da temsilci çağırabilir.

Koordinasyon Kurulu, karapara aklanmasının önlenmesine yönelik çalışmalarda Mali Suçları Araştırma Kurulunun yürüteceği faaliyetleri ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte koordine etmek, uygulamaya ilişkin politikaları tespit etmek, mevzuat düzenleme ve tekliflerini değerlendirmekle görevlidir.

Bilgi ve Belge Verme Yükümlülüğü

Madde 5 - Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, Başkanlık ile bu Kanunun 3 üncü maddesinde belirtilen diğer yetkililerce istenilecek bilgi ve belgeleri vermek ve gerekli kolaylığı sağlamakla yükümlüdürler.

Kurul ve diğer yetkililerce kendilerinden bilgi ve belge istenilen gerçek ve tüzel kişiler, savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, özel kanunlarda yazılı hükümleri ileri sürerek bilgi ve belge vermekten imtina edemezler.

Sır Saklama Yükümlülüğü

Madde 6 - Aşağıda yazılı kimseler, görevleri dolayısıyla kişilerin ve bu kişilerle ilgili kimselerin şahıslarına, muamele ve hesap durumlarına, işlerine, işletmelerine, servetlerine veya mesleklerine ilişkin olarak öğrendikleri sırları veya gizli kalması lazım gelen diğer hususları ifşa edemezler ve kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanamazlar.

a) Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanı, Başkan Yardımcıları, Mali Suçları Araştırma Uzman ve uzman yardımcıları ile kurul hizmetinde çalışan görevliler,

b) Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu Başkan ve üyeleri,

c) Bu Kanun hükümleri uyarınca yetki kullanan diğer kamu görevlileri,

d) Karaparanın aklanması işlemleri ile ilgili olarak bilgilerine ve ihtisaslarına başvurulan gerçek ve tüzel kişiler,

e) Karaparanın aklanması işlemleri ile ilgili olarak bilirkişilik görevi ifa edenler.

Bu yükümlülük, yukarıda yazılı kimseler bu görevlerinden ayrılsalar dahi devam eder.

Üçüncü Bölüm

Ceza ve Usul Hükümleri

Karapara Aklanması Suçunda Ceza

Madde 7 - Karapara aklama suçu fiillerini işleyenler iki seneden beş seneye kadar hapis ve aklanan karaparanın bir katı ağır para cezasıyla cezalandırılır ve nemaları da dahil olmak üzere karapara kapsamındaki mal ve değerler ile bunların ele geçirilememesi halinde bunlara tekabül eden mal varlığının müsaderesine de hükmolunur.

Karapara, terör suçlarından veya Türkiye'ye ithali veya Türkiye'den ihracı kanunla yasaklanmış herhangi bir madde ve eşya kaçakçılığından elde edilmiş veya suç yukarıda belirtilen terör suçlarına kaynak sağlamak amacıyla işlenmiş ise birinci fıkra hükmüne göre faile verilecek hapis cezası dört seneden az olamaz.

Suçun;

a) Karaparanın aklanması maksadıyla teşekkül vücuda getirenler ile idare edenler veya teşekküle mensup olanlar tarafından,

b) Görevi sebebiyle memur ve kamu görevlileri ile 3182 sayılı Bankalar Kanununa, 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununa, 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa, 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanuna, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa, Ödünç Para Verme İşleri ile Özel Finans Kurumlarının Kurulması, Faaliyetleri ve Tasfiyelerine İlişkin Esas ve Usulleri düzenleyen mevzuata göre faaliyet gösteren kurumlarda çalışanlar tarafından,

c) Şiddet veya tehditle veya silah kullanarak,

işlenmesi halinde hükmolunacak cezalar, ayrıca bir misli artırılır.

Bu suçların tüzel kişilik bünyesinde işlenmesi halinde, üçüncü fıkranın (a) bendi hükmünün uygulanamadığı durumlarda, fiili gerçekleştiren yöneticiler hakkında da aynı cezalara hükmolunmakla birlikte, tüzel kişiler de beşyüz milyon liradan beş milyar liraya kadar para cezası ile cezalandırılır.

Karapara aklama suçunun, usul veya füruu veya karıkoca veya kardeşlerinden biri tarafından karaparanın kaynaklandığı suçları gizlemek amacıyla işlenmesi halinde bu ceza, yarısından üçte ikisine kadar indirilir.

Zamanaşımı

Madde 8-Karapara aklama suçlarının kovuşturulmasında zamanaşımı süresi on yıldır. Dava açılması zamanaşımını keser.

Tedbir Konulması

Madde 9 - Karaparanın aklanmasına yönelik ciddi emarelerin varlığı halinde, bankalar ve banka dışı mali kurumlar ile diğer gerçek ve tüzel kişiler nezdindeki kiralık kasa mevcutları da dahil olmak üzere hak ve alacakların dondurulmasına, tasarruf yetkisinin tamamen veya kısmen kaldırılmasına; mal, kıymetli evrak, nakit ve diğer değerlerin zabtına, bunların bir tevdi mahalline yatırılmasına ve hak ve alacaklar üzerinde diğer tedbirlerin konulmasına hazırlık tahkikatı sırasında sulh ceza hakimi; yargılama sırasında ise mahkeme tarafından karar verilebilir.

Tedbire ilişkin talepler, evrak üzerinden yapılacak inceleme sonucu derhal ve nihayet 24 saat içerisinde sonuçlandırılır.

Gecikmesinde sakınca görülen hallerde cumhuriyet savcıları da hak ve alacakların dondurulmasına karar verebilir. Cumhuriyet savcılığı bu kararı en geç 24 saat içinde sulh ceza hakimine bildirir. Hakim en geç 24 saat içinde onaylanıp onaylanmamasına karar verir, onaylanmama halinde, cumhuriyet savcılığının kararı hükümsüz kalır.

Kontrollü Teslimatın Şartları

Madde 10- Kontrollü teslimatın uygulanabilmesi için;

a) Kontrollü teslimat kapsamına giren kaçakçılık faaliyetinin çok ciddi organize edilmiş olması,

b) Organizatörlerin, sermayedarların ve şebeke elemanlarının ortaya çıkarılması ve bunlar hakkında bütün delillerin tesbiti için başka bir imkan bulunmaması,

c) Mal veya fonların gideceği son yere kadar herhangi

bir boşluğa meydan vermeyecek şekilde denetimin sağlanabilmesi,

d) Kontrollü teslimat uygulamaya yeterli zamanın bulunması,

e) Türkiye'de hazırlanarak yurtdışına götürülecek veya transit geçecek her türlü kaçak mal veya fonlar için ayrıca;

1. Kontrollü teslimat yönteminin boşluksuz işleyeceği ve failler hakkında kovuşturma ve soruşturma açılacağının talep eden Devlet tarafından garanti edilmesi,

2. Kontrollü teslimat uygulamasının sona erdiği, Türk vatandaşlarının yakalandığı ülke devleti tarafından Türk vatandaşları ile kontrollü teslimata konu mal veya fonlar ile bunların naklinde kullanılan araçlar ile karaparanın iadesi hususunun taahhüt edilmiş olması,

Zorunludur.

Kontrollü Teslimat Kararı ve Usulleri

Madde 11 - Kontrollü teslimata, 10 uncu maddede belirtilen şartların varlığı halinde, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından karar verilir.

İzleme ve gözleme işleminin tehlikeye düşmesi veya kontrollü teslimat uygulamasına devam edilmesi halinde, delillerin kaybolması veya sanıkların elden kaçırılma ihtimalinin ortaya çıkması durumunda, karar gerekmeksizin kontrollü teslimat uygulamasına derhal son verilir.

Kontrollü teslimat uygulamasında yetki, kontrollü teslimat uygulamasına son verilen yer mahkemesine aittir. Kontrollü teslimat uygulaması Türk mahkemelerinin yargı yetkisini ortadan kaldırmaz.

Yükümlülüklere Aykırı Davranış

Madde 12 - Bu kanunun 6 ncı maddesinde sayılan kişiler, gizli kalması lazım gelen hususları ifşa etmeleri halinde, bir seneden üç seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. Bu sırların maddi menfaat karşılığında ifşa edildiğinin belirlenmesi halinde, elde edilen menfaat ve nemaları da müsadere olunur.

Başkanlık ve diğer yetkililerin istediği bilgi ve belgeleri vermeyenler, belirlenen esaslar çerçevesinde kimlik tespiti yapmayanlar ve kimlik tespitine ilişkin belgeleri beş sene süreyle saklamayanlar, karaparanın aklanması suçunun tespiti ve önlenmesine ilişkin diğer Bakanlar Kurulu Kararları ile bunların uygulanmasına dair tebliğlere aykırı davrananlar altı aydan bir seneye kadar hapis ve oniki milyon liradan yüzyirmi milyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Yetkili Mahkeme

Madde 13 - Karaparanın aklanması suçuna ilişkin talepler, 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde, karaparanın bulunduğu yer mahkemesince karara bağlanır.

Yabancı ülkelerin 7 nci maddeye uygun müsadere talepleri ve karaparanın kontrollü teslimatı hakkında karar vermeye Ankara Sulh Ceza Mahkemesi yetkilidir.

Müsadere kararı için talebin, Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu anlaşmalara uygun şekilde yapılması gerekir.

Dördüncü Bölüm

Çeşitli Hükümler

Ek Ödemeler

Madde 14- Koordinasyon Kurulunun başkan ve üyelerine her toplantı için (2000) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucunda bulunan miktar üzerinden toplantı ücreti ödenir.

Karapara aklanmasının önlenmesine yönelik olarak Mali Suçları Araştırma Kurulunda,

a) Araştırma ve inceleme görevlerinde çalışan denetim elemanlarına (10000),

b) Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanı ve Yardımcılarına (5000),

c) Veri toplama, izleme ve değerlendirme işlerinde çalışan uzmanlara (4.000), uzman yardımcılarına (3.000),

d) Yönetim ve büro hizmetlerinde çalışan personele (2000),

Gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucunda bulunan miktarı geçmemek üzere bakan onayı ile aylık ek ücret ödenir.

Görevlendirmelerde otuz günden kısa süreler için kıst hesaplama yapılır.

Bu ödemeler damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Yönetmelikler

Madde 15- Bu kanunun uygulanmasına ilişkin olarak bilgi verme, kimlik tespiti, araştırma ve inceleme yöntemleri, şüpheli işlemler, aklamaya konu menfaat ve değerlerin belirlenmesine dair gerekli düzenlemelerin yapılması; Koordinasyon Kurulunun yönetim, toplanma ve çalışma esas ve usulleri, toplantı ve karar nisabına ilişkin hususlar, Bakanlar Kurulunca bu kanunun yayım tarihini izleyen altı ay içinde çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Kontrollü teslimat uygulama esas ve usulleri, Adalet ve Maliye Bakanlıkları ile Hazine ve Gümrük Müsteşarlıklarının bağlı olduğu Bakanlıkların görüşleri alınarak İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikte gösterilir. Bu yönetmelik çerçevesinde yapılacak kontrollü teslimat işlemleri İçişleri Bakanlığınca yürütülür.

Mali Suçlar Araştırma uzman ve yardımcılarının göreve alınmaları, meslekte yükselmeleri ve çalışma esas ve usulleri Maliye Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

İKİNCİ KISIM

DİĞER KANUNLARDA DEĞİŞTİRİLEN HÜKÜMLER

Birinci Bölüm

2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanuna Eklenen Hüküm

Madde 16- 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Uyuşturucu ve Psikotrop Madde Üretim ve Dağıtımının Önlenmesi

Ek Madde 1- 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek I ve II Numaralı Tablolar ile bu Tabloların değişikliklerinde yer alan maddelerin imali, ithali ve ihracı, nakli, bulundurulması, alımı ve satımı Sağlık Bakanlığının iznine bağlıdır.

Yukarıdaki fıkraya göre izin verilirken ilgili kuruluşlardan görüş alınması ve izin verme esas ve usullerinin Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilmesi gerekir.

Birinci fıkrada belirtilen maddelerden herhangi birini izinsiz imal, ithal ve ihraç edenler, nakledenler veya bulunduranlar, alanlar veya satanlar, eylemleri daha ağır bir cezayı gerektiren suçu oluşturmadığı takdirde, üçyüz milyon liradan bir milyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır ve bu maddelerin müsaderesine de hükmolunur.

İçüncü fıkrada belirtilen suçların, uyuşturucu veya psikotrop maddelerin imalatında kullanılmak amacıyla veya kullanılacağını bilerek işlenmesi halinde faile, eylemleri daha ağır bir cezayı gerektiren suçu oluşturmadığı taktirde, iki seneden dört seneye kadar ağır hapis cezası verilir. Uyuşturucu ve psikotrop maddelerin imalinde kullanmak amacıyla veya kullanılacağını bilerek gerekli teçhizat ve sair malzemeyi imal, ithal ve ihraç edenler, nakledenler veya bulunduranlar, alanlar veya satanlar hakkında da aynı cezaya hükmolunur.

3298 sayılı Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun hükümleri saklıdır.

İkinci Bölüm

178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Eklenen ve Değiştirilen Hükümler

Madde 17- 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesine aşağıdaki (r) bendi eklenmiştir:

"r) Karapara aklanmasının önlenmesi konusunda gerekli araştırma ve incelemeleri yapmak ve bu konuya ilişkin uygulanacak esas ve usulleri belirlemek."

Madde 18- 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesinin 2.7.1993 tarihli ve 484 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile mülga (f) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"f) Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı"

Madde 19- 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2.7.1993 tarihli ve 484 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile mülga 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Madde 14 - Mali Suçları Araştırma Kurulu, Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde sayılan görevler ile çeşitli kanunlarla kendisine verilen görevleri yerine getirir."

Madde 20- 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin, 207 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesiyle kaldırılan Tarife Politikası Yüksek Kuruluna ilişkin 33 üncü madde bölüm başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Beşinci Bölüm

Sürekli Kurul

Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu

Madde 33- Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu, Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen şekilde oluşturulur ve aynı maddede verilen görevleri yerine getirir."

Üçüncü Bölüm

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Yapılan Değişiklikler

Madde 21 - 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

a) 36 ncı maddesinin "Ortak Hükümler" başlıklı bölümünün (A) bendinin 11 inci fıkrasına "Devlet Bütçe Uzman Yardımcıları" ibaresinden sonra gelmek üzere "Mali Suçları Araştırma Uzman Yardımcıları" ibaresi "Devlet Bütçe Uzmanlığına" ibaresinden sonra gelmek üzere "Mali Suçları Araştırma Uzmanlığına" ibaresi,

b) 213 üncü maddesinden sonra gelen ek maddenin

(II) nci bölümünün (A) bendinin (i) fıkrasına "Devlet Bütçe Uzmanları" ibaresinden sonra gelmek üzere "Mali Suçları Araştırma Uzmanları" ibaresi,

c) Ekli I sayılı ek gösterge cetvelinin "1-Genel İdare Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (h) fıkrasına "Devlet Bütçe Uzmanları" ibaresinden sonra gelmek üzere "Mali Suçları Araştırma Uzmanları" ibaresi,

d) Ekli II sayılı ek gösterge cetvelinin "1-Başbakanlık ve Bakanlıklarda" bölümüne "Milli Kütüphane Başkanı" ibaresinden sonra gelmek üzere "Mali Suçlar Araştırma Kurulu Başkan Yardımcısı" ibaresi,

e) Ekli IV sayılı makam tazminatı cetvelinin 5 inci sırasının (d) bendine "Mali Suçlar Araştırma Kurulu Başkan Yardımcıları" ibaresi,

Eklenmiştir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Geçici Maddeler, Yürürlük, Yürütme

Geçici Madde 1- Ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki I sayılı cetvele Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı bölümü olarak eklenmiştir.

Geçici Madde 2- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Maliye Bakanlığının 657 sayılı Kanunun 213 üncü maddesinden sonra gelen ek maddenin ikinci bölümünün A bendinde sayılan uzman ve denetmen kadrolarında en az beş yıl görev yapmış olanlar, Bakan onayı ile oluşturulacak sınav kurulu tarafından yapılacak sınavda başarılı olmak kaydıyla en geç altı ay içinde Mali Suçları Araştırma Uzmanı olarak atanabilirler.

Madde 22- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 23- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİ

Kontrollü Teslimat Uygulaması Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik

1988 Sözleşmesi ile tavsiye edilen kontrollü teslimat uygulamasına ilişkin olarak 4208 sayılı Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 15 inci maddesi gereğince İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan Kontrollü Teslimat Uygulaması Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik, 15 Eylül 1997 tarih ve 23111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair 4208 Sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik ile Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulunun Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik

Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair 4208 Sayılı Kanunun uygulanmasını göstermek amacıyla hazırlanan Yönetmelik ile yine aynı Kanunda öngörülen Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulunun Çalışma Esas ve Usullerini gösteren Yönetmelik, 02 Temmuz 1997 tarih ve 23037 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair 4210 sayılı Kanun (19.11.1996 tarih ve 22822 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır)

16.06.1983 tarih ve 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunda 13.11.1996 tarih ve 4210 sayılı kanun ile değişiklik yapılmıştır. Buna göre; Erzincan, Kayseri ve Konya Devlet Güvenlik Mahkemeleri kaldırılarak, yerlerine Adana, Erzurum ve Van illerinde Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulmuştur. Son değişikliğe göre ülkemizdeki Devlet Güvenlik Mahkemeleri ve yargı çevresindeki iller şöyledir:

ADANA Devlet Güvenlik Mahkemesi yargı çevresi: Adana, Aksaray, Gaziantep, Hatay, İçel, Karaman, Kilis, Konya, Niğde, Osmaniye;

ANKARA Devlet Güvenlik Mahkemesi yargı çevresi: Ankara, Afyon, Amasya, Bartın, Bolu, Çankırı, Çorum, Eskişehir, Karabük, Kastamonu, Kayseri, Kırıkkale, Kırşehir, Kütahya, Nevşehir, Samsun, Sinop, Tokat, Yozgat, Zonguldak;

DİYARBAKIR Devlet Güvenlik Mahkemesi yargı çevresi: Diyarbakır, Batman, Bingöl, Mardin, Siirt, Şırnak, Şanlıurfa;

ERZURUM Devlet Güvenlik Mahkemesi yargı çevresi: Erzurum, Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Erzincan, Giresun, Gümüşhane, Iğdır, Kars, Ordu, Rize, Sivas, Trabzon;

İSTANBUL Devlet Güvenlik Mahkemesi yargı çevresi: İstanbul, Balıkesir, Bilecik, Bursa, Çanakkale, Edirne, Kırklareli, Kocaeli, Sakarya, Tekirdağ, Yalova;

İZMİR Devlet Güvenlik Mahkemesi yargı çevresi: İzmir, Antalya, Aydın, Burdur, Denizli, Isparta, Manisa, Muğla, Uşak;

MALATYA Devlet Güvenlik Mahkemesi yargı çevresi: Malatya, Adıyaman, Elazığ, Kahramanmaraş, Tunceli;

VAN Devlet Güvenlik Mahkemesi yargı çevresi: Van, Bitlis, Hakkari, Muş.

1997 Yılı Sonbaharından İtibaren Haşhaş Ekimi ve Çizilmemiş Haşhaş Kahsülü Üretimine İzin Verilen İl ve İlçelere İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı:

Haşhaşın Ekimi, Kontrolü, Toplanması, Değerlendirilmesi, İmhası, Satınalınması, Satılması, İhracı ve İthali Hakkında Yönetmelik'in 19 uncu maddesine göre Bakanlar Kurulu'nca kararlaştırılan ve 11.07.1997 tarih ve 23046 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürülüğe giren 04.07.1997 tarih ve 97/9565 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 7 nci maddesine göre;

1997 yılı Sonbaharından itibaren Afyon, Amasya, Burdur, Çorum, Denizli, Isparta, Karaman, Kütahya, Tokat, Uşak illerinin tamamı ile Eskişehir ilinin Alpu, Beylikova, Çifteler, Günyüzü, Han, Mahmudiye, Mihalıççık, Seyitgazi, Sivrihisar ilçeleri, Konya ilinin Akşehir, Beyşehir, Derbent, Doğanhisar, Hüyük, Ilgın, Kadınhanı, Karatay, Meram, Selçuklu, Seydişehir, Tuzlukçu ilçeleri, Manisa ilinin Demirci, Gördes, Köprübaşı, Kula ve Selendi ilçelerinde izin belgesi karşılığında haşhaş ekimi ve çizilmemiş haşhaş kapsülü üretimi serbest bırakılmıştır.

Uyuşturucu Kullanımı İle Mücadele Takip ve Yönlendirme Üst ve Alt Kurulu Kurulması Konusunda Bakanlar Kurulu Kararı:

Uyuşturucu Kullanımı ile mücadele amacıyla TCK'nun 404 üncü maddesi ile 1918 sayılı Kanun'un 60 ıncı maddelerinde değişiklik yapılması ve Uyuşturucu Kullanımı İle Mücadele Üst ve Alt Kurulları kurulmasına ilişkin Milli Güvenlik Kurulu'nun 26.04.1996 tarih ve 393 sayılı kararı; 25.07.1997 tarih ve 97/9700 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilmiştir.

Transit Karayolları İzerinde Tır Denetleme ve Konaklama Noktalarının Kurulacakları Bölgelere İlişkin Ek Tebliğ:

05.03.1993 tarih ve 93/4207 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilerek 16.04.1993 tarih ve 21554 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Karayolu İle Uluslararası Eşya Taşıyan Araçların Seyir, Konaklama, Denetleme, Güvenlik ve Gümrük İşlemlerine Ait Yönetmelik"in 12 nci maddesi ile İçişleri Bakanlığı'na verilen yetkiye dayanarak; transit karayolları üzerinden uluslararası eşya taşıyan yabancı plakalı TIR araçları ile yabancı malı Türkiye'den transit geçiren Türk plakalı TIR araçlarının denetimlerinin yapılabilmesi, sürücülerinin dinlenebilmesi ve teknik ihtiyaçlarını giderebilmesi için ilgili kurumların görüşleri alınarak İçişleri Bakanlığı'nca 01.03.1996 tarih ve 22567 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ek Tebliğ ile aşağıdaki TIR DENETLEME VE KONAKLAMA NOKTALARI'nın kurulması kararlaştırılmıştır:

UŞAK	-Merkez İlçe Bölgesi
ESKİŞEHİR	-Sivrihisar İlçe Bölgesi
BALIKESİR	-Edremit İlçe Bölgesi
ÇANAKKALE	-Gelibolu İlçe Bölgesi
ÇORUM	-Merkez İlçe Bölgesi
KAYSERİ	-Merkez İlçe Bölgesi

Türkiye, uyuşturucu ister doğudan batıya, ister batıdan doğuya gitsin veya ülkesinde kullanım önemli bir sorun olmasın, uyuşturucu ile mücadelesini her platformda en etkili şekilde sürdürme istek ve gayreti içerisindedir. Ancak uyuşturucu madde problemi, bir ülkenin tek başına çözemeyeceği global bir sorundur. Bu amaçla her türlü uluslararası işbirliği faaliyetine etkin olarak katılan ülkemiz, bu sorunun çözümü için gerekli ulusal tedbirleri de almıştır.

Yine de bu mücadelemizi zorlaştıran bir takım faktörler de yok değildir.

Ulusal anlamda mücadeleyi etkileyen en önemli faktör, mücadeleci birimlerin, genellikle organize bir suç olarak tezahür eden uyuşturucu madde kaçakçılığıyla sadece kaçırılan maddeyi yakalayarak mücadele etme çabasında olmalarıdır. Halbuki insanlığa karşı işlenen ve terörizmi finanse eden bu organize suçla mücadelede, ancak bütün safhalarında ve bütün iştirakçileri ile aynı yoğunlukta savaşarak başarıya ulaşılabilir.

Ülkemizin bu alandaki mücadelesini, bazen ortaya çıkabilen teknik imkansızlıklar dışında olumsuz etkileyen ulusal başkaca önemli faktörler bulunmamaktadır.

Uluslararası alanda da mücadeleyi olumsuz etkileyen faktörler mevcuttur. Örneğin, kendi içlerinde ve birbirlerine karşı iç çatışma halinde olan Pakistan-Afganistan, İran-Irak ve Suriye-Lübnan ile etkili işbirliğinin geliştirilememesi, bu ülkelerin uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede yeterli kanuni düzenlemelerinin olmaması, kanun güçlerinin iyi örgütlenmemiş olması, ülkelerinde iç karışıklıkların bulunması, ülke içindeki bazı gruplarca kaçakçılara verilen destek ve teknik yetersizlik, mücadeleyi sekteye uğratmaktadır.

Talebin artmasıyla beraber, özellikle Batı Avrupa'daki tüketici ülkelerce tüketimle mücadeleye yönelik yeterli tedbirlerin alınmaması da mücadeleyi olumsuz yönde etkileyen faktörlerdendir.

1988 Sözleşmesi Tablo I'de bulunan maddelere gösterilen hassasiyet, Tablo II'de bulunan maddelere de gösterilmelidir. Özellikle eroinin imalinde kullanılan ve ikamesi bulunmayan asetik anhidriti imal eden özellikle Batı Avrupalı ülkelerce, bu maddenin kaçağa kaymaması için ithal, ihraç, reexport ve transit geçişleri ile ilgili gerekli denetim mekanizmaları oluşturulmalıdır.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı, gerek ülkelerin gerekse bazı çıkar gruplarının zenginliği amacıyla veya çeşitli diplomatik düşünceler ya da siyasi çıkarlar için koz olarak kullanabilecek bir olgu değildir. Bu noktalar üzerinde ülkelerin anlaşmadığı veya tavizkar bir tutum gösterdiği durumlarda, uyuşturucu maddelerle mücadele hususunda olumlu sonuçlar alınabileceğine inanmamaktayız. Eğer bir ülke uyuşturucu ticareti yapanlara, her ne sebeple olursa olsun para transferi veya organizasyon kolaylıkları sağlıyor ise, mücadelede global anlamda istediğimiz sonucun elde edilmesi de mümkün değildir. Bazı Avrupa ülkeleri tarafından yerleşim konusunda PKK'ya gösterilen kolaylıklar da örgütün bu ülkelerde faaliyetlerini kolaylaştırmakta ve sonuç olarak uyuşturucu kaçakçılığının artmasına neden olmaktadır. Kanlı faaliyetlerini uyuşturucu ticareti ile finanse ettiği aşikar olan PKK terör örgütüne dolaylı/dolaysız destek veren her ülke, uyuşturucu madde kaçakçılığını da desteklemiş olmaktadır.

Türkiye, konuya gösterdiği hassasiyetin diğer ülkelerce de gösterilmesini beklemektedir.